

Cum Non-violența Protejează Statul

Peter Gelderloos

2007

Cuprins

Introducere	5
Non-violența este inefficientă	8
Non-violența este rasistă	18
Non-violența e în favoarea statului	31
Non-violența este patriarhală	42
Non-violența este inferioară strategic și tactic.	51
Nonviolența este delir	71
Alternativa: Posibilități pentru activismul revoluționar	82

Și se spune că frumusețea e în străzi, dar când mă uit în jur pare mai degrabă o înfrângere -Defiance
Ohio

Această carte este dedicată lui Sue Daniels (1960-2004), o ecologistă strălucită, o feministă îndrăzneată, o anarhistă pasionată și o ființă umană frumoasă și grijulie, care i-a hrănit și i-a provocat pe toți cei din jurul ei. Curajul și înțelepciunea ta continuă să mă inspire și, în acest fel, spiritul tău rămâne nemuritor...

...și lui Greg Michael (1961-2006), care a întruchipat sănătatea, ca o totalitate a ființei și o luptă neobosită împotriva otrăvurilor lumii noastre, chiar și în cele mai nesănătoase circumstanțe. De la o pungă de stafide furate din bucătăria închisorii până la desfășurarea memoriei pe vârful unui munte, darurile pe care mi le-ai oferit sunt un balsam și o armă și vor rămâne cu mine până când ultima închisoare va fi o ruină.

Mulțumesc în mod special lui Megan, Patrick, Carl, Gopal și Sue D. pentru corectura sau pentru că mi-au oferit feedback, precum și lui Sue F., James, Iris, Marc, Edi, Alexander, Jessica, Esther și tuturor celor care au venit la ateliere pentru criticile valoroase pentru această a doua ediție.

Introducere

În august 2004, la Convergența Anarhistă Nord-Americană de la Athens, Ohio, am participat la un grup de discuții pe tema nonviolentei versus violență. În mod previzibil, discuția s-a transformat într-o dezbatere neproductivă și competitivă. Am sperat că fiecărui panelist i se va acorda un timp substanțial pentru a vorbi, pentru a ne prezenta ideile în profunzime și pentru a limita alternativa probabilă a unui schimb de replici cu argumente clișeice. Dar facilitatorul, care era și organizator al conferinței, chiar și panelist, a decis să nu adopte această abordare.

Din cauza hegemoniei pe care o exercită susținătorii nonviolentei, criticile la adresa nonviolentei sunt excluse din marile periodice, din presa alternativă și din alte forumuri accesate de antiautoritari.¹ Nonviolența este menținută ca un articol de credință și ca o cheie pentru o incluziune deplină în cadrul mișcării. Anti-autoritarii și anti-capitaliștii care sugerează sau practică militantismul se trezesc brusc abandonați de aceiași pacifiști cu care tocmai au mărșăluit la ultimul protest. Odată izolați, militanții își pierd accesul la resurse și își pierd protecția de a nu fi țintiți de către mass-media sau criminalizați de către guvern. În cadrul acestor dinamici cauzate de izolarea instinctivă a celor care nu se conformează nonviolentei, nu există posibilitatea unui discurs sănătos sau critic pentru a evalua strategiile alese de noi.

Din experiența mea, majoritatea oamenilor care se implică în mișcările radicale nu au auzit niciodată argumente bune, nici rele, împotriva nonviolentei. Acest lucru este valabil chiar și atunci când știu deja foarte multe despre alte probleme ale mișcărilor. În schimb, ei tind să fie familiarizați cu aura de tabu care îi învăluie pe militanți; să fi internalizat teama și disprețul pe care mass-media corporatistă le rezervă oamenilor dispuși să lupte efectiv împotriva capitalismului și a statului; și să fi confundat izolarea impusă militanților cu o anumită izolare autoimpusă care trebuie să fie inerentă militantismului. Cei mai mulți susținători ai nonviolentei cu care am discutat despre aceste probleme, și aceștia au fost mulți, au abordat conversația ca și cum ar fi fost o concluzie de la sine înțeleasă că utilizarea violenței în mișcările sociale este atât greșită, cât și autodistructivă (cel puțin dacă se întâmpla undeva la mai puțin de 1.000 de mile de ei). Dimpotrivă, există foarte multe argumente solide împotriva nonviolentei la care pacifiștii pur și simplu nu au reușit să răspundă în literatura lor.

Această carte va arăta că nonviolența, în manifestările sale actuale, se bazează pe istorii de luptă falsificate. Ea are legături implicite și explicite cu manipulările albilor asupra luptelor oamenilor de culoare. Metodele sale sunt învăluite în dinamici autoritare, iar rezultatele sale sunt exploatare pentru a îndeplini obiectivele guvernamentale în detrimentul celor populare. Ea maschează și chiar încurajează ipotezele patriarhale și dinamica puterii. Opțiunile sale strategice duc invariabil la fundături. Iar cei care o practică se amăgesc singuri cu privire la o serie de puncte cheie.

Având în vedere aceste concluzii, dacă mișcările noastre vor avea vreo posibilitate de a distruge sistemele opresive precum capitalismul și supremația albilor și de a construi o lume liberă și sănătoasă, trebuie să răspândim aceste critici și să punem capăt dominației nonviolentei asupra discursului, dezvoltând în același timp forme de luptă mai eficiente.

¹ Unele periodice limitate la mediul strict anarhist, cum ar fi *Anarchy: A Journal of Desire Armed*, nu sunt deloc pacifiste. Cu toate acestea, influența lor, precum și influența cititorilor lor, poate fi văzută în mod clar ca fiind marginală în domenii în care, altfel, anarhiștii au un impact major. La mobilizările în masă ale mișcărilor anti-război și anti-globalizare, în care anarhiștii sunt organizatori cheie, criticile la adresa pacifismului nici măcar nu sunt luate în considerare; în cel mai bun caz, unii participanți pot argumenta cu succes că formele diluate de acțiune directă chiar se califică drept nonviolente. Mass-media disponibile pe scară largă dincolo de cercurile anarhiste, în felul în care mass-media progresiste sunt oarecum disponibile pentru mainstream, sunt aproape exclusiv pacifiste, chiar și atunci când mulți dintre voluntarii care mențin aceste mass-media în viață sunt anti-autoritari care susțin o diversitate de tactici.

Am putea spune că scopul unei conversații este de a convinge și de a fi convins, în timp ce scopul unei dezbateri este de a câștiga și, astfel, de a-ți reduce la tăcere adversarul. Unul dintre primii pași pentru a avea succes în orice dezbateri este să controlezi terminologia pentru a te avantaja pe tine însuși și a-ți dezavantaja adversarii. Este exact ceea ce au făcut pacifiștii prin formularea dezacordului ca fiind nonviolenta versus violenta. Criticii nonviolentei folosesc de obicei această dihotomie, cu care majoritatea dintre noi nu suntem în mod fundamental de acord, și fac presiuni pentru a extinde limitele nonviolentei astfel încât tacticile pe care le susținem, cum ar fi distrugerea proprietății, să poată fi acceptate într-un cadru nonviolent, indicând cât de lipsiți de putere și delegitimați suntem.

Nu cunosc niciun activist, revoluționar sau teoretician relevant pentru mișcarea de astăzi care să pledeze doar pentru folosirea tacticilor violente și să se opună oricărei tactici care nu poate fi numită violentă. Noi suntem adepții unei diversități de tactici, ceea ce înseamnă combinații eficiente extrase dintr-o gamă completă de tactici care ar putea duce la eliberarea de toate componentele acestui sistem opresiv: supremația albă, patriarhatul, capitalismul și statul. Credem că tacticile ar trebui să fie alese pentru a se potrivi cu situația particulară, nu să fie extrase dintr-un cod moral preconceput. De asemenea, tindem să credem că mijloacele se reflectă în scopuri și nu am dori să acționăm într-un mod care ar duce invariabil la dictatură sau la o altă formă de societate care nu respectă viața și libertatea. Ca atare, putem fi descriși mai exact ca susținători ai activismului revoluționar sau militant decât ca susținători ai violentei².

Mă voi referi la susținătorii nonviolentei prin nomenclatura aleasă de ei, ca activiști nonviolentei sau, interschimbabil, pacifiști. Mulți practicanți de acest gen preferă un termen sau altul, iar unii chiar fac distincție între cele două, dar, din experiența mea, distincțiile nu sunt consecvente de la o persoană la alta. Cel mai important, pacifiștii/activiștii non-violentei înșiși tind să colaboreze indiferent de termenul ales, astfel încât diferența de etichete nu este importantă pentru considerațiile din această carte. În linii mari, prin utilizarea termenului pacifism sau nonviolentă, ei desemnează un mod de viață sau o metodă de activism social care evită, transformă sau exclude violenta, încercând în același timp să schimbe societatea pentru a crea o lume mai pașnică și mai liberă.

În acest punct ar putea fi utilă definirea clară a *violentei*, dar unul dintre argumentele critice ale acestei cărți este că *violentă* nu poate fi definită în mod clar. De asemenea, ar trebui să clarific câțiva alți termeni care apar frecvent. Cuvântul *radical* îl folosesc la propriu, pentru a însemna o critică, o acțiune sau o persoană care merge la *rădăcinile* unei anumite probleme, mai degrabă decât să se concentreze pe soluțiile superficiale puse pe masă de prejudecățile și puterile zilei. Cuvântul nu este un sinonim pentru *extrem* sau *extremist*, oricât de mult ar vrea mass-media să credem că este, din ignoranță sau intenționat. (În mod similar, în cazul în care cuiva încă nu îi este clar: un anarhist nu este cineva care favorizează haosul, ci cineva care favorizează eliberarea totală a lumii prin abolirea capitalismului, a guvernului și a tuturor celorlalte forme de autoritate opresivă, pentru a fi înlocuite cu orice alt număr de aranjamente sociale, dovedite sau utopice). Pe de altă parte, nu folosesc cuvântul *revoluție* în sens literal, pentru a însemna răsturnarea conducătorilor actuali de către un nou set de conducători (ceea ce ar face *revoluția anti-autoritară* un oximoron), ci doar pentru a desemna o răsturnare socială cu efecte transformatoare pe scară largă. Folosesc acest cuvânt doar pentru că are conotații favorabile de lungă durată și pentru că alternativa mai precisă, eliberare, nu merge la fel de bine în formele adjectivale.

Pentru a sublinia din nou o distincție crucială: criticile din această carte nu vizează acțiuni specifice care nu exemplifică un comportament violent, cum ar fi o veghe care rămâne pașnică, și nici nu vizează activiștii individuali care aleg să se dedice muncii necombative, cum ar fi vindecarea sau construirea unor relații comunitare puternice. Când vorbesc despre pacifiști și susținători ai nonviolentei, mă refer la cei care și-ar impune ideologia în întreaga mișcare și i-ar descuraja pe ceilalți activiști de la militantism

² Deoarece poate fi prezumțios să te referi la cineva care nu este implicat într-un conflict deschis cu statul ca fiind revoluționar, eu definesc un activist revoluționar ca fiind cineva care, cel puțin, se îndreaptă spre punctul în care un astfel de conflict este practic. Unele persoane au rețineri față de termenul de activist sau îl asociază cu tipuri de activism reformist. Pentru a evita să fiu prea pretențios în privința cuvintelor și a terminologiei, le voi cere cititorilor pur și simplu să primească acest termen în cel mai bun mod posibil.

(inclusiv de la utilizarea violenței) sau care nu i-ar sprijini pe alți activiști doar din cauza militantismului lor. De asemenea, un activist revoluționar ideal nu ar fi unul care se concentrează în mod obsesiv pe lupta cu poliștii sau pe implicarea în acte clandestine de sabotaj, ci unul care îmbrățișează și susține aceste activități, acolo unde sunt eficiente, ca o parte dintr-o gamă largă de acțiuni necesare pentru a răsturna statul și a construi o lume mai bună.

Deși mă concentrez pe demitizarea pacifismului în slujba obiectivelor revoluționare, în această carte am inclus citate din pacifiști care lucrează pentru reforme limitate, pe lângă citate din oameni care lucrează pentru o transformare socială totală. La început, acest lucru ar putea părea că construiesc un argument de tip straw-man, argumente care nu reprezintă corect poziția lor; cu toate acestea, includ cuvintele sau acțiunile pacifiștilor reformiști doar cu referire la campaniile în care aceștia au colaborat îndeaproape cu pacifiștii revoluționari, iar materialul citat are relevanță pentru toți cei implicați, sau cu referire la luptele sociale citate ca exemple care dovedesc eficiența nonviolentei în atingerea scopurilor revoluționare. Este dificil să se facă distincția între pacifiștii revoluționari și cei ne-revoluționari, deoarece ei înșiși tind să nu facă această distincție în cursul activității lor - lucrează împreună, participă împreună la proteste și folosesc frecvent aceleași tactici la aceleași acțiuni. Deoarece angajamentul comun față de nonviolenta, și nu angajamentul comun față de un obiectiv revoluționar, este principalul criteriu pentru activiștii nonviolentei în a decide cu cine să lucreze, acestea sunt limitele pe care le voi folosi în definirea acestor critici.

Non-violența este inefficientă

Aș putea petrece mult timp vorbind despre eșecurile nonviolentei. În schimb, poate că ar fi mai util să vorbesc despre succesele nonviolentei. Pacifismul nu ar fi deloc atractiv pentru susținătorii săi dacă ideologia nu ar fi produs nicio victorie istorică. Exemple tipice sunt independența Indiei de sub dominația colonială britanică, plafonarea cursei înarmărilor nucleare, mișcarea pentru drepturile civile din anii '60 și mișcarea pentru pace din timpul războiului împotriva Vietnamului¹. Și, deși nu au fost încă celebrate ca o victorie, protestele masive din 2003 împotriva invaziei americane în Irak au fost foarte aplaudate de activiștii nonviolentei².

Există un model de manipulare istorică și de "albire" (whitewashing) evidentă în fiecare victorie revendicată de activiștii non-violenți. Poziția pacifistă cere ca succesul să fie atribuit tacticilor pacifiste și numai tacticilor pacifiste, în timp ce noi, restul, credem că schimbarea vine din întregul spectru de tactici prezente în orice situație revoluționară, cu condiția ca acestea să fie desfășurate eficient. Deoarece niciun conflict social major nu prezintă o uniformitate de tactici și ideologii, ceea ce înseamnă că toate aceste conflicte prezintă tactici pacifiste și tactici categoric non-pacifiste, pacifiștii trebuie să șteargă istoria care nu este de acord cu ei sau, alternativ, să dea vina pentru eșecurile lor pe prezența contemporană a luptei violente.³

În India, povestea spune că, sub conducerea lui Gandhi, oamenii au construit o mișcare nonviolentă masivă pe parcursul a zeci de ani și s-au angajat în proteste, necooperare, boicoturi economice și greve de foame și acte de nesupunere exemplare pentru a face imperialismul britanic greu de menținut. Au suferit masacre și au răspuns cu câteva revolte, dar, în general, mișcarea a fost nonviolentă și, după ce a perseverat timp de decenii, poporul indian și-a câștigat independența, oferind un semn distinctiv incontestabil al victoriei pacifiste. Istoria reală este mai complicată, în sensul că multe presiuni violente au influențat, de asemenea, decizia britanică de a se retrage. Britanicii își pierduseră capacitatea de a menține puterea colonială după ce pierduseră milioane de soldați și multe alte resurse în timpul a două războaie mondiale extrem de violente, dintre care cel de-al doilea a devastat în mod deosebit "patria mamă". Luptele armate ale militanților arabi și evrei din Palestina, din 1945 până în 1948, au slăbit și mai mult Imperiul Britanic și au prezentat o amenințare clară că indienii ar putea renunța la nesupunerea civilă și ar putea lua armele în masă dacă ar fi ignorați suficient de mult timp; acest lucru nu poate fi exclus ca factor în decizia britanicilor de a renunța la administrarea colonială directă.

Ne dăm seama că această amenințare a fost și mai directă atunci când înțelegem că istoria pacifistă a mișcării de independență a Indiei este o imagine selectivă și incompletă - nonviolenta nu a fost universală în India. Rezistența față de colonialismul britanic a inclus suficient militantism pentru ca metoda gandhiană să poată fi privită cel mai corect ca una dintre mai multe forme concurente de

¹ Această listă specială provine dintr-un articol scris de Spruce Houser (Spruce Houser, "Domestic Anarchist Movement Increasingly Espouses Violence," *Athens News*, August 12, 2004, http://athensnews.com/index.php?action=viewarticle§ion=archive&story_id=17497), un activist pentru pace și un anarhist autoproclamat. Am văzut aceleași presupuse victorii declarate de alți pacifiști în repetate rânduri.

² Hell NYC, *2/15: The Day the World Said No to War* (Oakland, CA: AK Press, 2003). Această carte ne dă o idee despre modul în care activiștii pentru pace sărbătoresc aceste proteste.

³ De exemplu, de îndată ce un pacifist de la conferința anarhistă menționată în introducere a fost forțat să recunoască faptul că lupta pentru drepturile civile nu s-a încheiat cu victorie, a schimbat direcția fără să clipească și a dat vina pentru eșecul luptei pe mișcările militante de eliberare, spunând că, pe măsură ce mișcarea a devenit violentă, a început să piardă teren. Acest argument ignoră faptul că rezistența împotriva sclaviei și a opresiunii rasiale a fost militantă cu mult înainte de sfârșitul anilor 1960 și, de asemenea, respinge orice analiză specifică care ar putea, să zicem, să corespundă unui militantism în creștere cu o bază în scădere. Astfel de corelații sunt inexistente din punct de vedere faptic.

rezistență populară. Ca parte a unui tipar universal îngrijorător, pacifiștii elimină aceste alte forme de rezistență și contribuie la propagarea istoriei false conform căreia Gandhi și discipolii săi au fost singurii care au condus rezistența indiană. Sunt ignorați lideri militanți importanți, precum Chandrasekhar Azad⁴, care a luptat în lupta armată împotriva colonizatorilor britanici, și revoluționari precum Bhagat Singh, care a obținut sprijinul maselor pentru bombardamente și asasinat ca parte a unei lupte pentru a realiza "răsturnarea capitalismului străin și indian."⁵ Istoria pacifistă a luptei din India nu poate da nici un sens faptului că Subhas Chandra Bose, candidatul militant, a fost ales de două ori președinte al Congresului Național Indian, în 1938 și 1939.⁶ Deși Gandhi a fost poate cea mai singulară figură influentă și populară din lupta pentru independență a Indiei, poziția de lider pe care și-a asumat-o nu s-a bucurat întotdeauna de sprijinul consecvent al maselor. Gandhi a pierdut atât de mult sprijin din partea indienilor atunci când a "renunțat la mișcare" după revolta din 1922, încât atunci când britanicii l-au închis ulterior, "nici măcar o undă de protest nu s-a ridicat în India în urma arestării sale."⁷ În mod semnificativ, istoria și-l amintește pe Gandhi mai presus de toți ceilalți nu pentru că a reprezentat vocea unanimă a Indiei, ci datorită întregii atenții pe care i-a acordat-o presa britanică și a proeminenței pe care a primit-o prin includerea sa în negocieri importante cu guvernul colonial britanic. Atunci când ne amintim că istoria este scrisă de învingători, un alt strat al mitului independenței indiene se desface.

Cel mai trist aspect al afirmației pacifiștilor conform căreia independența Indiei este o victorie a nonviolentei este că această afirmație intră direct în fabricația istorică realizată în interesul statelor imperialiste alb-suprematiste care au colonizat Sudul Global. Mișcarea de eliberare din India a eșuat. Britanicii nu au fost forțați să părăsească India. Dimpotrivă, au ales să transfere teritoriul de la dominația colonială directă la cea neocolonială.⁸ Ce fel de victorie permite părții învinse să dicteze timpul și modul de ascensiune a învingătorilor? Britanicii au fost autorii noii constituții și au predat puterea unor succesori aleși cu grijă. Ei au alimentat flacăra separatismului religios și etnic, astfel încât India să fie divizată împotriva ei însăși, împiedicată să dobândească pacea și prosperitatea și să depindă de ajutorul militar și de alte forme de sprijin din partea statelor euro/americeane. India este în continuare exploatată de corporațiile euro/americeane (deși mai multe corporații indiene noi, majoritatea subsidiare, s-au alăturat jafului) și furnizează în continuare resurse și piețe pentru statele imperialiste.⁹ În multe privințe, sărăcia poporului său s-a adâncit, iar exploatarea a devenit mai eficientă. Independența față de dominația colonială a oferit Indiei mai multă autonomie în câteva domenii și, cu siguranță, a permis ca o mână de indieni să se așeze în poziții de putere, însă exploatarea și mercantilizarea bunurilor comune s-au adâncit. În plus, India a pierdut o oportunitate clară de eliberare semnificativă de un opresor străin

⁴ Chandrasekhar Azad, care a fost ucis într-un schimb de focuri cu britanicii, este punctul central al unui film recent, *The Last Revolutionary (Ultimul revoluționar)*, realizat de regizorul indian Priyadarshan.

⁵ Reeta Sharma, "What if Bhagat Singh Had Lived?" *The Tribune of India*, March 21, 2001; <http://www.tribuneindia.com/2001/20010321/edit.htm#6>. Este important de menționat că oamenii din întreaga Indie l-au implorat pe Gandhi să ceară comutarea sentinței la moarte a lui Bhagat Singh, pronunțată pentru asasinarea unui oficial britanic, dar Gandhi a ales strategic să nu se pronunțe împotriva execuției de stat, pe care mulți cred că ar fi putut-o opri cu ușurință. Astfel, un revoluționar rival a fost eliminat din peisajul politic.

⁶ Bose a demisionat în urma unui conflict cu alți lideri politici indieni, care a pornit de la opoziția lui Gandhi față de Bose, deoarece acesta din urmă nu susținea nonviolenta. Pentru mai multe informații despre luptele de eliberare din India, citiți Sumit Sarkar, *Modern India: 1885-1947* (New York: St. Martin's Press, 1989).

⁷ Profesor Gopal K, email către autor, Septembrie 2004. Gopal scrie, "Am prieteni în India care nici acum nu l-au iertat pe Ghandi pentru asta."

⁸ Deși conservatorismul inerent oricărei instituții politice a împiedicat multe state euro/americeane să vadă acest lucru pentru o perioadă de timp, guvernarea neocolonială este mult mai eficientă în îmbogățirea colonizatorului decât administrația colonială directă și mai eficientă în menținerea puterii, odată ce colonialismul direct a reușit să realizeze cu succes reorganizarea politică și economică necesară în cadrul coloniilor. Liberalii din cadrul statelor imperialiste, caracterizați pe nedrept ca fiind neloiali sau nepatrioți, au fost, de fapt, pe bună dreptate atunci când au pledat pentru independența coloniilor. George Orwell, Ho Chi Minh și alții au scris despre ineficiența fiscală a colonialismului. A se vedea Ho Chi Minh, "The Failure of French Colonization," in *Ho Chi Minh on Revolution*, ed. Bernard Fall (New York: Signet Books, 1967).

⁹ Statutul neocolonial al Indiei este documentat pe scară largă ca parte a unei literaturi anti și alter-globaliste în expansiune. A se vedea Arundhati Roy, *Power Politics* (Cambridge: South End Press, 2002) și Vandana Shiva, *Stolen Harvest* (Cambridge: South End Press, 2000).

ușor de recunoscut. Orice mișcare de eliberare ar trebui acum să se confrunte cu dinamica confuză a naționalismului și a rivalității etnice/religioase pentru a desființa un capitalism și un guvern intern mult mai dezvoltate. În ansamblu, mișcarea de independență se dovedește a fi eșuat.

Pretenția unei victorii pacifiste în ceea ce privește stoparea cursei înarmărilor nucleare este oarecum bizară. Încă o dată, mișcarea nu a fost exclusiv nonviolentă; a inclus grupuri care au efectuat o serie de bombardamente și alte acte de sabotaj sau de gherilă.¹⁰ Și, din nou, victoria este una îndoielnică. Mult-ignoratele tratate de neproliferare au apărut doar după ce cursa înarmărilor fusese deja câștigată, cu SUA ca hegemon nuclear incontestabil în posesia mai multor arme nucleare decât era practic sau util. Și pare clar că proliferarea continuă în funcție de necesități, în prezent sub forma dezvoltării de arme nucleare tactice și a unui nou val de instalații nucleare propuse. Într-adevăr, întreaga problemă pare să fi fost rezolvată mai degrabă ca o chestiune de politică internă în cadrul guvernului decât ca un conflict între o mișcare socială și un guvern. Cernobil și mai multe fuziuni apropiate în SUA au arătat că energia nucleară (o componentă necesară a dezvoltării armelor nucleare) a fost un fel de responsabilitate și nu trebuie să fie un protestatar pentru a pune la îndoială utilitatea, chiar și pentru un guvern hotărât să cucerească lumea, a deturnării unor resurse uluitoare către proliferarea nucleară atunci când ai deja destule bombe pentru a arunca în aer întreaga planetă, iar fiecare război și acțiune secretă din 1945 încoace a fost purtat cu alte tehnologii.

Mișcarea pentru drepturile civile din SUA este unul dintre cele mai importante episoade din istoria pacifistă. În întreaga lume, oamenii o văd ca pe un exemplu de victorie nonviolentă. Dar, la fel ca și celelalte exemple discutate aici, nu a fost nici o victorie, nici nonviolentă. Mișcarea a reușit să pună capăt segregării de jure și să extindă mica burghezie neagră, dar acestea nu au fost singurele revendicări ale majorității participanților la mișcare.¹¹ Aceștia doreau o egalitate politică și economică deplină, iar mulți doreau, de asemenea, eliberarea negrilor sub forma naționalismului negru, a intercomunismului negru sau a unei alte forme de independență față de imperialismul alb. Niciuna dintre aceste cereri nu a fost îndeplinită - nici egalitatea, și cu siguranță nici eliberarea.

Oamenii de culoare au în continuare venituri medii mai mici, acces mai slab la locuințe și asistență medicală și o stare de sănătate mai precară decât albi. Există încă segregare de facto.¹² Lipsește, de asemenea, egalitatea politică. Milioane de votanți, majoritatea de culoare, sunt lipsiți de dreptul de vot atunci când acest lucru este convenabil pentru interesele guvernanților, iar de la Reconstrucție încoace doar patru senatori de culoare au fost în funcție.¹³ Alte rase au fost, de asemenea, ratate de fructele mitice ale drepturilor civile. Imigranții latino-americani și asiatici sunt deosebit de vulnerabili la abuzuri, deportări, refuzul serviciilor sociale pentru care plătesc taxe și munca toxică și chinuitoare în sweatshopuri sau ca muncitori agricoli migranți. Musulmanii și arabii duc greul represiei de după 11 septembrie, în timp ce o societate care s-a consacrat "daltonistă" nu manifestă nici măcar o urmă de ipocrizie. Populațiile indigene sunt ținute atât de jos pe scara socio-economică încât rămân invizibile, cu excepția manifestării simbolice ocazionale a multiculturalismului american - mascota sportivă stereotipată sau păpușa hula-girl care ascunde realitatea populației indigene actuale.

Proiecția comună (în primul rând de către progresiștii albi, pacifiști, educatori, istorici și oficiali guvernamentali) este că mișcarea împotriva opresiunii rasiale din Statele Unite a fost în primul rând

¹⁰ Grupul Direct Action din Canada și luptătorul de gherilă Marco Camenisch sunt două exemple.

¹¹ Vezi Robert Williams, *Negroes with Guns* (Chicago: Third World Press, 1962); Kathleen Cleaver și George Katsiaficas, *Liberation, Imagination, and the Black Panther Party* (New York: Routledge, 2001); și Charles Hamilton și Kwame Ture, *Black Power: The Politics of Liberation in America* (New York: Random House, 1967).

¹² "Historical Context of the Founding of the Party," <http://www.blackpanther.org/legacvnew.htm>. În 1994, Dr. Kenneth Clark, psihologul a cărui mărturie a contribuit decisiv la obținerea deciziei Curții Supreme de Justiție în cazul Brown vs. Board of Education din 1954, a declarat că segregarea era mai gravă decât fusese cu 40 de ani înainte. A se vedea, de asemenea, Suzanne Goldberg, "US wealth gap grows for ethnic minorities," *The Guardian* (UK) October 19, 2004, retipărit în Asheville Global Report, no. 302 (2004) <http://www.agrnews.org/issues/302/nationalnews.html>. Pew Hispanic Center, analizând datele recensământului american, a constatat recent că familia albă medie are o avere netă de 11 ori mai mare decât cea a familiei medii latino-americane și de 14 ori mai mare decât cea a familiei medii de culoare, iar disparitatea este în creștere.

¹³ Mick Dumke, "Running on Race," *ColorLines*, Fall 2004, 17–19. Acest articol a fost scris înainte de alegerea lui Barack Obama, așa că am actualizat cifra.

non-violentă. Dimpotrivă, deși grupurile pacifiste, cum ar fi Southern Christian Leadership Conference (SCLC) a lui Martin Luther King Jr., au avut o putere și o influență considerabile, sprijinul popular în cadrul mișcării, în special în rândul persoanelor de culoare sărace, a gravitat din ce în ce mai mult în jurul grupurilor revoluționare militante, cum ar fi Black Panther Party.¹⁴ Potrivit unui sondaj Harris din 1970, 66% dintre afro-americieni au declarat că activitățile Partidului Pantera Neagră le aduceau mândrie, iar 43% au declarat că partidul le reprezenta propriile opinii.¹⁵ De fapt, lupta militantă făcea de mult timp parte din rezistența populației de culoare la supremația albilor. Mumia Abu-Jamal documentează cu îndrăzneală această istorie în cartea sa din 2004, *We Want Freedom*. El scrie: "Rădăcinile rezistenței armate sunt adânc înfipte în istoria afro-americană. Numai cei care ignoră acest fapt văd Partidul Pantera Neagră ca fiind cumva străin de moștenirea noastră istorică comună."¹⁶ În realitate, segmentele nonviolente nu pot fi distilate și separate de părțile revoluționare ale mișcării (deși între ele au existat adesea înstrăinare și sânge rău, încurajate de stat). Activiștii pacifiști, din clasa de mijloc de culoare, inclusiv King, și-au obținut o mare parte din putere din spectrul rezistenței negrilor și din prezența revoluționarilor negri înarmați.¹⁷

În primăvara anului 1963, campania lui Martin Luther King Jr. din Birmingham părea că va fi o repetare a acțiunii eșuate lamentabil din Albany, Georgia (unde o campanie de nesupunere civilă de 9 luni din 1961 a demonstrat neputința protestatarilor nonviolente în fața unui guvern cu închisori aparent fără fund, și unde, la 24 iulie 1962, tinerii revoltați au ocupat blocuri întregi timp de o noapte și au forțat poliția să se retragă din ghetou, demonstrând că, la un an de la campania nonviolentă, negrii din Albany încă luptau împotriva rasismului, dar își pierduseră preferința pentru nonviolenta). Apoi, pe 7 mai, la Birmingham, după ce poliția a continuat să exercite violențe, trei mii de negri au început să riposteze, aruncând cu pietre și sticle în poliție. Doar două zile mai târziu, Birmingham - până atunci un bastion inflexibil al segregării - a fost de acord să desegregeze magazinele din centrul orașului, iar președintele Kennedy a sprijinit acordul cu garanții federale. A doua zi, după ce supremația albă locală a bombardat o casă și o afacere pentru negri, mii de negri s-au revoltat din nou, ocupând o zonă de 9 blocuri, distrugând mașini de poliție, rănind mai mulți polițiști (inclusiv pe inspectorul șef) și incendiind afaceri ale albilor. O lună și o zi mai târziu, președintele Kennedy cerea Congresului să adopte Legea drepturilor civile, punând capăt mai multor ani de strategie de a bloca mișcarea pentru drepturile civile.¹⁸ Poate cea mai mare dintre victoriile limitate, dacă nu chiar goale, ale mișcării pentru drepturile civile a venit atunci când negrii au demonstrat că nu vor rămâne pașnici la nesfârșit. Confruntată cu cele două alternative, structura albă de putere a ales să negocieze cu pacifiștii, iar rezultatele le-am văzut.

Afirmația că mișcarea pacifistă din SUA a pus capăt războiului împotriva Vietnamului conține un set obișnuit de erori. Critica a fost bine făcută de Ward Churchill și de alții¹⁹, așa că doar voi rezuma. Cu o îndreptățire de neiertat, activiștii pacifiști ignoră faptul că între trei și cinci milioane de indochinezi

¹⁴ "Acestea [mișcarea pentru drepturile civile și mișcarea de eliberare a negrilor/anticolonială] au evoluat rapid spre lupta armată, autoapărarea conducând la organizații armate. Violenta antiguvernamentală a avut aprobarea și participarea maselor." E. Tani and Kae Sera, *False Nationalism, False Internationalism* (Chicago: A Seeds Beneath the Snow Publication, 1985), 94. Vezi și Mumia Abu-Jamal, *We Want Freedom* (Cambridge: South End Press, 2004), 32, 65.

¹⁵ Flores Alexander Forbes, "Point Number 7: We Want an Immediate End to Police Brutality and the Murder of Black People; Why I Joined the Black Panther Party," in *Police Brutality: An Anthology*, ed. Jill Nelson (New York: W.W. Norton and Company, 2000), 237.

¹⁶ Abu-Jamal, *We Want Freedom*, 31.

¹⁷ "Dacă emoțiile înăbușite ale unui popor asuprit nu sunt eliberate în mod nonviolent, ele vor fi eliberate prin violență. Așa că lăsați negrii să mărșăluiască...Pentru că, dacă frustrările și disperarea lui sunt lăsate să continue să se acumuleze, milioane de negri vor căuta alinare și siguranță în ideologiile naționaliste negre." Martin Luther King Jr., citat în "Tani and Sera, *False Nationalism*, 107". Martin Luther King Jr. a prezentat amenințarea violenței revoluționare a negrilor ca pe un rezultat probabil dacă statul nu ar fi îndeplinit cererile sale reformiste, iar organizatorii săi au profitat adesea de revoltele provocate de activiștii militanți de culoare pentru a-i pune într-o lumină mai favorabilă pe liderii pacifiști de culoare. A se vedea în special Ward Churchill, *Pacifism as Pathology* (Winnipeg: Arbeiter Ring, 1998), 43.

¹⁸ Tani and Sera, *False Nationalism*, 96-104. După cum spunea King însuși, "Sunetul exploziei din Birmingham a ajuns până la Washington".

¹⁹ Ward Churchill, *Pacifism as Pathology*. De asemenea, ca exemplu, Tani and Sera, *False Nationalism*, capitolul 6.

au murit în lupta împotriva armatei americane; zeci de mii de soldați americani au fost uciși și sute de mii au fost răniți; alte trupe demoralizate de toată această vărsare de sânge au devenit extrem de ineficiente și rebele;²⁰ iar SUA pierdeau capital politic (și intrau în faliment din punct de vedere fiscal) până la un punct în care politicienii pro-război au început să ceară o retragere strategică (mai ales după ce Ofensiva Tet a dovedit că războiul era "imposibil de câștigat", după spusele multora la acea vreme). Guvernul SUA nu a fost forțat să se retragă prin proteste pașnice; a fost învins politic și militar. Ca dovadă a acestui fapt, Churchill citează victoria republicanului Richard Nixon și lipsa chiar și a unui candidat anti-război în cadrul Partidului Democrat, în 1968, aproape de apogeul mișcării anti-război. S-ar putea adăuga și realegerea lui Nixon în 1972, după patru ani de escaladare și genocid, pentru a demonstra neputința mișcării pacifiste de a "spune adevărul la putere". De fapt, mișcarea pacifistă bazată pe principii s-a dizolvat în tandem cu retragerea trupelor americane (finalizată în 1973). Mișcarea a fost mai puțin receptivă la cea mai mare campanie de bombardamente din istorie, vizând civili, care s-a intensificat după retragerea trupelor, sau la continuarea ocupației Vietnamului de Sud de către o dictatură militară antrenată și finanțată de SUA. Cu alte cuvinte, mișcarea s-a retras (și l-a răsplătit pe Nixon cu realegerea) odată ce americanii, și nu vietnamezii, au fost scoși din calea răului. Mișcarea pacifistă din SUA nu a reușit să aducă pacea. Imperialismul american a continuat nestingherit și, deși strategia militară aleasă a fost înfrântă de vietnamezi, SUA și-a îndeplinit obiectivele politice generale în timp util, tocmai datorită eșecului mișcării pacifiste de a face schimbări interne.

Unii pacifști vor sublinia numărul uriaș de "obiectori de conștiință" care au refuzat să lupte, pentru a salva o oarecare aparență de victorie nonviolentă. Dar ar trebui să fie evident că proliferarea obiectoarelor și a celor care se sustrag de la încorporare nu poate răscumpăra tacticile pacifiste. Mai ales într-o societate atât de militaristă, probabilitatea ca soldații să refuze să lupte este proporțională cu așteptările lor de a se confrunța cu o opoziție violentă care i-ar putea ucide sau mutila. Fără rezistența violentă a vietnamezilor, nu ar fi fost nevoie de recrutare; fără recrutare, rezistența nonviolentă autosuficientă din America de Nord ar fi existat cu greu. Mult mai semnificative decât obiectorii de conștiință pasivi au fost rebeliunile tot mai numeroase, în special ale trupelor de culoare, latino-americane și indigene, în cadrul armatei. Planul intenționat al guvernului american, ca răspuns la revoltele urbane ale negrilor, de a lua tinerii negri șomeri de pe străzi și de a-i trimite în armată, s-a întors împotriva lor.²¹

Oficialii de la Washington care vizitau bazele armatei au fost speriați de dezvoltarea culturii "militanților negri"...Ofițerii de rang înalt se uitau cum ofițerii coloniști locali [albi] erau forțați să întoarcă salutul noilor afrikani [soldați negri] care le făceau semnul "Puterea" [pumnul ridicat]. ... Nixon trebuia să scoată rapid trupele din Vietnam, altfel risca să-și piardă armata.²²

Fragmentarea, sabotajul, refuzul de a lupta, revoltele din palisade și ajutorul acordat inamicului, toate activități ale soldaților americani, au contribuit în mod semnificativ la decizia guvernului american de a retrage trupele terestre. După cum a declarat colonelul Robert D. Heinl în iunie 1971,

După orice indicator imaginabil, armata noastră rămasă în Vietnam se află într-o stare apropiată de colaps, cu unități individuale care evită sau au refuzat lupta, care îșiucid

²⁰ Un pacifist de la Conferința anarhistă nord-americană, respingând ideea că rezistența vietnameză, și nu mișcarea pacifistă, a învins SUA, a confundat temporar poziția sa morală/tactică cu una rasială, subliniind că trupele americane care și-au asasinat ofițerii au fost cele care au dus la sfârșitul războiului.

²¹ Tani and Sera, *False Nationalism*, 124–125. "Project 100,000" a fost inițiat în 1966 la sugestia consilierului Casei Albe Daniel Patrick Moynihan, care, de altfel, a emis ipoteza că șomerii vizați pentru serviciul militar erau "inadaptați" din cauza "vieții de familie dezorganizate și matriarhale", în timp ce Vietnamul reprezenta "o lume departe de femei". (Interesant este că demonizarea femeilor negre puternice s-a insinuat în cele din urmă în însăși mișcarea Black Power). Colonelul William Cole, comandantul unui district de recrutare al armatei, a declarat: "Președintele Johnson îi voia pe tipii ăia de pe stradă".

²² Tani and Sera, *False Nationalism*, 127.

ofițerii și subofițerii, care se droghează și sunt demoralizate, dacă nu aproape revoltate. În altă parte decât în Vietnam, situația este aproape la fel de gravă.²³

Pentagonul a estimat că 3% dintre ofițerii și subofițerii uciși în Vietnam între 1961 și 1972 au fost uciși în împușcături de către propriile trupe. Această estimare nu ia în considerare nici măcar uciderile prin înjunghiere sau împușcare. În multe cazuri, soldații dintr-o unitate își puneau în comun banii pentru a strânge o recompensă pentru uciderea unui ofițer nepopular. Matthew Rinaldi identifică "negrii și latinii din clasa muncitoare" din armată, care nu se identificau cu "tacticile de pacifism cu orice preț" ale mișcării pentru drepturile civile care venise înaintea lor, ca fiind actori importanți în rezistența militantă care a paralizat armata americană în timpul războiului din Vietnam.²⁴

Și, deși au fost mai puțin semnificative din punct de vedere politic decât rezistența în armată în general, atentatele cu bombă și alte acte de violență în semn de protest față de război în campusurile universitare albe, inclusiv în majoritatea universităților de elită, nu ar trebui să fie ignorate în favoarea unei albiri pacifiste. În anul școlar 1969-1970 (din septembrie până în mai), o estimare conservatoare numără 174 de atentate cu bombă împotriva războiului în campusuri și cel puțin 70 de atentate cu bombă și alte atacuri violente în afara campusurilor, care au vizat clădiri ale ROTC, clădiri guvernamentale și birouri corporative. În plus, 230 de proteste în campusuri au inclus violență fizică, iar 410 au inclus daune materiale.²⁵

În concluzie, ceea ce a fost o victorie foarte limitată - retragerea trupelor terestre după mulți ani de război - poate fi atribuită cel mai clar la doi factori: rezistența violentă, reușită și susținută a vietnamezilor, care i-a determinat pe politicienii americani să realizeze că nu puteau învinge; și rezistența militantă și adesea letală a trupelor terestre americane însele, care a fost cauzată de demoralizarea cauzată de violența efectivă a inamicului lor și de militantismul politic răspândit de mișcarea de eliberare a negrilor contemporană. Mișcarea internă împotriva războiului i-a îngrijorat în mod clar pe politicienii din SUA²⁶, dar cu siguranță nu devenise suficient de puternică pentru a putea spune că a "forțat" guvernul să facă ceva și, în orice caz, elementele sale cele mai puternice au recurs la proteste violente, bombardamente și distrugeri de proprietăți.

Poate confuzi de propria lor istorie falsă a mișcării pacifiste din timpul Războiului din Vietnam, organizatorii pacifiști americani din secolul XXI păreau să se aștepte la o repetare a victoriei care nu s-a întâmplat niciodată în planurile lor de a opri invazia Irakului. La 15 februarie 2003, în timp ce guvernul american se îndrepta spre războiul cu Irakul, "protestele de weekend din întreaga lume ale milioanele de activiști anti-război au adus o muștrare usturătoare Washingtonului și aliaților săi... Valul fără precedent de demonstrații... a întunecat și mai mult planurile de război ale SUA", potrivit unui articol de pe site-ul grupului non-violent anti-război United for Peace and Justice.²⁷ Articolul, care exultă în fața "demonstrației masive de sentimente pacifiste", continuă să proiecteze că "Casa Albă... pare să fi fost zdruncinată de valul de rezistență la apelurile sale pentru o acțiune militară rapidă". Protestele au fost cele mai mari din istorie; cu excepția câtorva conflicte minore, au fost în întregime nonviolente; iar organizatorii au sărbătorit pe larg masivitatea și pacea lor. Unele grupuri, precum United for Peace and Justice, au sugerat chiar că protestele ar putea evita războiul. Bineînțeles, s-au înșelat total, iar protestele au fost total inefficiente. Invazia a avut loc conform planului, în ciuda milioanele de oameni care i s-au opus nominal, pașnic și neputincios. Mișcarea anti-război nu a făcut nimic pentru a schimba

²³ Matthew Rinaldi, *Olive-Drab Rebels: Subversion of the US Armed Forces in the Vietnam War*, rev. ed. (London: Antagonism Press, 2003), 17.

²⁴ Ibid., 11-13.

²⁵ Tani and Sera, *False Nationalism*, 117-118.

²⁶ Este educativ să vedem cum a perceput elita însăși mișcarea anti-război. O relatare vine de la secretarul apărării Robert McNamara în documentarul *Fog of War: Eleven Lessons from the Life of Robert S. McNamara*, regizat de Errol Morris, 2003. McNamara s-a declarat în mod clar deranjat de protestele organizate adesea în fața locului său de muncă, dar cu aroganța tipică a unui birocrat a presupus că publicul nu știa suficient de multe pentru a face sugestii politice. El credea că și el dorea pacea și, în calitate de expert guvernamental de frunte, lucra astfel în interesele protestatarilor anti-război.

²⁷ "Millions Give Dramatic Rebuff to US War Plans," News, United for Peace and Justice, <http://www.unitedforpeace.org/article.php?id=1070> (accessed October 5, 2006). Publicat original de Agence France-Presse, Februarie 16, 2003.

relațiile de putere din Statele Unite. Bush a beneficiat de un capital politic substanțial pentru invadarea Irakului și nu s-a confruntat cu o reacție negativă decât atunci când războiul și efortul de ocupație au început să dea semne de eșec din cauza rezistenței armate eficiente a poporului irakian. Așa-numita opoziție nici măcar nu s-a manifestat în peisajul politic oficial. Singurul candidat anti-război din cadrul Partidului Democrat²⁸, Dennis Kucinich, nu a fost luat în serios nicio clipă ca și concurent, iar el și susținătorii săi au renunțat în cele din urmă la superioritatea morală pentru a se supune sprijinului acordat de platforma Partidului Democrat pentru ocuparea Irakului.

Un bun studiu de caz în ceea ce privește eficacitatea protestului nonviolent poate fi văzut în implicarea Spaniei în ocupația condusă de SUA. Spania, cu 1.300 de soldați, a fost unul dintre cei mai mari parteneri juniori din "Coaliția celor care doresc" (Coalition of the Willing). Peste un milion de spanioli au protestat împotriva invaziei, iar 80% din populația spaniolă s-a opus invaziei²⁹, însă angajamentul lor pentru pace s-a încheiat aici - nu au făcut nimic pentru a împiedica efectiv sprijinul militar spaniol pentru invazie și ocupație. Pentru că au rămas pasivi și nu au făcut nimic pentru a le retrage puterea liderilor, au rămas la fel de neputincioși ca și cetățenii oricărei democrații. Nu numai că prim-ministrul spaniol Aznar a putut și i s-a permis să meargă la război, dar se aștepta, conform tuturor previziunilor, ca el să fie reales - până la bombardamente. La 11 martie 2004, cu doar câteva zile înainte de deschiderea cabinetelor de vot, mai multe bombe plasate de o celulă legată de Al-Qaida au explodat în garile din Madrid, omorând 191 de persoane și rănind alte mii. Direct din această cauză, Aznar și partidul său au pierdut în sondaje, iar socialiștii, partidul majoritar cu o platformă anti-război, au fost aleși la putere.³⁰ Coaliția condusă de SUA s-a redus odată cu pierderea a 1 300 de soldați spanioli, și s-a redus din nou cu promptitudine după ce Republica Dominicană și Honduras și-au retras și ele trupele. În timp ce milioane de activiști pașnici care au votat în stradă ca niște oi cumiști nu au slăbit ocupația brutală în niciun fel măsurabil, câteva zeci de teroriști dispuși să măcelărească necombatantii au reușit să provoace retragerea a peste o mie de trupe de ocupație.

Acțiunile și declarațiile celulelor afiliate la Al Qaida nu sugerează că acestea doresc o pace semnificativă în Irak și nici nu demonstrează o preocupare pentru bunăstarea poporului irakian (pe mulți dintre ei i-au făcut bucăți), ci mai degrabă o preocupare pentru o anumită viziune despre cum ar trebui organizată societatea irakiană, o viziune extrem de autoritară, patriarhală și fundamentalistă. Și, fără îndoială, ceea ce a fost, probabil, o decizie ușoară de a ucide și mutila sute de oameni neînarmați, oricât de necesară din punct de vedere strategic ar fi părut o astfel de acțiune, are legătură cu autoritarismul și brutalitatea lor și, mai ales, cu cultura intelectualității din care provin majoritatea teroriștilor (deși acesta este un alt subiect în întregime).

Moralitatea situației devine mai complicată dacă o comparăm cu campania masivă de bombardamente americane care a ucis în mod intenționat sute de mii de civili în Germania și Japonia în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Deși această campanie a fost mult mai brutală decât atentatele de la Madrid, ea este în general considerată acceptabilă. Discrepanța pe care o putem avea între a condamna atentatorii de la Madrid (ușor) și a condamna piloții americani cu mână și mai sângeroasă (nu atât de ușor, poate pentru că printre ei ne putem găsi propriile rude - bunicul meu, de exemplu) ar trebui să ne facă să ne întrebăm dacă condamnarea terorismului are cu adevărat ceva de-a face cu respectul pentru viață. Pentru că nu luptăm pentru o lume autoritară sau pentru una în care sângele este vărsat în conformitate cu rațiuni calculate, atentatele de la Madrid nu reprezintă un exemplu de acțiune, ci, mai degrabă, un paradox important. Oare oamenilor care se limitează la tactici pașnice, care nu s-au dovedit eficiente pentru a pune capăt războiului împotriva Irakului, le pasă cu adevărat mai mult de viața umană decât teroriștilor de la Madrid? La urma urmei, mult mai mult de 191 de civili irakieni

²⁸ Cu excepția lui Al Sharpton, care a fost tratat (ca întotdeauna) ca un paria.

²⁹ Sinikka Tarvainen, "Spain's Aznar Risks All for a War in Iraq," Deutsche Presse-Agentur, Martie 11, 2003.

³⁰ Nu numai că comentatorii au fost aproape unanimi în a atribui schimbarea de putere direct atentatelor, ci și guvernul spaniol însuși a recunoscut impactul atentatelor, încercând să ascundă implicarea Al-Qaida, dând vina pe separatiștii basci ETA. Membrii guvernului știau că, dacă atentatele ar fi fost legate în mintea publicului de participarea spaniolă la ocupația din Irak, ar fi pierdut în sondaje, așa cum s-a întâmplat.

au fost uciși la fiecare 1 300 de soldați de ocupație staționați acolo. Dacă cineva trebuie să moară (iar invazia americană face ca această tragedie să fie inevitabilă), cetățenii spanioli poartă o vină mai mare decât irakienii (așa cum cetățenii germani și japonezi au purtat o vină mai mare decât alte victime ale celui de-al Doilea Război Mondial). Până în prezent, în burta relativ vulnerabilă a fiarei nu au fost dezvoltate alternative la terorism care să slăbească substanțial ocupația. Prin urmare, singura rezistență reală are loc în Irak, acolo unde SUA și aliații săi sunt cel mai bine pregătiți să o întâmpine, cu prețul vieții gherilelor și a necombatanților.

Cam atât despre victoriile pacifismului.

Ar ajuta, de asemenea, să înțelegem amploarea eșecurilor acestei idei. Un exemplu controversat, dar necesar, este cel al Holocaustului.³¹ Pentru o mare parte din "devorare", rezistența militantă a fost aproape absentă, așa că putem măsura eficacitatea rezistenței pacifiste singure. Holocaustul este, de asemenea, unul dintre puținele fenomene în care blamarea victimelor este corect văzută ca sprijin sau simpatie pentru opresor, astfel încât revoltele ocazionale de opoziție nu pot fi folosite pentru a justifica represiunea și genocidul, așa cum se întâmplă în alte părți când pacifiștii pun violența autoritară pe seama îndrăzneții celor oprimați de a întreprinde acțiuni directe militante împotriva acelei autorități. Unii pacifiști au fost atât de îndrăzneți încât au folosit exemple de rezistență împotriva naziștilor, cum ar fi nesupunerea civilă desfășurată de danezi, pentru a sugera că rezistența nonviolentă poate funcționa chiar și în cele mai rele condiții.³² Chiar este necesar să subliniem faptul că danezii, ca arieni, s-au confruntat cu un set de consecințe oarecum diferite pentru rezistență decât victimele primare ale naziștilor? Holocaustul a luat sfârșit doar prin violența concentrată și copleșitoare a guvernelor aliate care au distrus statul nazist (deși, ca să fim sinceri, le-a păsat mult mai mult de redesenarea hărții Europei decât de salvarea vieților romilor, evreilor, homosexualilor, stângii, prizonierilor de război sovietici și a altora; sovieticii aveau tendința de a "epura" prizonierii de război salvați, temându-se că, chiar dacă nu erau vinovați de dezertare pentru că se predau, contactul lor cu străinii în lagărele de concentrare îi contaminase ideologic).

Cu toate acestea, victimele Holocaustului nu au fost în întregime pasive. Un număr mare dintre ele au acționat pentru a salva vieți și pentru a sabota mașinăria nazistă a morții. Yehuda Bauer, care se ocupă exclusiv de victimele evreiești ale Holocaustului, documentează cu emfază această rezistență. Până în 1942, "rabinii și alți lideri... au sfătuit să nu se ia armele", dar nu au sfătuit pasivitatea; mai degrabă, "rezistența a fost non-violentă."³³ În mod clar, aceasta nu a încetinit genocidul sau nu i-a slăbit pe naziști în vreun mod măsurabil. Începând cu 1942, evreii au început să reziste în mod violent, deși există încă multe exemple de rezistență non-violentă. În 1943, oamenii din Danemarca i-au ajutat pe majoritatea celor șapte mii de evrei din țară să fugă în Suedia neutră. În mod similar, în același an, guvernul, biserica și poporul bulgar au oprit deportarea evreilor din această țară.³⁴ În ambele cazuri, evreii salvați au fost în cele din urmă protejați de forța militară și au fost ținuti în siguranță de granițele unei țări care nu se afla sub ocupație germană directă, într-un moment în care războiul începea să fie sumbru pentru naziști. (Din cauza asaltului violent al sovieticilor, naziștii au trecut temporar cu vederea zădărnicierea minoră a planurilor lor de către Suedia și Bulgaria). În 1941, locuitorii unui ghetou din Vilnius, Lituania, au desfășurat o ședință masivă atunci când naziștii și autoritățile locale se pregăteau

³¹ Ward Churchill, folosind exemplul Holocaustului pentru a demonstra patologia pacifismului în fața opresiunii, citează pe Raul Hilberg, *The Destruction of the European Jews*, (Chicago: Quadrangle, 1961) și Isaiah Trunk, *Judenrat: The Jewish Councils in Eastern Europe Under Nazi Occupation* (New York: Macmillan, 1972). Contribuțiile lui Churchill la această temă, care mi-au informat pe ale mele, pot fi găsite în Churchill, *Pacifism as Pathology*, 31–37. El recomandă, de asemenea, prefața lui Bruno Bettelheim la Miklos Nyiszli, *Auschwitz* (New York: Fawcett Books, 1960).

³² Exemplul danezilor din timpul Holocaustului a fost folosit de către anarhistul pacifist Colman McCarthy la atelierul său "Pacifism and Anarchism" de la National Conference on Organized Resistance, American University (Washington, DC), February 4, 2006.

³³ Yehuda Bauer, *They Chose Life: Jewish Resistance in the Holocaust* (New York: The American Jewish Committee, 1973) 32, 33.

³⁴ Ibid., 21.

să îi deporteze.³⁵ Acest act de nesupunere civilă poate că a întârziat deportarea pentru o scurtă perioadă de timp, dar nu a reușit să salveze nicio viață.

O serie de lideri ai Judenrat-ului, consiliile evreiești înființate de naziști pentru a guverna ghetourile în conformitate cu ordinele naziste, s-au acomodat cu naziștii în încercarea de a nu agita barca, în speranța că cât mai mulți evrei vor fi încă în viață la sfârșitul războiului. (Acesta este un exemplu potrivit, deoarece mulți pacifiști din SUA de astăzi cred, de asemenea, că dacă dai din barcă sau provoci un conflict, faci ceva greșit.³⁶) Bauer scrie: "În cele din urmă, strategia a eșuat, iar cei care au încercat să o folosească au descoperit cu groază că deveniseră complici la planul de crimă al naziștilor."³⁷ Alți membri ai Consiliului Evreiesc au fost mai îndrăzneți și au refuzat în mod deschis să coopereze cu naziștii. În Lvov, Polonia, primul președinte al consiliului a refuzat să coopereze și a fost ucis și înlocuit în mod corespunzător. După cum subliniază Bauer, înlocuitorii au fost mult mai ascultători (deși nici măcar supunerea nu i-a salvat, deoarece toți erau destinați lagărelor de exterminare; în exemplul specific din Lvov, înlocuitorul ascultător a fost ucis oricum doar pentru suspiciunea de rezistență). În Borszczow, Polonia, președintele consiliului a refuzat să se supună ordinelor naziștilor și a fost trimis în lagărul de moarte de la Belzec.³⁸

Alți membri ai consiliului au folosit o diversitate de tactici, iar acestea au fost în mod clar mai eficiente. În Kovno, Lituania, ei au pretins că se supun ordinelor naziste, dar în secret făceau parte din rezistență. Au reușit să ascundă cu succes copii care urmau să fie deportați și au scos ilegal din ghetou tineri și tinere din ghetou pentru a putea lupta alături de partizani. În Franța, "ambele secțiuni [ale consiliului] au aparținut rezistenței și au fost în contact permanent cu rezistenței ... și au contribuit în mod semnificativ la salvarea majorității evreilor din țară."³⁹ Chiar și atunci când nu au luat parte personal la rezistența violentă, și-au multiplicat enorm eficiența prin sprijinirea celor care au făcut-o.

Și apoi au existat gherilele urbane și partizanii care au luptat violent împotriva naziștilor. În aprilie și mai 1943, evreii din ghetoul din Varșovia s-au revoltat cu arme de contrabandă, furate și făcute în casă. Șapte sute de tineri, bărbați și femei, au luptat săptămâni întregi, până la moarte, blocând mii de trupe naziste și alte resurse necesare pe Frontul de Est care se prăbușea. Ei știau că vor fi uciși, indiferent dacă erau pașnici sau nu. Revoltându-se violent, ei și-au trăit ultimele săptămâni din viață în libertate și rezistență și au încetinit mașina de război nazistă. O altă rebeliune armată a izbucnit în ghetoul din Bialystok, Polonia, la 16 august 1943, și a continuat timp de săptămâni întregi.

Gherilele urbane, cum ar fi un grup format din sioniști evrei și comuniști din Cracovia, au aruncat în aer cu succes trenuri de aprovizionare și căi ferate, au sabotat fabrici de război și au asasinat oficiali guvernamentali.⁴⁰ Grupuri de partizani evrei și de altă natură din Polonia, Cehoslovacia, Belarus, Ucraina și țările baltice au efectuat, de asemenea, acte de sabotaj asupra liniilor de aprovizionare germane și au luptat cu trupele SS. Potrivit lui Bauer, "În estul Poloniei, Lituania și vestul Uniunii Sovietice, cel puțin 15.000 de partizani evrei au luptat în păduri, iar cel puțin 5.000 de evrei neînarmați au trăit acolo, protejați tot timpul sau o parte din timp de către luptători."⁴¹ În Polonia, un grup de partizani condus de frații Belsky a salvat peste 1.200 de bărbați, femei și copii evrei, în parte prin efectuarea de crime de răzbunare împotriva celor care au capturat sau au predat fugari. Grupuri similare de partizani din Franța și Belgia au sabotat infrastructura de război, au asasinat oficiali naziști și au ajutat oameni să

³⁵ Ibid., 36.

³⁶ De exemplu, pe o listă de discuții a foștilor "prizonieri de conștiință" de la School of the Americas Watch (SOAW), un grup care a desfășurat una dintre cele mai longevive campanii de nesupunere civilă non-violentă împotriva politicii externe a SUA, un pacifist veteran a sugerat că, dacă armata a impus mai multe restricții asupra protestelor în fața unei baze militare care a fost ținta unor demonstrații, înseamnă că facem ceva greșit și ar trebui să facem un pas înapoi. Aceeași persoană, reprezentativă pentru o mare tendință din cadrul pacifismului american, s-a opus, de asemenea, numirii unui protest drept "marș" în loc de plimbare (deși a susținut că susținea moștenirea lui King și Gandhi).

³⁷ Bauer, *They Chose Life*, 45.

³⁸ Ibid., 39–40.

³⁹ Ibid., 39 (cu privire la Kovno), 41 (cu privire la France).

⁴⁰ Ibid., 47–48.

⁴¹ Ibid., 50.

scape din lagărele morții. O bandă de comuniști evrei din Belgia a deraiat un tren care ducea oameni la Auschwitz și a ajutat câteva sute dintre ei să scape. În timpul unei rebeliuni în lagărele de exterminare Sobibor, în octombrie 1943, rezistenții au ucis mai mulți ofițeri nazisti și au permis evadarea a patru sute din cei șase sute de deținuți.⁴² Majoritatea acestora au fost uciși rapid, dar aproximativ șaiszeci au supraviețuit și s-au alăturat partizanilor. La două zile după revoltă, Sobibor a fost închis. O revoltă la Treblinka în august 1943 a distrus acest lagăr al morții și nu a mai fost reconstruit. Participanții la o altă insurecție la Auschwitz, în octombrie 1944, au distrus unul dintre crematorii.⁴³ Toate aceste revolte violente au încetinit Holocaustul. În comparație, tacticile nonviolente (și, de altfel, guvernele aliate ale căror bombardiere ar fi putut ajunge cu ușurință la Auschwitz și în alte lagăre) nu au reușit să închidă sau să distrugă niciun lagăr de exterminare înainte de sfârșitul războiului.

În Holocaust și în exemple mai puțin extreme, din India până la Birmingham, nonviolența nu a reușit să le dea suficientă putere practicantilor săi, în timp ce utilizarea unei diversități de tactici a obținut rezultate. Mai simplu spus, dacă o mișcare nu reprezintă o amenințare, nu poate schimba un sistem bazat pe coerciție și violență centralizată⁴⁴, iar dacă acea mișcare nu realizează și nu își exercită puterea care o face o amenințare, nu poate distruge un astfel de sistem. În lumea de astăzi, guvernele și corporațiile dețin un monopol aproape total asupra puterii, un aspect major al acesteia fiind violența. Dacă nu schimbăm raporturile de putere (și, de preferință, nu distrugem infrastructura și cultura puterii centralizate pentru a face imposibilă subjugarea celor mulți în favoarea celor puțini), cei care beneficiază în prezent de violența structurală omniprezentă, care controlează armata, băncile, birocratiile și corporațiile, vor continua să ia deciziile. Elita nu poate fi convinsă prin apeluri la conștiința lor. Indivizii care se răzgândesc și găsesc o moralitate mai bună vor fi concediați, destituiți, înlocuiți, rechemați, asasinați.

În mod repetat, oamenii care luptă nu pentru o reformă simbolică, ci pentru o eliberare completă - recuperarea controlului asupra propriei vieți și a puterii de a negocia propriile relații cu oamenii și lumea din jurul nostru - vor descoperi că nonviolența nu funcționează, că ne confruntăm cu o structură de putere care se perpetuează singură, imună la apelurile la conștiință și suficient de puternică pentru a călca în picioare pe cei neascultători și necooperanți. Trebuie să ne revendicăm istoriile rezistenței pentru a înțelege de ce am eșuat în trecut și cum anume am obținut succesele limitate pe care le-am obținut. De asemenea, trebuie să acceptăm că toate luptele sociale, cu excepția celor purtate de un popor complet pacificat și, prin urmare, inefficient, includ o diversitate de tactici. Realizarea faptului că nonviolența nu a produs niciodată, de fapt, victorii istorice în direcția obiectivelor revoluționare deschide ușa pentru a lua în considerare alte defecte grave ale nonviolenței.

⁴² Ibid., 52-53.

⁴³ Ibid., 53-54.

⁴⁴ Un exemplu în care simpla amenințare cu violența populară a generat schimbări este cel al Mișcării Indienilor Americani (AIM), din Gordon, Nebraska, în 1972. Un bărbat Oglala, Raymond Tynet Galben, fusese ucis de albi pe care poliția a refuzat să-i aresteze (acesta era un eveniment relativ obișnuit). Rudele sale, sătule de apatia guvernului, au apelat la AIM. Treisprezece sute de indieni furioși au ocupat orașul Gordon timp de trei zile, amenințând: "Am venit astăzi aici, în Gordon, pentru a obține dreptate pentru indienii americani și pentru a pune Gordon pe hartă... iar dacă nu se va face dreptate imediat, ne vom întoarce pentru a șterge Gordon de pe hartă". [Ward Churchill and Jim Vander Wall, *Agents of Repression: The FBI's Secret Wars Against the Black Panther Party and the American Indian Movement* (Cambridge: South End Press, 1990), 122.] Imediat, cei doi criminali au fost arestați, un polițist a fost suspendat, iar autoritățile locale au făcut un efort pentru a pune capăt discriminării împotriva indienilor.

Non-violența este rasistă

Nu intenționez să fac schimb de insulte și folosesc epitetul "rasist" doar după o analiză atentă. Nonviolența este o poziție privilegiată în mod inerent în contextul modern. Pe lângă faptul că pacifistul tipic este destul de clar alb și din clasa de mijloc, pacifismul ca ideologie provine dintr-un context privilegiat. Ignoră faptul că violența este deja aici; că violența este o parte inevitabilă, structurală și integrantă a ierarhiei sociale actuale; și că persoanele de culoare sunt cele mai afectate de această violență. Pacifismul presupune că oamenii albi care au crescut în suburbii cu toate nevoile lor de bază satisfăcute pot sfătui oamenii oprimați, dintre care mulți sunt oameni de culoare, să sufere cu răbdare sub o violență de neconceput mai mare, până când Marele Tată Alb va fi influențat de cererile mișcării sau până când pacifiștii vor atinge acea legendară "masă critică".

Oamenii de culoare din coloniile interne ale SUA nu se pot apăra singuri împotriva brutalității poliției sau expropria mijloacele de supraviețuire pentru a se elibera de servitutea economică. Ei trebuie să aștepte ca un număr suficient de oameni de culoare care au obținut mai multe privilegii economice ("sclavii de casă" din analiza lui Malcolm X¹) și de albi conștiincioși să se adune, să se țină de mână și să cânte cânte. Atunci, cred ei, schimbarea va veni cu siguranță. Oamenii din America Latină trebuie să sufere cu răbdare, ca niște adevărați martiri, în timp ce activiștii albi din SUA "depun mărturie" și scriu în Congres. Oamenii din Irak nu trebuie să riposteze. Numai dacă rămân civili, moartea lor va fi contabilizată și plânsă de activiștii pacifiști albi care, într-una din aceste zile, vor aduna un protest suficient de mare pentru a opri războiul. Populația indigenă trebuie să mai aștepte puțin (să zicem, încă 500 de ani) sub umbra genocidului, murind încet pe pământuri marginale, până când - ei bine, ei nu sunt o prioritate acum, așa că poate că trebuie să organizeze o demonstrație sau două pentru a câștiga atenția și simpatia celor puternici. Sau poate că ar putea intra în grevă, să se angajeze în noncooperare gandhiană? Dar stați puțin - majoritatea dintre ei sunt deja șomeri, necooperanți, complet excluși din funcționarea sistemului.

Nonviolența declară că indienii americani ar fi putut să se lupte cu Columb, cu George Washington și cu toți ceilalți măcelari genocidari cu sit-in-uri; că Crazy Horse, prin utilizarea rezistenței violente, a devenit parte a ciclului violenței și a fost "la fel de rău ca" Custer. Nonviolența declară că africanii ar fi putut opri comerțul cu sclavi cu greve ale foamei și petiții și că cei care s-au răzvrătit au fost la fel de răi ca și răpitorii lor; că răzvrătirea, o formă de violență, a dus la mai multă violență și, astfel, rezistența a dus la mai multă sclavie. Nonviolența refuză să recunoască faptul că nu poate funcționa decât pentru oamenii privilegiați, care au un statut protejat de violență, ca autori și beneficiari ai unei ierarhii violente.

Pacifiștii trebuie să știe, cel puțin în subconștient, că nonviolența este o poziție privilegiată absurdă, așa că se folosesc frecvent de rasă, scoțând activiștii de culoare din contextele lor și folosindu-i selectiv ca purtători de cuvânt ai nonviolentei. Gandhi și Martin Luther King Jr. sunt transformați în reprezentanți ai tuturor oamenilor de culoare. La fel a fost și Nelson Mandela, până când pacifiștii albi s-au trezit că Mandela a folosit nonviolența în mod selectiv și că, de fapt, a fost implicat în activități de eliberare, cum ar fi bombardamentele și pregătirea pentru o revoltă armată² Chiar și Gandhi și King au fost de acord că este necesar să sprijine mișcările de eliberare armată (citând două exemple, cele din Palestina

¹ Vezi, spre exemplu, Malcolm, X, "Twenty Million Black People in a Political, Economic, and Mental Prison," în *Malcolm X: The Last Speeches*, ed. Bruce Perry (New York: Pathfinder, 1989), 23-54.

² Într-o conversație pe care am avut-o cu un pacifist, Mandela a fost prezentat ca o persoană de culoare exemplară și a fost abandonat la fel de repede când am menționat că Mandela a îmbrățișat lupta armată. [Detailed in his autobiography: Nelson Mandela, *Long Walk to Freedom: The Autobiography of Nelson Mandela* (Boston: Little, Brown, 1995)].

și, respectiv, Vietnam) atunci când nu exista o alternativă nonviolentă, acordând în mod clar prioritate obiectivelor față de anumite tactici. Dar pacifiștii de astăzi, în majoritate albi, șterg această parte a istoriei și recrează nonviolența pentru a se potrivi nivelului lor de confort, chiar și în timp ce "preiau ideea" lui Martin Luther King Jr. și Gandhi.³ Se are impresia că, dacă Martin Luther King Jr. ar veni deghizat la una dintre aceste priveghiuri pacifiste, nu i s-ar permite să ia cuvântul. După cum a subliniat el însuși:

În afară de bigoți și de cei care se întorc în spate, se pare că este o boală chiar și printre acei albi cărora le place să se considere "iluminați". M-aș referi în special la cei care ne sfătuiesc: "Așteptați!" și la cei care spun că simpatizează cu obiectivele noastre, dar nu pot aproba metodele noastre de acțiune directă în urmărirea acestor obiective. Mă miră oamenii care îndrăznesc să creadă că au un drept paternalist de a stabili calendarul eliberării unui alt om.

În ultimii ani, trebuie să spun că am fost grav dezamăgit de astfel de "moderați" albi. Sunt adesea înclinat să cred că ei sunt mai mult o piedică în calea progresului negrilor decât consilierul cetățenilor albi [sic] sau Ku Klux Klanner.⁴

Și trebuie adăugat că albi privilegiați au contribuit la numirea unor activiști precum Gandhi și King în poziții de conducere la scară națională. Printre activiștii albi și, nu întâmplător, în rândul clasei conducătoare alb-supremaciste, Marșul de la Washington din epoca drepturilor civile este asociat în primul rând cu discursul "Am un vis" al lui Martin Luther King Jr. În mare parte absentă din conștiința albilor, dar cel puțin la fel de influentă pentru oamenii de culoare, a fost perspectiva lui Malcolm X, așa cum a fost articulată în discursul său care a criticat conducerea marșului.

Era vorba de oamenii de bază din stradă. I-a speriat de moarte pe albi, a speriat de moarte structura de putere albă din Washington, DC; eu am fost acolo. Când au aflat că acest rulu negru urma să se abată asupra capitalei, au chemat... acești lideri negri naționali pe care îi respectați și le-au spus: "Anulează-l". Kennedy a spus: "Uite, voi toți lăsați lucrurile să meargă prea departe." Iar bătrânul Tom a spus: "Șefu', nu pot să o opresc pentru că nu eu am început-o." Vă spun ce au spus. Au spus: "Nici măcar nu sunt implicat, cu atât mai puțin în fruntea ei." Au spus: "Negrii ăștia fac lucrurile pe cont propriu. Ne-au luat-o înainte." Iar vulpea aia bătrână și isteță a spus: "Dacă nu sunteți toți în ea, vă voi pune eu în ea. O să vă pun în fruntea ei. Îl voi susține. Îi voi ura bun venit..."

Asta au făcut la marșul de la Washington. S-au alăturat... au devenit parte din el, l-au preluat. Și, pe măsură ce au preluat-o, și-a pierdut militantismul. A încetat să mai fie furioasă, a încetat să mai fie fierbinte, a încetat să mai fie intransigentă. De ce, a încetat chiar să mai fie un marș. A devenit un picnic, un circ. Nimic altceva decât un circ, cu clovni și toți....

³ Jack Gilroy, e-mail, Ianuarie 23, 2006. Acest e-mail a fost punctul culminant al unei conversații destul de sordide pe lista de discuții a unui grup de pacifiști albi, în timpul căreia participanții au discutat despre un marș sugerat în stilul drepturilor civile prin inima sudului negru. O persoană a sugerat să-l numească "plimbare" în loc de "marș", deoarece "marș" constituie un "limbaj violent". Gilroy a afirmat: "Bineînțeles că revendicăm mantia lui Dr. King!". Acesta din urmă a fost un răspuns la o critică făcută de un activist de culoare, care a spus că, prin organizarea unui astfel de marș (ar fi trebuit să înceapă în Birmingham sau într-un alt oraș cu simbolistică egală), ei cooptează moștenirea lui King și probabil că vor jigni și înstrăina persoanele de culoare (având în vedere că organizația era predominant albă, minimaliza rasa în analiza sa și se concentra pe opresiunea care are loc în străinătate, fără a ține cont, de exemplu, de faptul că mișcarea pentru drepturi civile continuă încă acasă). Veteranul pacifist alb a răspuns într-un mod extrem de condescendent și insultător la aceste critici, numindu-l chiar pe activistul de culoare "băiat" și susținând că mișcarea pacifistă era atât de albă deoarece oamenii de culoare "nu au ascultat, nu au învățat atunci când au învățat, nu au predicat de la amvon ... nu au fost capabili să se conecteze la mișcarea noastră pentru a aduce dreptate tuturor oamenilor din America Latină - care include milioane de oameni de culoare". El a încheiat același e-mail insistând asupra faptului că lupta împotriva nedreptății "nu are bariere de culoare".

⁴ Rev. Dr. Martin Luther King Jr., interviu de la Alex Haley, *Playboy*, January 1965. <http://www.playboy.com/arts-entertainment/features/mlk/index.html>.

Nu, a fost o vânzare. A fost o preluare...Au controlat-o atât de strâns, încât le-au spus negrilor la ce oră să ajungă în oraș, unde să se oprească, ce pancarte să poarte, ce cântec să cânte, ce discursuri puteau ține și ce discursuri nu puteau ține, iar apoi le-au spus să plece din oraș până la apusul soarelui⁵.

Rezultatul final al marșului a fost acela de a investi resurse semnificative ale mișcării, într-un moment critic, într-un eveniment în cele din urmă pacificator. În cuvintele lui Bayard Rustin, unul dintre principalii organizatori ai marșului, "Începi să organizezi un marș în masă făcând o presupunere urâtă. Presupui că toți cei care vin au mentalitatea unui copil de trei ani."⁶ Demonstrații au primit pancarte de protest prefabricate cu sloganuri aprobate de guvern; discursurile mai multor lideri ai protestului, inclusiv ale președintelui SNCC, John Lewis, au fost cenzurate pentru a elimina amenințările cu lupta armată și criticile la adresa proiectului de lege al guvernului privind drepturile civile; și, așa cum a descris Malcolm X, la sfârșit, întregii mulțimi i s-a spus să plece cât mai repede posibil.

Deși se bucură de o atenție relativ redusă în istoriile tradiționale, Malcolm X a avut o influență extrem de mare asupra mișcării de eliberare a negrilor, fiind recunoscut ca atare atât de mișcarea însăși, cât și de forțele guvernamentale însărcinate cu distrugerea mișcării. Într-o notă internă, FBI-ul abordează necesitatea de a preveni apariția unui "mesia" negru ca parte a programului său de contrainformații. Potrivit FBI, Malcolm X este cel care "ar fi putut fi un astfel de "mesia"; el este martirul mișcării de astăzi."⁷ Faptul că Malcolm X a fost desemnat de FBI ca fiind o amenințare majoră ridică posibilitatea implicării statului în asasinarea sa;⁸ cu siguranță, alți activiști negri neopacaliști, identificați de FBI ca fiind organizatori deosebit de eficienți, au fost vizați pentru a fi eliminați prin mijloace care includ asasinarea.⁹ Între timp, lui Martin Luther King Jr. i s-a permis celebritatea și influența până când a devenit mai radical, a vorbit despre revoluția anticapitalistă și a pledat pentru solidaritate cu lupta armată a vietnamezilor.

De fapt, activiștii albi, în special cei interesați să minimalizeze rolul luptei militante și armate, ajută statul să îl asasineze pe Malcolm X (și pe alți revoluționari similari). Ei execută jumătatea mai curată a lucrului, în dispariția memoriei sale și ștergerea lui din istorie.¹⁰ Și, în ciuda profesiunilor lor absurd de disproporționate de devotament față de el (au mai fost, la urma urmei, câțiva alți oameni care au luat parte la mișcarea pentru drepturile civile), ei ajută în mod similar la asasinarea lui Martin Luther King Jr. deși, în cazul său, se folosește o metodă mai orwelliană (asasinare, reformulare și cooptare). Darren Parker, un activist de culoare și consultant al grupurilor de bază, ale cărui critici au contribuit la propria mea înțelegere a nonviolentei, scrie:

Numărul de ori pe care oamenii îl citează pe King este unul dintre cele mai descurajante lucruri pentru majoritatea oamenilor de culoare, pentru că știu cât de mult s-a concentrat viața lui pe lupta rasială... și când îl citești cu adevărat pe King, ai tendința de a te întreba

⁵ Malcolm X, citat în Abu-Jamal, *We Want Freedom*, 41. Pentru mai multe informații despre analiza crucială de atunci a lui Malcolm X, vezi George Breitman, ed., *Malcolm X Speaks* (New York: Grove Press, 1965).

⁶ Tani and Sera, *False Nationalism*, 106.

⁷ Abu-Jamal, *We Want Freedom*, 262.

⁸ Acuzațiile privind implicarea guvernului în asasinarea lui Malcolm X sunt prezentate în mod convingător de către George Breitman, Herman Porter, și Baxter Smith în *The Assassination of Malcolm X* (New York: Pathfinder Press, 1976).

⁹ Ward Churchill și Jim Vander Wall, *The COINTELPRO Papers: Documents from the FBI's Secret Wars Against Dissent in the United States* (Cambridge: South End Press, 1990).

¹⁰ Știu că, personal, în ciuda faptului că am fost interesat de istorie și am urmat cursuri de istorie americană cu plasament avansat de-a lungul anilor în unele dintre cele mai bune școli publice din țară, am absolvit liceul știind puține lucruri despre Malcolm X, în afară de faptul că a fost un musulman negru "extremist". Cu toate acestea, încă din școala primară, știam destul de multe despre Martin Luther King Jr. Ca să fim corecți, Malcolm X este o figură la fel de importantă, dacă nu chiar mai importantă, pentru drepturile civile și mișcările de eliberare a negrilor, ca și King. În anii următori, educația mea politică în cercurile progresiste albe nu a reușit să corecteze nici albirea lui Malcolm X, nici hagiografia înșelătoare a lui King. Abia după ce am citit în scrierile activiștilor de culoare despre importanța lui Malcolm X am făcut cercetările necesare.

de ce părțile critice la adresa albilor, care reprezintă majoritatea lucrurilor pe care le-a spus și le-a scris, nu sunt niciodată citate.¹¹

Astfel, criticile mai deranjante (pentru albi) ale lui King la adresa rasismului sunt evitate¹², iar rețetele sale clișeice pentru un activism nonviolent și de bun simț sunt repetate ad nauseum, permițând pacifiștilor albi să profite de o resursă culturală autoritară pentru a-și confirma activismul nonviolent și pentru a preveni recunoașterea rasismului inerent poziției lor prin asocierea cu o figură neagră necontroversată.

Revizuirea istoriei de către pacifiști pentru a elimina exemplele de lupte militante împotriva supremației albe nu poate fi separată de rasismul inerent poziției pacifiste. Este imposibil să pretinzi sprijin și cu atât mai puțin solidaritate cu oamenii de culoare în luptele lor atunci când grupuri inevitabil de importante precum Partidul Pantera Neagră, Mișcarea Indienilor Americani, Beretele Maro și Vietcon-gul sunt ignorate în mod activ în favoarea unei imagini omogene a luptei antirasiste care recunoaște doar acele segmente care nu contrazic viziunea relativ confortabilă a revoluției preferată în principal de radicalii albi. Pretențiile de sprijin și solidaritate devin și mai pretențioase atunci când pacifiștii albi elaborează reguli de tactici acceptabile și le impun în întreaga mișcare, negând importanța rasei, a clasei sociale și a altor factori contextuali.

Ideea nu este că activiștii albi, pentru a fi antirasisti, trebuie să susțină în mod necritic orice grup de rezistență asiatic, latino-american, indigen sau negru care apare. Cu toate acestea, există un universalism eurocentric în ideea că toți facem parte din aceeași luptă omogenă și că albi din inima Imperiului pot spune oamenilor de culoare și oamenilor din (neo)colonii care este cel mai bun mod de a rezista. Oamenii cei mai afectați de un sistem de opresiune ar trebui să se afle în fruntea luptei împotriva acelei anumite opresiuni¹³, însă pacifismul produce din nou și din nou organizații și mișcări ale albilor care luminează calea și deschid drumul pentru a-i salva pe cei de culoare maro, deoarece imperativul nonviolentei prevalează asupra respectului de bază de a avea încredere în oameni pentru a se elibera singuri. Ori de câte ori pacifiștii albi se preocupă de o cauză care îi afectează pe oamenii de culoare, iar rezistenții din rândul oamenilor de culoare afectați nu se conformează definiției particulare a nonviolentei folosite, activiștii albi se plasează pe ei înșiși ca profesori și ghizi, creând o dinamică remarcabil de colonială. Desigur, aceasta este în mare măsură o funcție a albului (o viziune asupra lumii construită social, predată în mod difuz tuturor persoanelor identificate de societate ca fiind "albe"). Activiștii militanți albi pot avea și au probleme similare atunci când nu îi respectă pe aliații de culoare, dictând metoda de luptă adecvată și ortodoxă.

Weather Underground și alte grupuri militante albe din anii 1960 și 1970 au făcut o treabă oribilă în ceea ce privește extinderea solidarității față de mișcarea de eliberare a negrilor, exprimându-și sprijinul, dar refuzând orice ajutor material, în parte pentru că se vedeau pe ei înșiși ca avangardă și grupurile de negri ca pe niște concurenți ideologici. Alte organizații albe, cum ar fi Liberation Support Movement (Mișcarea de Sprijin pentru Eliberare), și-au folosit sprijinul pentru a exercita un control asupra miș-

¹¹ Darren Parker, e-mail, Iulie 10, 2004.

¹² Luați în considerare popularitatea, de exemplu, a următorului citat: "Ceea ce nu realizează acești albi este că negrii care se revoltă au renunțat la America. Când nu se face nimic pentru a le ușura situația, acest lucru nu face decât să confirme convingerea negrilor că America este o societate decadentă fără speranță." Martin Luther King Jr., "A Testament of Hope" in James Melvin Washington, ed., *A Testament of Hope: The Essential Writings of Martin Luther King, Jr.* (San Francisco: Harper & Row, 1986), 324.

¹³ Acest sentiment, deși a fost exprimat de mulți oameni diferiți, îmi vine cel mai direct de la Roger White, *Post Colonial Anarchism* (Oakland: Jailbreak Press, 2004). White abordează în primul rând tendința frecventă a anarhiștilor albi de a evita mișcările de eliberare națională pentru că nu se conformează unei anumite ideologii anarhiste. Dinamica este similară cu cea creată de pacifism, pe care o descriu, și ambele sunt mai degrabă funcții ale albilor decât ale unei anumite ideologii. Pacifismul a fost una dintre piedicile care a permis radicalilor albi să controleze sau să saboteze mișcările de eliberare, dar nu este în niciun caz singura. Cartea lui White merită citită, tocmai pentru că anarhiștii militanți albi se confruntă cu multe dintre aceleași probleme ca și pacifiștii albi.

cărilor de eliberare anticolonială cu care pretindeau că acționează în solidaritate,¹⁴ în mod similar cu modul în care funcționează o agenție guvernamentală de ajutorare.

Interesant este că, chiar și în rândul activiștilor militanți albi, rasismul încurajează pasivitatea. Una dintre problemele celor de la Weather Underground este că pretindeau că luptau alături de negri și vietnamezi, dar aceasta era doar o postură - au efectuat atentate inofensive, simbolice și au disprețuit acțiunile care ar fi putut să le pună în pericol propria viață. Astăzi, veteranii lor nu sunt morți sau încarcerați (cu excepția a trei victime ale unui prim accident de fabricare a explozibililor și a celor care au părăsit Weather pentru a lupta alături de membri ai Armatei de Eliberare a Negrilor); ei trăiesc confortabil ca academicieni și profesioniști.¹⁵ Anarhiștii militanți albi din America de Nord prezintă astăzi tendințe similare. Mulți dintre cei mai vocali disprețuiesc luptele de eliberare în curs de desfășurare, denunțându-le ca fiind "nu anarhiste", în loc să sprijine elementele lor cele mai anti-autoritare. Rezultatul este că acești anarhiști hard-core (și, în același timp, de fotoliu) nu găsesc nicio rezistență reală (și periculoasă) care să merite sprijinul lor, așa că se limitează la posturile militante și la violența împărțirii ideologice a firelor de păr.

Un sistem de supremație a albilor pedepsește rezistența oamenilor de culoare mai aspru decât rezistența albilor. Chiar și activiștii albi care s-au făcut conștienți de dinamica rasismului consideră că privilegiul rezultat, unul al siguranței garantate din punct de vedere social, este greu de abandonat. În consecință, cei care contestă supremația albă în mod direct și militant ne vor părea amenințători. Mumia Abu-Jamal scrie:

Laudele luptei negrilor de la sfârșitul secolului XX au fost acordate veteranilor luptei pentru drepturile civile, întruchipate de reverendul martir Dr. Martin Luther King Jr. Ridicat de elitele albe și negre pe culmile acceptării sociale, mesajul de toleranță creștină al Dr. King și doctrina sa de a nu se mai supăra au fost liniștitoare pentru psihicul alb. Pentru americanii crescuți pentru confort, Dr. King era, mai presus de toate, sigur.

Partidul Panterelor Negre a fost antiteza lui Dr. King.

Partidul nu era un grup pentru drepturi civile... ci practica dreptul uman de autoapărare ...Partidul Panterelor Negre i-a făcut pe americanii (albi) să se simtă în multe feluri, dar siguranța nu era unul dintre ele.¹⁶

Pacifiștii albi (și chiar și pacifiștii negri burghezi) se tem de abolirea totală a sistemului capitalist, suprematist alb. Ei predică nonviolența oamenilor de la baza ierarhiei rasiale și economice tocmai pentru că nonviolența este inefficientă, iar orice revoluție lansată "de acei oameni", cu condiția să rămână nonviolentă, nu va fi capabilă să îi înlăture complet pe albi și pe bogați din pozițiile lor privilegiate. Chiar și curentele de nonviolență care urmăresc abolirea statului urmăresc să facă acest lucru prin transformarea acestuia (și convertirea oamenilor aflați la putere); astfel, nonviolența presupune ca activiștii să încerce să influențeze structura de putere, ceea ce presupune ca ei să se apropie de aceasta, ceea ce înseamnă că oamenii privilegiați, care au un acces mai bun la putere, vor păstra controlul asupra oricărei mișcări în calitate de gardieni și intermediari care permit maselor să "spună adevărul la putere".

În noiembrie 2003, activiștii de la School of the Americas Watch (SOAW) au organizat o discuție anti-oprimare în timpul priveghiului lor pacifist anual în fața bazei militare Fort Benning (care găzduiește School of the Americas, o școală de pregătire militară care are o legătură proeminentă cu abuzurile drepturilor omului în America Latină). Organizatorii discuției au avut dificultăți în a-i determina pe participanții albi, din clasa de mijloc (de departe, grupul demografic dominant la veghea explicit nonviolentă) să se concentreze asupra dinamicilor opresive (cum ar fi rasismul, clasismul, sexismul și transfobia)

¹⁴ Tani and Sera, *False Nationalism*, 134–137.

¹⁵ Ibid., 137–161.

¹⁶ Abu-Jamal, *We Want Freedom*, 7.

din cadrul organizației și dintre activiștii asociați cu eforturile antimilitariste ale SOAW. În schimb, oamenii prezenți la discuție, în special cei mai în vârstă, albi, autoprocamați pacifiști, au revenit mereu la formele de opresiune practicate de o forță externă - poliția care supraveghea vigilența sau armata care subjugă oamenii din America Latină. Era destul de evident că autocritica (și -îmbunătățirea) era o opțiune nedorită; alternativa preferabilă era să se concentreze asupra defectelor unui "altcineva" violent, subliniind propria victimizare de către (și, prin urmare, superioritatea morală față de) forțele puterii de stat. În cele din urmă, un număr de activiști veterani de culoare care au participat la discuție au reușit să atragă atenția asupra numeroaselor forme de rasism din cadrul mediului anti-SOA care îl împiedicau să atragă mai mult sprijin din partea populațiilor neprivilegiate. Poate că cea mai mare critică a lor, în evidențierea rasismului la care au fost martori, a fost împotriva practicii pacifiste a organizației. Ei au vorbit împotriva modului privilegiat și confortabil în care pacifiștii albi priveau activismul și au criticat atitudinea dezinvoltă, distractivă și sărbătorească a protestului, cu pretențiile sale de a fi revoluționar, chiar de a fi un protest.

O femeie de culoare a fost deosebit de indignată de o experiență pe care a trăit-o în timp ce lua autobuzul pentru a merge la priveghiul de la Fort Benning cu alți activiști anti-SOA. În timpul unei conversații cu un activist alb, aceasta a declarat că nu susține practica nonviolentei. Acel activist i-a spus apoi că se afla "în autobuzul greșit" și că nu avea ce căuta la protest. Când am relatat această poveste și celelalte critici formulate de persoanele de culoare în timpul discuției pe o listă de discuții a foștilor deținuți afiliați la SOAW (după ce au executat o pedeapsă de șase luni de închisoare de maxim șase luni, pe bază de voluntariat deplin, ei și-au acordat titlul onorific de "deținut conștiincios"), un activist alb pentru pace mi-a răspuns în scris că a fost surprinsă că o femeie de culoare se opune ideologic nonviolentei, în ciuda lui Martin Luther King Jr. și a moștenirii mișcării pentru drepturi civile.¹⁷

Sub utilizarea frecventă și manipulativă a persoanelor de culoare ca figuri de stil și purtători de cuvânt îmblânzitori, pacifiștii urmează un cadru tactic și ideologic formulat aproape exclusiv de teoreticieni albi. În timp ce activiștilor revoluționari le este greu să găsească teoreticieni albi care să aibă ceva relevant de spus în ceea ce privește metodele de luptă militantă, profesorii pacifismului sunt în principal albi (de exemplu: David Dellinger, familia Berrigans, George Lakey, Gene Sharp, Dorothy Day și AJ Muste). Un articol care îmbrățișează nonviolența, publicat, în mod corespunzător, în *The Nation*, aruncă numele lui Gandhi ca pe o banderolă, dar citează în principal activiști și cercetători albi pentru a articula o strategie mai precisă.¹⁸ Un alt articol despre nonviolență, recomandat de un activist pacifist anti-SOA unor activiști non-pacifiști care se îndoiu de profunzimea strategică a pacifismului, se bazează exclusiv pe surse albe¹⁹. O carte populară printre pacifiștii americani afirmă că "America a fost mai des profesorul decât elevul idealului nonviolent."²⁰

Pacifiștii ar face bine, de asemenea, să examineze culoarea violentei. Când menționăm revoltele, pe cine avem în vedere? Activiștii albi care comit distrugerii de proprietăți ca formă de nesupunere civilă se pot întinde, dar de obicei nu pierd învelișul protector al "nonviolentei". Persoanele de culoare angajate în distrugerea proprietății din motive politice, cu excepția cazului în care se încadrează strict în rubrica unui protest organizat de activiști albi, sunt alungate în domeniul violentei, nu sunt luate în considerare ca activiști, nu sunt prezentate ca fiind conștiincioase.

Rasismul sistemului judiciar, o componentă majoră și violentă a societății noastre, deși una rareori prioritizată pentru opoziție de către pacifiști, a avut un impact major asupra psihicului american. Violența și criminalitatea sunt concepte aproape interschimbabile (gândiți-vă cât de confortabil se simt pacifiștii în a folosi terminologia moralității etatiste - de exemplu, "justiție" - ca fiind a lor), iar un scop

¹⁷ E-mail personal către autor, Decembrie 2003.

¹⁸ David Cortright, "The Power of Nonviolence," *The Nation*, Februarie 18, 2002, <http://www.thenation.com/doc/20020218/cortright>. Acest articol atribuie un citat de un singur cuvânt lui Cesar Chavez, dar este lăsat la latitudinea pacifiștilor albi să explice semnificația și punerea în aplicare a strategiilor nonviolente.

¹⁹ Bob Irwin și Gordon Faison, "Why Nonviolence? Introduction to Theory and Strategy," Vernal Project, 1978, <http://www.vernalproject.org/OPapers/WhyNV/WhyNonviolence2.html>.

²⁰ Staughton Lynd și Alice Lynd, *Nonviolence in America: A Documentary History* (Maryknoll, New York: Orbis Books, 1995).

principal al ambelor concepte este de a stabili vina. La fel cum infractorii merită represiunea și pedeapsa, oamenii care folosesc violența merită inevitabilele consecințe karmice violente; acest lucru face parte integrantă din poziția pacifistă. Aceștia pot nega faptul că nu cred că cineva merită să fie folosită violența împotriva sa, dar un argument obișnuit printre pacifiști este că revoluționarii nu ar trebui să folosească violența, deoarece statul va folosi apoi acest lucru pentru a "justifica" represiunea violentă. Ei bine, pentru cine este justificată această represiune violentă și de ce nu încearcă cei care pretind că sunt împotriva violenței să o nejustifice? De ce activiștii non-violenți caută să schimbe moralitatea societății în modul în care aceasta privește opresiunea sau războiul, dar acceptă moralitatea represiunii ca fiind naturală și de neatins?

Această idee a consecințelor represive inevitabile ale militantismului trece frecvent dincolo de ipocrie, ajungând până la blamarea directă a victimelor și aprobarea violenței represive. Oamenii de culoare care sunt oprimați zilnic prin violență polițienească și structurală sunt sfătuiți să nu răspundă prin violență, deoarece aceasta ar justifica violența de stat deja mobilizată împotriva lor. Blamarea victimelor a fost o parte esențială a discursului pacifist, chiar și a strategiei, în anii 1960 și 1970, când mulți activiști albi au ajutat la justificarea acțiunilor statului și la neutralizarea a ceea ce ar fi putut deveni o indignare antiguvernamentală față de represiunea violentă a statului împotriva mișcărilor de eliberare a negrilor și a altor mișcări de eliberare, cum ar fi asasinarea de către poliție a organizatorilor Panterelor, Fred Hampton și Mark Clark. În loc să-i susțină și să-i ajute pe Pantere, pacifiștii albi au găsit mai la modă să afirme că aceștia "au provocat violența" și "și-au cauzat singuri această situație."²¹

Mai recent, la conferința anarhistă menționată anterior, am acuzat că mișcarea americană anti-război merita să împartă vina pentru moartea a trei milioane de vietnamezi, pentru că a fost atât de conciliantă cu puterea de stat. Un pacifist, anarhist și Christian Peacemaker a răspuns la acuzația mea afirmând că vina aparținea (mă așteptam să spună doar armatei americane, dar nu!) lui Ho Chi Minh și conducerii vietnameze pentru că au practicat lupta armată²² (Fie acest pacifist consideră că poporul vietnamez nu este capabil să fi făcut el însuși pasul extrem de popular spre rezistența violentă, fie îi învinovățește și pe ei). Se are impresia că, dacă mai mulți țigani, evrei, homosexuali și alții ar fi rezistat violent Holocaustului, pacifiștii ar găsi convenabil să dea vina pentru acest mic fenomen și pe absența unei opoziții exclusiv pacifiste.

Predicând nonviolenta și abandonându-i la represiunea statului pe cei care nu ascultă cu supunere, activiștii albi care cred că sunt preocupați de rasism pun în practică de fapt o relație paternalistă și îndeplinesc rolul util de a-i liniști pe cei oprimați. Pacificarea, prin nonviolenta, a persoanelor de culoare se intersectează cu preferința structurilor de putere ale supremației albe de a dezarma pe cei oprimați. Celebrii lideri ai drepturilor civile, inclusiv King, au contribuit la strategia guvernamentală "glonțul și buletinul de vot", izolând și distrugând activiștii militanți de culoare și manipulându-i pe cei rămași pentru a susține o agendă slăbită, pro-guvernamentală, centrată pe înregistrarea alegătorilor. De fapt, NAACP și Southern Christian Leadership Council (SCLC) au fost plătiți de guvern pentru serviciile lor²³ (iar Student Non-Violent Coordinating Committee (SNCC) depindea în mare măsură de donațiile unor binefăcători liberali bogați, pe care le-a pierdut atunci când a adoptat o poziție mai militantă, un factor care a contribuit la prăbușirea sa.)²⁴

Cu un secol mai devreme, una dintre activitățile majore ale Ku Klux Klanului în anii care au urmat Războiului Civil a fost dezarmarea întregii populații de culoare din Sud, furând toate armele pe care le găseau de la negrii proaspăt "eliberați", adesea cu ajutorul poliției. De fapt, Klanul a acționat în mare parte ca o forță paramilitară pentru stat în perioadele de neliniște, iar atât Klanul, cât și forțele de poliție americane moderne își au rădăcinile în patrulile de sclavi antebelice, care terorizau în mod regulat persoanele de culoare ca formă de control, în ceea ce ar putea fi descrisă ca fiind politica originală

²¹ Citate de la organizatorii albi de la acea vreme, în Ward Churchill, *Pacifism as Pathology*. 60–62.

²² Art Gish, "Violence/Nonviolence" (panel discussion, North American Anarchist Conference, Athens, OH, August 13, 2004).

²³ Tani and Sera, *False Nationalism*, 101 — 102.

²⁴ Belinda Robnett, *How Long? How Long? African-American Women in the Struggle for Civil Rights* (Oxford: Oxford University Press, 1997), 184–186.

de profilare rasială.²⁵ Astăzi, cu securitatea ierarhiei rasiale asigurată, Klanul a căzut în fundal, poliția își păstrează armele, iar pacifiștii care se consideră aliați îi îndeamnă pe negri să nu se reînarmeze, ostracizându-i pe cei care o fac.

La o generație după eșecul mișcării pentru drepturile civile, rezistența negrilor a dat naștere hip-hop-ului, pe care forțele culturale mainstream, cum ar fi industria discografică, producătorii de îmbrăcăminte și mass-media cu scop lucrativ (adică întreprinderile deținute de albi), îl capitalizează și îl cumpără. Aceste forțe culturale capitaliste, care au fost protejate de dezarmarea persoanelor de culoare și îmbogățite de sclavia lor în evoluție, se arată pacifiste și dezavuează prevalența versurilor despre împușcarea (înapoi spre) polițiștilor. Artiștii hip-hop legați de marile case de discuri renunță în mare parte la glorificarea violenței antistatale și o înlocuiesc cu o creștere a violenței mai la modă împotriva femeilor. Aparența nonviolentei, în cazul negrilor care nu se înarmează și nu pledează pentru lupta împotriva poliției, este, de fapt, o reflectare a triumfului unei violențe anterioare.

Violența interpersonală masivă a Klanului a creat o schimbare materială care este întreținută de violența sistematizată și mai puțin vizibilă a poliției. În același timp, puterea culturală a elitelor albe, ea însăși câștigată și păstrată prin tot felul de violențe economice și guvernamentale, este folosită pentru a coopta cultura neagră pentru a promova o celebrare a unora dintre aceleași construcții ideologice care au justificat răpirea, înrobirea și linșarea negrilor, în timp ce canalizează furia generațiilor de abuzuri în cicluri de violență în cadrul comunităților de negri, în loc să o permită să alimenteze violența împotriva autorităților care merită prea mult. În dinamica de putere descrisă în această scurtă schiță istorică și în multe alte istorii ale opresiunii rasiale, oamenii care insistă asupra nonviolentei în rândul celor oprimați, dacă vor să aibă vreun rol, sfârșesc prin a face treaba structurii de putere a supremației albilor, fie că vor, fie că nu vor.

Robert Williams a oferit o alternativă la această moștenire a dezarmării. Din păcate, povestea sa este exclusă din narațiunea dominantă care se găsește în manualele școlare sancționate de stat și, dacă susținătorii nonviolentei au ceva de spus în această privință, este, de asemenea, exclusă din narațiunea de sine a mișcării și din înțelegerea propriei sale istorii. Începând din 1957, Robert Williams a înarmat filiala NAACP din Monroe, Carolina de Nord, pentru a respinge atacurile Ku Klux Klanului și ale poliției. Williams a influențat formarea altor grupuri de autoapărare înarmate, inclusiv a Diaconilor pentru Apărare și Justiție, care a ajuns să includă cincizeci de filiale în tot sudul țării, care au protejat comunitățile de negri și lucrătorii pentru drepturile civile²⁶ Tocmai aceste povești de împuternicire sunt cele pe care pacifiștii albi le ignoră sau le șterg.

Nonviolenta în mâinile albilor a fost și continuă să fie o întreprindere colonială. Elitele albe îi instruiesc pe băștinași cum să își conducă economiile și guvernele, în timp ce disidenții albi îi instruiesc pe băștinași cum să își conducă rezistența. La 20 aprilie 2006, un co-fondator al Food Not Bombs (FNB), grupul anti-autoritarist majoritar alb care servește mâncare gratuită în locuri publice prin intermediul a o sută de filiale (majoritatea în America de Nord, Australia și Europa), a trimis un apel la sprijin pentru noua filială FNB din Nigeria.

În luna martie a acestui an, co-fondatorul Food Not Bombs, Keith McHenry, și voluntarul local nigerian Yinka Dada au vizitat oamenii care suferă în umbra rafinărilor de petrol din Nigeria. Deși condițiile din regiune sunt teribile, bombele nu sunt o modalitate bună de a îmbunătăți condițiile. Criza din Nigeria a contribuit la faptul că prețul petrolului a atins un nivel record de 72 de dolari pe baril. Este de înțeles că oamenii sunt frustrați de faptul că profiturile din resursele lor îmbogățesc companiile străine, în timp ce mediul lor este poluat și trăiesc în sărăcie. Food Not Bombs oferă o soluție non-violentă.²⁷

Apelul Food Not Bombs la sprijin a condamnat acțiunile miliției rebele MEND, care urmărește autonomia poporului Ijaw din Delta Nigerului și încetarea industriei petroliere distructive (în timp

²⁵ Kristian Williams, *Our Enemies in Blue* (Brooklyn: Soft Skull Press, 2004), 87.

²⁶ Ibid., 266.

²⁷ Keith McHenry, e-mail, international Food Not Bombs listserv, April 20, 2006.

ce FNB "a salutat anunțul președintelui nigerian Olusegun Obasanjo privind crearea de noi locuri de muncă în regiunea Delta" din veniturile petroliere). MEND răpise mai mulți angajați străini (americani și europeni) ai unor companii petroliere pentru a cere încetarea represiunii guvernamentale și a exploatarei corporative (ostaticii au fost eliberați nevătămați). În mod curios, deși a condamnat răpirea, Food Not Bombs nu a menționat bombardarea de către armata nigeriană, sub conducerea președintelui Obasanjo, a mai multor sate Ijaw despre care se credea că sprijină MEND. Și, deși nu există nicio dovadă că "soluția nonviolentă" pe care ei spun că o "oferă" va face ceva pentru a-i elibera pe nigerieni de exploatarea și opresiunea de care suferă, dacă nonviolența ar fi implementată în rândul nigerienilor, acest lucru ar evita cu siguranță "criza" guvernului și ar face ca prețul petrolului să scadă din nou, ceea ce, presupun, face ca lucrurile să fie mai pașnice în America de Nord.

În fața represiunii totale a sistemului supremației albilor, a inutilității evidente a procesului politic și a eforturilor nerușinate ale unei elite disidente de a exploata și controla furia celor oprimați, nu ar trebui să fie deloc surprinzător sau controversat faptul că "omul colonizat își găsește libertatea în și prin violență", pentru a folosi cuvintele lui Frantz Fanon, medicul din Martinica, autorul uneia dintre cele mai importante lucrări despre lupta împotriva colonialismului.²⁸ Majoritatea albilor au suficiente privilegii și latitudine încât să putem confunda aceste lanțuri generos de lungi, căptușite cu catifea, cu libertatea, astfel încât ne agităm confortabil în parametrii societății democratice (ale cărei granițe sunt compuse din structuri rasiale, economice, sexuale și guvernamentale impuse prin violență). Unii dintre noi greșesc și mai mult presupunând că toți oamenii se confruntă cu aceleași circumstanțe și se așteaptă ca persoanele de culoare să își exercite privilegiile pe care nu le au de fapt. Dar, dincolo de necesitatea strategică de a ataca statul cu toate mijloacele pe care le avem la dispoziție, cei dintre noi care nu se confruntă zilnic cu intimidarea, degradarea și subordonarea polițienească au luat în considerare efectul înălțător al ripostei în forță? Frantz Fanon scrie, despre psihologia colonialismului și a violenței în urmărirea eliberării: "La nivelul indivizilor, violența [ca parte a luptei de eliberare] este o forță purificatoare. Ea îl eliberează pe nativ de complexul său de inferioritate... și de disperarea și inacțiunea sa; îl face neînfricat și îi redă respectul de sine."²⁹

Dar susținătorii nonviolenței care provin din medii privilegiate, cu un confort material și psihologic garantat și protejat de o ordine violentă, nu cresc cu un complex de inferioritate care să le fi fost insuflat prin violență. Aroganța presupunerii pacifiștilor că pot dicta ce forme de luptă sunt morale și eficiente pentru oameni care trăiesc în circumstanțe mult diferite, mult mai violente, este uluitoare. Oamenii albi din suburbii care le țin lecții de rezistență copiilor din tabăra de refugiați de la Jenin sau din câmpurile de exterminare din Columbia seamănă izbitor de mult cu, să zicem, economiștii Băncii Mondiale care dictează practici agricole "bune" fermierilor indieni care au moștenit tradiții agricole vechi de secole. Iar relația benignă a oamenilor privilegiați cu sistemele globale de violență ar trebui să ridice serioase semne de întrebare cu privire la sinceritatea oamenilor privilegiați, în acest caz albi, care îmbrățișează nonviolența. Ca să-l citez din nou pe Darren Parker: "Aparența, cel puțin, a unui spirit nonviolent este mult mai ușor de obținut atunci când nu ești beneficiarul direct al nedreptății și poate reprezenta, de fapt, pur și simplu o distanță psihologică. La urma urmei, este mult mai ușor să "Tubesti dușmanul" atunci când acesta nu este de fapt dușmanul tău."³⁰

Da, oamenii de culoare, oamenii săraci și oamenii din Sudul Global au pledat pentru non-violență (deși, de obicei, astfel de pacifiști provin din păturile mai privilegiate ale comunităților lor); cu toate acestea, doar printr-un sentiment de superioritate extrem de activ, activiștii albi pot judeca și condamna oamenii oprimați care nu fac acest lucru. Este adevărat că, indiferent de privilegii, ar trebui să putem avea încredere în propria analiză, dar atunci când această analiză se bazează pe o înălțime morală îndoielnică și pe o interpretare convenabil de selectivă a ceea ce constituie violența, există șanse ca autocritica noastră să fi adormit la locul de muncă. Atunci când înțelegem că oamenii privilegiați obțin

²⁸ Frantz Fanon, *The Wretched of the Earth* (New York: Grove Press, 1963), 86.

²⁹ Ibid., 94.

³⁰ Darren Parker, e-mail, July 10, 2004.

beneficii materiale din exploatarea oamenilor oprimați și că acest lucru înseamnă că noi beneficiem de pe urma violenței folosite pentru a-i ține la pământ, nu îi putem condamna sincer pentru că se revoltă violent împotriva violenței structurale care ne privilegiază. (Cei care au condamnat vreodată rezistența violentă a persoanelor care au crescut în circumstanțe mai opresive decât ei ar trebui să se gândească la acest lucru data viitoare când vor mânca o banană sau vor bea o ceașcă de cafea).

Sper că este bine înțeles faptul că guvernul folosește forme mai violente de represiune împotriva persoanelor de culoare care opun rezistență decât împotriva persoanelor albe. Atunci când tradiționalii Oglala și Mișcarea indienilor americani s-au ridicat în Rezervația Pine Ridge în anii 1970 pentru a-și afirma un pic de independență și pentru a se organiza împotriva intimidării endemice a "guvernului tribal" impus, Pentagonul, FBI, US Marshals și Biroul pentru Afaceri Indiene au instituit un program de contrainsurgență în toată regula, care a dus la violențe zilnice și la zeci de morți. Potrivit lui Ward Churchill și Jim Vander Wall, "Principiul autoapărării armate devenise, pentru disidenți, o necesitate de supraviețuire."³¹

Singurii susținători ai nonviolentei pe care i-am auzit vreodată respingând chiar și legitimitatea autoapărării au fost albi și, deși își pot ridica Oscarul Romeros, ei și familiile lor nu au avut personal supraviețuirea amenințată ca urmare a activismului lor.³² Mi-e greu să cred că aversiunea lor față de violență are atât de mult de-a face cu principiile, cât și cu privilegiile și ignoranța. Și dincolo de simpla autoapărare, faptul că indivizii s-au confruntat cu posibilitatea de a fi nevoiți să riposteze pentru a supraviețui sau pentru a-și îmbunătăți viața depinde în mare măsură de culoarea pielii și de locul pe care îl ocupă în diferitele ierarhii naționale și globale de opresiune. Aceste experiențe sunt cele pe care nonviolenta le ignoră prin tratarea violenței ca pe o problemă morală sau ca pe un lucru ales.

Alternativa sensibilă din punct de vedere cultural în cadrul pacifismului este aceea că activiștii privilegiați permit sau chiar susțin rezistența militantă în Sudul Global și, eventual, în coloniile interne ale statelor euro/americane, și pledează pentru nonviolenta doar în fața persoanelor cu un mediu la fel de privilegiat. Această formulare prezintă un nou rasism, sugerând ca lupta și moartea să fie purtate de oamenii de culoare în statele mai vădit opresive din Sudul Global, în timp ce cetățenii privilegiați din centrele imperiale se pot mulțumi cu forme de rezistență mai adecvate contextului, cum ar fi mitingurile de protest și sit-in-urile.

O analiză antirasistă, pe de altă parte, le cere albilor să recunoască faptul că violența împotriva căreia oamenii de culoare trebuie să se apere provine din "Lumea întâi" albă. Astfel, rezistența adecvată la un regim care duce război împotriva popoarelor colonizate din întreaga lume constă în a aduce războiul acasă; a construi o cultură anti-autoritară, cooperatistă și anti-rasistă în rândul albilor; a ataca instituțiile imperialismului; și a acorda sprijin oamenilor oprimați aflați în rezistență fără a submina suveranitatea luptei lor. Cu toate acestea, pacifiștii neabsolutiști care permit un pic de relativism cultural sunt, de obicei, mai puțin predispuși să susțină revoluția armată atunci când luptele ajung aproape de casă. Gândirea este că palestinienii, de exemplu, se pot angaja în lupta militantă pentru că trăiesc sub un regim violent, dar pentru locuitorii brutalizați din cel mai apropiat ghetou urban să formeze unități de gherilă ar fi "nepotrivit" sau "iresponsabil". Aceasta este tendința "nu în curtea mea", care este alimentată de recunoașterea faptului că o revoluție acolo ar fi frumoasă, dar o revoluție aici i-ar priva pe activiștii privilegiați de confortul nostru. De asemenea, este prezentă și teama latentă de revoltă rasială, care este atenuată doar atunci când este subordonată unei etici non-violente. Oamenii de culoare care mărșăluiesc sunt fotogenici. Oamenii de culoare cu arme evocă rapoartele de crime violente de la știrile de noapte. Indienii americani care țin o conferință de presă este lăudabilă. Indienii americani

³¹ Churchill and Vander Wall, *Agents of Repression*, 188.

³² Unii dintre cei mai dedicați activiști nonviolentei din SUA au fost torturați și uciși în timpul acțiunilor de solidaritate din America Latină. Dar acest lucru nu este același lucru cu ceea ce se confruntă activiștii de culoare din SUA, având în vedere că acești activiști albi s-au confruntat cu violența într-o situație pe care au căutat-o și nu una care le-a fost impusă lor, familiilor și comunităților lor. La urma urmei, este mult mai ușor să ai un complex de martir pentru tine însuși decât pentru familia ta (ceea ce nu înseamnă că toți acești activiști au fost motivați de un astfel de complex, deși am întâlnit cu siguranță câțiva care încasează acest risc pentru a pretinde că au trăit opresiuni care rivalizează cu cele resimțite de persoanele de culoare).

pregătiți, dornici și capabili să își ia pământul înapoi este un pic deranjant. Astfel, sprijinul albilor pentru revoluționarii de culoare de pe frontul intern și familiaritatea cu aceștia se limitează la martiri inerți - morții și cei încarcerați.

Contradicția în pacifismul aparent revoluționar este că revoluția nu este niciodată sigură, dar pentru marea majoritate a practicanților și susținătorilor săi, pacifismul înseamnă să rămâi în siguranță, să nu fii rănit, să nu înstrăinezi pe nimeni, să nu dai nimănui o pastilă amară de înghițit. Făcând legătura între pacifism și autoconservarea activiștilor privilegiați, Ward Churchill citează un organizator pacifist din perioada Vietnamului care a denunțat tacticile revoluționare ale Partidului Pantera Neagră și Weather Underground, deoarece aceste tactici erau "un lucru cu adevărat periculos pentru noi toți... ele prezintă riscul foarte real de a aduce același tip de represiune violentă [așa cum s-a văzut în asasinarea lui Fred Hampton de către poliție] asupra noastră, a tuturor."³³ Sau, ca să-l citez pe David Gilbert, care execută o condamnare efectivă pe viață pentru acțiunile sale ca membru al Weather Underground care a continuat să sprijine Armata de Eliberare a Negrilor, "Albii aveau ceva de protejat. Era confortabil să te afli în vârful unei mișcări de schimbare prestigioase din punct de vedere moral, în timp ce negrii făceau principalele victime ale luptei."³⁴

Dorința pacifistă de siguranță continuă și astăzi. În 2003, un activist nonviolent a liniștit un ziar din Seattle cu privire la caracterul protestelor planificate. "Nu spun că nu am susține nesupunerea civilă", a spus Woldt. "Aceasta a făcut parte din mișcarea pentru pace în care s-au implicat oamenii bisericii, dar noi nu suntem adepții distrugerilor de proprietate sau a orice altceva care creează consecințe negative pentru noi."³⁵

Iar pe o listă de discuții pentru o campanie radicală de mediu în 2004, un student la drept și activist, după ce a invitat la o discuție deschisă despre tactici, a susținut încetarea menționării tacticilor non-pacifiste și a cerut o aderare strictă la nonviolență pe motiv că grupurile non-pacifiste "sunt anihilate."³⁶ Un alt activist (și, întâmplător, unul dintre ceilalți studenți la drept de pe listă) a fost de acord, adăugând: "Cred că a avea o discuție despre tactici violente pe această listă înseamnă să te joci cu focul și îi pui pe toți în pericol." De asemenea, ea era îngrijorată că "doi dintre noi se vor confrunta cu camera stelară a comitetului de etică al Asociației Baroului cândva în viitorul apropiat."³⁷

Desigur, susținătorii militantismului trebuie să înțeleagă că este nevoie de multă prudență atunci când discutăm despre tactici, în special prin e-mail, și că ne confruntăm cu obstacolul de a construi sprijin pentru acțiuni care au mai multe șanse să ne aducă hărțuirea sau închisoarea, chiar dacă tot ce facem este să le discutăm. Cu toate acestea, în acest exemplu, cei doi studenți la drept nu spuneau că grupul ar trebui să discute doar tactici legale sau tactici ipotetice, ci spuneau că grupul ar trebui să discute doar tactici non-violente. Din moment ce fusese anunțată ca fiind o discuție menită să ajute grupul să creeze un teren comun ideologic, aceasta a fost o modalitate manipulatorie de a folosi amenințările cu represiunea guvernamentală pentru a împiedica grupul să ia în considerare orice altceva decât o filozofie explicit non-violentă.

Din cauza interesului personal al albilor de a preveni revoltele în propria curte, a existat o lungă istorie de trădare din partea pacifiștilor albi care au condamnat și abandonat grupurile revoluționare în fața violenței de stat. În loc să se "pună în pericol" pentru a-i proteja pe membrii mișcărilor de eliberare (o protecție pe care privilegiul lor ar fi putut-o conferi în mod adecvat, din cauza costului potențial pentru guvern să ucidă albi bogați în mijlocul tuturor disensiunilor stimulate de pierderile grele din Vietnam),

³³ Churchill, *Pacifism as Pathology*, 60-61.

³⁴ David Gilbert, *No Surrender: Writings from an Anti-Imperialist Political Prisoner* (Montreal: Abraham Guillen Press, 2004), 22-23.

³⁵ Alice Woldt, citat în Chris McGann, "Peace Movement Could Find Itself Fighting Over Tactics," *Seattle Post-Intelligencer*, February 21, 2003, http://seattlepi.nwsource.com/local/109590_peacemovement21.shtml.

³⁶ E-mail către autor, Octombrie 2004. Același activist a rescris în mod paternalist istoria eliberării negrilor pentru a declara că Panterele Negre nu au susținut violența. În același e-mail, el a citat din "Arta războiului" a lui Sun Tzu pentru a-și susține cazul și pentru a-și îmbunătăți sofisticarea tactică. Este discutabil dacă Sun Tzu ar fi fost de acord cu utilizarea teoriilor sale într-un argument pentru eficacitatea pacifismului.

³⁷ E-mail către autor, Octombrie 2004.

pacifiștii conștiincioși au ignorat brutalizarea, încarcerarea și asasinarea Panterelor Negre, a activiștilor din Mișcarea Indienilor Americani și a altora. Mai rău, ei au încurajat represiunea statului și au susținut că revoluționarii o meritau prin faptul că se angajau într-o rezistență militantă. (În prezent, ei susțin că înfrângerea finală a eliberatorilor, pe care pacifiștii au facilitat-o, este o dovadă a ineficienței tacticilor eliberatorilor). Reputatul pacifist David Dellinger recunoaște că "unul dintre factorii care îi determină pe revoluționarii serioși și pe locuitorii descurajați ai ghetourilor să concluzioneze că nonviolența este incapabilă de a fi dezvoltată într-o metodă adecvată nevoilor lor este tocmai această tendință a pacifiștilor de a se alinia, în momentele de conflict, cu status quo-ul."³⁸ David Gilbert concluzionează că "eșecul de a dezvolta solidaritatea cu luptele negrilor și cu alte lupte de eliberare din SUA (amerindieni, chicano/mexicani, portoricani) este unul dintre numeroșii factori care au dus la destrămarea mișcării noastre la mijlocul anilor '70."³⁹ Mumia Abu-Jamal se întreabă dacă radicalii albi "erau cu adevărat pregătiți să se angajeze într-o revoluție, una care să nu prețuiască albia?"⁴⁰

La prima vedere, nonviolența pare a fi o poziție morală clară, care are prea puțin de-a face cu rasa. Acest punct de vedere se bazează pe presupunerea simplistă că violența este, în primul rând, ceva ce alegem noi. Dar ce oameni din această lume au privilegiul de a alege violența și ce oameni trăiesc în circumstanțe violente, fie că vor sau nu? În general, nonviolența este o practică privilegiată, una care provine din experiențele oamenilor albi, și nu are întotdeauna sens pentru persoanele fără privilegii albe sau pentru oamenii albi care încearcă să distrugă sistemul de privilegii și opresiune.

Multe persoane de culoare au recurs, de asemenea, la nonviolență, care, în anumite circumstanțe, a fost o modalitate eficientă de a rămâne în siguranță în fața discriminării violente, încercând în același timp să obțină reforme limitate care, în cele din urmă, nu schimbă distribuția puterii în societate. Utilizarea nonviolenței de către persoanele de culoare a fost, în general, un compromis față de o structură de putere albă. Recunoscând că structura de putere albă preferă ca cei oprimați să fie nonviolente, unii oameni au ales să folosească tactici nonviolente pentru a preveni represiunea extremă, masacrele sau chiar genocidul. Mișcările oamenilor de culoare care urmăresc în mod pașnic obiective revoluționare au avut tendința de a folosi o formă de nonviolență mai puțin absolută și mai conflictuală și periculoasă decât tipul de nonviolență păstrat în prezent în America de Nord. Și chiar și atunci, practica nonviolenței este adesea subvenționată de albi aflați la putere⁴¹, folosită de disidenții albi sau de oficialii guvernamentali pentru a manipula mișcarea pentru confortul lor și, de obicei, abandonată de o mare parte a bazei populare în favoarea unor tactici mai militante. Utilizarea nonviolenței pentru a păstra privilegiul albilor, în cadrul mișcării sau al societății în general, este încă frecventă și astăzi.

La o analiză mai atentă, nonviolența se dovedește a fi încurcată în dinamica rasială și de putere. Rasa este esențială pentru experiența noastră de opresiune și de rezistență. O componentă de lungă durată a rasismului a fost presupunerea că europenii, sau coloniștii europeni de pe alte continente, au știut ce este mai bine pentru oamenii pe care îi considerau "mai puțin civilizați". Oamenii care luptă împotriva rasismului trebuie să pună capăt fără echivoc acestei tradiții și să recunoască faptul că imperativul

³⁸ David Dellinger, "The Black Rebellions," in *Revolutionary Nonviolence: Essays by David Dellinger* (New York: Anchor, 1971), 207. În același eseu, Dellinger recunoaște că "există ocazii în care cei care acționează în mod nonviolent trebuie să devină aliați reticenți sau susținători critici ai celor care recurg la violență".

³⁹ Gilbert, *No Surrender*, 23.

⁴⁰ Abu-Jamal, *We Want Freedom*, 76.

⁴¹ Belinda Robnett subliniază faptul că, devenind mai militante și adoptând o ideologie Black Power, grupuri anterior non-violente precum SNCC "au determinat susținătorii financiari liberali (probabil majoritatea albi) să nu mai contribuie". Această pierdere a finanțării mainstream a dus în parte la prăbușirea organizației (Robnett, *How Long?* 184-186). Cu toate acestea, Robnett echivalează abandonarea nonviolenței cu machismul. Reflectând statutul ei academic (ca profesor de sociologie în sistemul Universității din California), ea estompează linia de demarcație dintre provocatorii plătiți de FBI care susțin sexismul în cadrul mișcării (de exemplu, Ron Karenga) și activiștii legitimi care susțin o militanță sporită, sau activiștii legitimi care, de fapt, au confundat milităria cu machismul. Ea menționează, de asemenea, că Angela Davis s-a plâns că a fost criticată de militanții naționaliști negri "pentru că făcea o "treabă de bărbat" (Robnett, *How Long?* 183), dar omite să menționeze că Davis a avut o mare influență în susținerea luptei militante. Robnett pare să neglijeze, de asemenea, să menționeze cât de problematic este atunci când grupuri cu agende atât de radicale precum egalitatea rasială nu se autofinanțează și se bazează în schimb pe sprijinul guvernului federal și al donatorilor albi.

ca fiecare comunitate să fie capabilă să își determine propria formă de rezistență pe baza propriilor experiențe lasă în urmă orice prioritate acordată pacifismului. Mai mult, faptul că o mare parte din violența cu care se confruntă persoanele de culoare din întreaga lume își are originea în structura de putere care îi privilegiază pe albi ar trebui să le confere albilor o mai mare urgență în a depăși limitele nivelului de militantism considerat acceptabil în comunitățile albe. Cu alte cuvinte, pentru noi, cei care suntem albi, devine datoria noastră să ne construim propria noastră cultură militantă de rezistență și, contrar rolului de învățător autoproclamat în mod istoric de către albi, avem multe de învățat din luptele oamenilor de culoare. Radicalii albi trebuie să îi educe pe ceilalți albi cu privire la motivele pentru care oamenii de culoare sunt îndreptățiți să se revolte violent și de ce ar trebui să folosim și noi o diversitate de tactici pentru a ne elibera pe noi înșine, pentru a lupta în solidaritate cu toți cei care și-au respins locul de lachei sau sclavi ai elitei și pentru a pune capăt acestor sisteme globale de opresiune și exploatare.

Non-violența e în favoarea statului

În termeni simpli, nonviolenta asigură monopolul statului asupra violenței. Statele - birocrațiile centralizate care protejează capitalismul, mențin o ordine patriarhală și suprematistă a albilor și pun în aplicare expansiunea imperialistă - supraviețuiesc prin asumarea rolului de unic furnizor legitim de forță violentă pe teritoriul lor. Orice luptă împotriva opresiunii necesită un conflict cu statul. Pacifiștii fac treaba statului pacificând în prealabil opoziția.¹ La rândul lor, statele descurajează militantismul în cadrul opoziției și încurajează pasivitatea.

Unii pacifiști întunecă această relație reciprocă susținând că guvernul ar fi încântat să îi vadă abandonând disciplina lor nonviolentă și cedând în fața violenței, că guvernul chiar încurajează violența din partea disidenților și că mulți activiști care îndeamnă la militantism sunt, de fapt, provocatori ai guvernului.² Astfel, susțin ei, activiștii militanți sunt cei care fac jocul statului. Deși, în unele cazuri, guvernul SUA a folosit infiltrați pentru a încuraja grupurile de rezistență să acumuleze arme sau să planifice acțiuni violente (de exemplu, în cazurile Molly Maguires și în tentativa de grevă la tribunal a lui Jonathan Jackson³), trebuie făcută o distincție esențială. Guvernul încurajează violența doar atunci când este sigur că violența poate fi stăpânită și că nu va scăpa de sub control. În cele din urmă, determinarea unui grup de rezistență militantă să acționeze prematur sau să cadă într-o capcană elimină potențialul de violență al grupului, garantând o condamnare pe viață ușoară sau permițând autorităților să ocolească procesul judiciar și să ucidă radicalii mai repede. În general, și în aproape toate celelalte cazuri, autoritățile pacifice populația și descurajează rebeliunea violentă.

Există un motiv clar pentru acest lucru. Contrar afirmațiilor stupide ale pacifiștilor, care susțin că se împuternicesc cumva pe ei înșiși prin eliminarea celei mai mari părți a opțiunilor lor tactice, guvernele de pretutindeni recunosc că activismul revoluționar neconstrâns reprezintă cea mai mare amenințare de a schimba distribuția puterii în societate. Deși statul își rezervă întotdeauna dreptul de a reprima pe oricine dorește, guvernele "democratice" moderne tratează mișcările sociale nonviolente cu obiective revoluționare ca pe niște amenințări potențiale, mai degrabă decât reale. Ele spionează astfel de mișcări pentru a fi la curent cu evoluțiile și folosesc o abordare de tip "morcov și băț" pentru a îndruma astfel de mișcări către canale complet pașnice, legale și ineficiente. Grupurile non-violente pot fi supuse la bătaie, dar astfel de grupuri nu sunt vizate pentru eliminare (cu excepția guvernelor regresive sau a guvernelor care se confruntă cu o perioadă de urgență care le amenință stabilitatea).

¹ La 9 februarie 2006, un membru al grupului non-violent SOA Watch (care atrage sprijinul unei serii de grupuri, de la progresiști la anarhiști) a sugerat pe o listă de e-mail că, deoarece poliția a tratat mai agresiv în ultimii ani demonstrația anuală din fața Fort Benning din Georgia, grupul ar trebui să mute demonstrația într-un loc public, departe de baza militară, pentru a evita confruntările. El a scris: "Oriunde are loc polarizarea, este timpul, după părerea mea, pentru campania pentru pace să își reevalueze tacticile. Relațiile se află în centrul procesului de pacificare. 'Noi' și 'Ei' pot duce în cele din urmă la război. 'Noi' are mai multe șanse de a obține soluții negociabile (nonviolente) și poate duce în cele din urmă la o cultură a păcii."

² Într-un exemplu recent, fluturași împărțiți cu miile la protestele împotriva Convenției Naționale Republicane din 2004 susțineau că oricine sugerează violență este probabil un agent de poliție.

³ Churchill și Vander Wall, *Agents of Repression*, 94-99, 64-77. În cazul lui Jonathan Jackson, se pare că FBI și poliția au instigat întregul complot în încercarea de a asasina cele mai militante Pantere californiene. Ei au încurajat o luare de ostatici la tribunalul din Marin County, dar numai pentru că erau pregătiți cu o echipă numeroasă de trăgători de elită gata să-i neutralizeze pe militanți. Cu toate acestea, "a nu mușca momeala" (această expresie este folosită ca și cum toți susținătorii militantismului ar fi provocatori - o acuzație periculoasă și potențial violentă care a fost adusă multora) nu va ține pe nimeni în siguranță. Informatorul FBI William O'Neal i-a încurajat pe Panterele din Illinois, în care se infiltrase, să ia parte la comploturi bizare, cum ar fi obținerea de gaz neurotoxic sau a unui avion pentru a bombardă primăria orașului. Când nu au vrut să facă acest lucru, FBI a continuat și l-a asasinat pe liderul Panterelor, Fred Hampton.

Pe de altă parte, statul tratează grupurile militante (aceleași grupuri pe care pacifiștii le consideră ineficiente) ca pe niște amenințări reale și încearcă să le neutralizeze prin operațiuni foarte dezvoltate de contrainsurgență și de război intern. Sute de organizatori de syndicate, anarhiști, comuniști și fermieri militanți au fost uciși în luptele anticapitaliste de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea. În timpul luptelor de eliberare din ultima generație, paramilitarii susținuți de FBI au ucis șaiszeci de activiști și susținători ai Mișcării indienilor americani (AIM) numai în Rezervația Pine Ridge, iar FBI, poliția locală și agenții plătiți au ucis zeci de membri ai Partidului Pantera Neagră, ai Republicii Noua Afrika, ai Armatei Negre de Eliberare și ai altor grupuri.⁴

Resurse vaste au fost mobilizate pentru a infiltra și distruge organizațiile revoluționare militante în perioada COINTELPRO. Orice urmă de organizare militantă a popoarelor colonizate, a portoricanelor și a altora din sfera de competență teritorială a Statelor Unite încă atrage represiunea violentă. Înainte de 11 septembrie, FBI i-a numit pe sabotorii și piromanii de la Frontul de Eliberare a Pământului (ELF) și Frontul de Eliberare a Animalelor (ALF) drept cele mai mari amenințări teroriste interne, chiar dacă aceste două grupuri nu uciseseră exact niciun om. Chiar și după atentatele cu bombă de la World Trade Center și Pentagon, ELF și ALF au rămas prioritare pentru represiunea guvernamentală, după cum se poate vedea în arestările a peste o duzină de presupuși membri ELF/ALF; acordul multora dintre acești prizonieri de a deveni turnători după ce unul dintre ei a murit într-o sinucidere suspectă și toți au fost amenințați cu condamnări pe viață; și încarcerarea mai multor membri ai unui grup pentru drepturile animalelor de la suprafață pentru că au hărțuit o companie de vivisecție cu un boicot agresiv - pe care guvernul l-a numit "animal enterprise terorism."⁵ Și într-o perioadă în care stânga era șocată de faptul că poliția și armata spionau grupurile pacifiste, mult mai puțină atenție a fost acordată represiunii continue a guvernului asupra mișcării de eliberare portoricane, inclusiv asasinarea de către FBI a liderului Machetero, Filiberto Ojeda Rios.⁶

Dar nu trebuie să deducem opiniile și prioritățile aparatului de securitate al statului din acțiunile agenților săi. Îi putem crede pe cuvânt. Documentele COINTELPRO ale FBI, dezvăluite publicului doar pentru că în 1971 niște activiști au pătruns într-un birou al FBI din Pennsylvania și le-au furat, demonstrează în mod clar că un obiectiv major al FBI este de a menține pasivitatea potențialilor revoluționari. Într-o listă de cinci obiective cu privire la grupurile naționaliste și de eliberare a negrilor, în anii 1960, FBI-ul include următoarele:

⁴ Două cărți bune despre represiunea COINTELPRO sunt Churchill și Vander Wall's *Agents of Repression* și Abu-Jamal's *We Want Freedom*. Despre represiuni similare în străinătate, citiți William Blum, *Killing Hope: US Military and CIA Interventions since World War II* (Monroe, Maine: Common Courage Press, 1995).

⁵ Represiunea împotriva ELF, numită "Green Scare", și încarcerarea activiștilor de la Stop Huntingdon Animal Cruelty (SHAC) au fost relatate pe larg în presa radicală și de mediu. A se vedea, de exemplu, Brian Evans, "Two ELF Members Plead Guilty to 2001 Arson," *Asheville Global Report*, no. 404 (October 12, 2006): http://www.agrnews.org/?section=archives&caUd=48&article_id=1296; and "The SHAC 7," <http://www.shac7.com/case.htm>.

⁶ La 3 mai 2006, o căutare în arhivele a două site-uri independente de stânga și nemilitante, Common Dreams și AlterNet, a relevat disparitatea prevăzută. Am căutat două fraze, "Centrul Thomas Merton" și "Filiberto Ojeda Rios". Prima căutare pentru Centrul Thomas Merton pentru Pace și Justiție, una dintre țintele unei campanii relativ neintruzive prin care FBI-ul a supravegheat grupurile pacifiste, așa cum au dezvăluit investigațiile ACLU la începutul anului 2006, a scos la iveală 23 de articole pe Common Dreams și cinci pe AlterNet. Căutarea lui Filiberto Ojeda Rios, un fost lider al Macheteros, un grup din cadrul mișcării de independență portoricane, care a fost asasinat de FBI la 23 septembrie 2005, a dus la un articol pe Common Dreams și zero pe AlterNet. Deși puțini oameni de pe continent s-au arătat îngrijorați, zeci de mii de portoricani au marșăluit în San Juan pentru a protesta față de acest asasinat. Aceste două site-uri web conțineau mult mai puține articole despre valurile de raiduri violente ale FBI împotriva activiștilor independențiști portoricani care au avut loc în februarie 2006 decât despre dezvăluirea, făcută publică cam în același timp, că FBI-ul din Texas spiona grupul preponderent alb Food Not Bombs ca parte a activităților sale de combatere a terorismului. Pentru informații despre spionarea activiștilor pacifiști albi, a se vedea "Punished for Pacifism," *Democracy Now*, Pacifica Radio, Martie 15, 2006. Pentru acoperirea asasinatului FBI și a raidurilor ulterioare din Puerto Rico, a se vedea "September 30th Newsbriefs" (2005) și "February 28th Newsbriefs" (2006) pe SignalFire, www.signalfire.org. Ambele evenimente au fost acoperite de Indymedia Puerto Rico (de exemplu, CMI-PR, "Fuerza Bruta Imperialista Allana Hogar de Compañera, Militantes Boricuas le Dan lo Suyó," Indymedia Puerto Rico, Februarie 10, 2006, <http://pr.indymedia.org/news/2006/02/13197.php>).

Prevenirea violenței din partea grupurilor naționaliste negre. Acest lucru este de o importanță primară și este, desigur, un obiectiv al activității noastre de investigație; ar trebui să fie, de asemenea, un obiectiv al Programului de contrainformații [în jargonul guvernamental original, această expresie se referă la o operațiune specifică, dintre care existau mii, și nu la programul general]. Prin contrainformații ar trebui să fie posibil să se identifice potențialii scandalagii și să-i neutralizăm înainte ca aceștia să-și exercite potențialul de violență.⁷

Identificând "neutralizările" de succes în alte documente, FBI folosește termenul pentru a include activiști care au fost asasinați, încarcerați, înscenați, discreditați sau hărțuiți până când au încetat să mai fie activi din punct de vedere politic. Memorandumul enumeră, de asemenea, importanța prevenirii ascensiunii unui "mesia" negru. După ce observă că Malcolm X ar fi putut îndeplini acest rol, dar în schimb este martirul mișcării, nota numește trei lideri de culoare care au potențialul de a fi acel mesia. Unul dintre cei trei "ar putea fi un concurent foarte real pentru această poziție dacă ar renunța la presupusa sa "supunere" față de "doctrinile albe, liberale" (nonviolenta)" [paranteză în original]. Memorandumul explică, de asemenea, necesitatea de a proceda la discreditarea negrilor militanți în ochii "comunității negrilor responsabili" și a "comunității albe". Acest lucru arată atât modul în care statul se poate baza pe condamnarea violenței de către pacifiști, cât și modul în care pacifiștii fac efectiv munca murdară a statului prin faptul că nu reușesc să își folosească influența culturală pentru a face "respectabilă" rezistența militantă la tiranie. În schimb, pacifiștii pretind că militantismul înstrăinează oamenii și nu fac nimic pentru a încerca să contracareze acest fenomen.

O altă notă a FBI, aceasta despre activistul mișcării indienilor americani John Trudell, arată aceeași înțelegere din partea poliției politice a statului, conform căreia pacifiștii sunt un tip inert de disident care nu reprezintă încă o amenințare la adresa ordinii stabilite. "TRUDELL are abilitatea de a se întâlni cu un grup de pacifiști și, în scurt timp, să-i facă să strige și să strige pentru sprijinul mișcării, Pe scurt, el este un agitator extrem de eficient"⁸.

Guvernul demonstrează în mod constant faptul nesurprinzător că preferă să se confrunte cu o opoziție pașnică. Mult mai recent, o notă a FBI trimisă agențiilor locale de aplicare a legii din întreaga țară, și care ulterior a fost dezvăluită presei, arată clar pe cine identifică guvernul ca fiind extremiști și pe cine consideră prioritar pentru neutralizare.

La 25 octombrie 2003, marșuri și mitinguri în masă împotriva ocupației din Irak sunt programate să aibă loc la Washington, DC, și San Francisco, California... Există posibilitatea ca elemente ale comunității activiste să încerce să se angajeze în acte violente, distructive sau perturbatoare...

Tacticile tradiționale de demonstrație prin care protestatarii atrag atenția asupra cauzelor lor includ marșuri, bannere și forme de rezistență *pasivă*, cum ar fi sit-in-urile [sublinierea mea]. Elementele extremiste se pot angaja în tactici mai agresive care pot include vandalismul, hărțuirea fizică a delegaților, încălcarea proprietății, formarea de lanțuri umane sau scuturi, baricade improvizate, dispozitive folosite împotriva unităților de poliție călare și utilizarea de arme - cum ar fi proiectile și bombe artizanale.⁹

Cea mai mare parte a memorandumului se concentrează asupra acestor elemente extremiste identificate în mod clar ca activiști care folosesc o diversitate de tactici, spre deosebire de activiștii pacifiști, care nu sunt identificați ca o amenințare majoră. Potrivit memorandumului, extremiștii prezintă următoarele caracteristici de identificare.

⁷ Abu-Jamal, *We Want Freedom*, 262-263.

⁸ Churchill and Vander Wall, *Agents of Repression*, 364.

⁹ Federal Bureau of Investigation, *FBI Intelligence Bulletin No. 89* (October 15, 2003). Available online at <http://www.signalfire.org/resources/FBImemo.pdf>.

Extremiștii pot fi pregătiți să se apere împotriva agenților de aplicare a legii în timpul unei demonstrații. Măștile (măști de gaze, ochelari de protecție, eșarfe, măști de scafandru, măști cu filtru și ochelari de soare) pot servi la minimizarea efectelor gazelor lacrimogene și ale spray-ului cu piper, precum și la ascunderea identității. Extremiștii pot folosi, de asemenea, scuturi (capace de coșuri de gunoi, foi de plexiglas, camere de aer pentru anvelope de camion etc.) și echipamente de protecție corporală (îmbrăcăminte stratificată, căști de protecție, echipament sportiv, veste de salvare etc.) pentru a se proteja în timpul marșurilor. De asemenea, activiștii pot utiliza tehnici de intimidare, cum ar fi înregistrarea video și înghesuirea polițiștilor pentru a împiedica arestarea altor manifestanți.

După demonstrații, activiștii sunt, de obicei, reticenți în a coopera cu forțele de ordine. Aceștia au rareori asupra lor documente de identificare și adesea refuză să divulge orice informații despre ei sau despre alți protestatari...

Agenții de aplicare a legii ar trebui să fie atenți la acești posibili indicatori ai activității de protest și să raporteze orice act potențial ilegal la cea mai apropiată Forță Operativă Comună de Terorism a FBI.¹⁰

Cât de trist este faptul că cel mai sigur semn al unui "extremist" este dorința de a se apăra împotriva atacurilor poliției și câtă responsabilitate poartă pacifiștii în crearea acestei situații? În orice caz, prin renegarea și chiar denunțarea activiștilor care folosesc o diversitate de tactici, pacifiștii îi fac pe acești extremiști vulnerabili la represiunea pe care agențiile de poliție doresc în mod clar să o folosească împotriva lor.

Ca și cum nu ar fi fost suficient să descurajeze militantismul și să condiționeze disidenții să folosească nonviolența prin reprimarea violenței a celor indisciplinați, guvernul injectează, de asemenea, pacifismul în mișcările rebele mai direct. La doi ani de la invadarea Irakului, armata americană a fost prinsă interferând din nou în mass-media irakiană (interferențele anterioare au inclus bombardarea mass-media neprietenoase, difuzarea de știri false și crearea unor organizații media de limbă arabă complet noi, cum ar fi al-Hurriyah, care urmau să fie conduse de Departamentul Apărării ca parte a operațiunilor lor psihologice). De data aceasta, Pentagonul plătea pentru a insera articole în ziarele irakiene care îndemnau la unitate (împotriva insurgenților) și la nonviolență.¹¹ Articolele erau scrise ca și cum autorii ar fi fost irakieni, în încercarea de a ține în frâu rezistența militantă și de a-i manipula pe irakieni în forme diplomatice de opoziție care să fie mai ușor de cooptat și de controlat.

Utilizarea selectivă a pacifismului de către Pentagon în Irak poate servi drept parabolă pentru originile mai largi ale nonviolenței. Și anume, aceasta provine de la stat. O populație cucerită este educată în nonviolență prin relația sa cu o structură de putere care și-a revendicat monopolul asupra dreptului de a folosi violența. Este vorba de acceptarea, de către cei lipsiți de putere, a credinței statale că masele trebuie să fie depozitate de abilitățile lor naturale de acțiune directă, inclusiv de tendințele de autoapărare și de utilizare a forței, altfel vor cădea în haos, într-un ciclu de violență, în rănirea și asuprirea reciprocă. Așa este siguranța guvernului și libertatea sclaviei. Numai un popor antrenat să accepte să fie condus de o structură de putere violentă poate pune cu adevărat la îndoială dreptul și nevoia cuiva de a se apăra cu forța împotriva opresiunii. Pacifismul este, de asemenea, o formă de neajutorare învățată, prin care disidenții păstrează bunăvoința statului prin semnificarea faptului că nu au uzurpat puteri pe care statul le păstrează în mod exclusiv (cum ar fi autoapărarea). În acest fel, un pacifist se comportă ca un câine bine dresat care este bătut de stăpânul său: în loc să își muște atacatorul, își coboară coada și semnifică inofensivitatea sa, resemnându-se la bătaii în speranța că acestea vor înceta.

¹⁰ Ibid.

¹¹ Greg White, "US Military Planting Stories in Iraqi Newspapers," *Asheville Global Report*, no. 360 (December 7, 2005): http://www.agrnews.org/?section=archives&cat_id10&article_id=194.

Frantz Fanon descrie originile și funcția nonviolentei în cadrul procesului de decolonizare atunci când scrie:

Burghezia colonialistă introduce acea idee nouă care, în limbaj propriu, este o creație a situației coloniale: non-volența. În forma sa cea mai simplă, această non-volență semnifică elitei intelectuale și economice a țării colonizate că burghezia are aceleași interese ca și ea...Non-volența este o încercare de a rezolva problema colonială în jurul unei mese, înainte de a se comite vreun act regretabil... înainte de a se vărsa sânge. Dar dacă masele, fără să aștepte ca scaunele să fie aranjate în jurul mesei, își ascultă propria voce și încep să comită ultraje și să dea foc la clădiri, elita și partidele burgheze naționaliste vor fi văzute cum se grăbesc la colonialiști pentru a exclama: "Este foarte grav! Nu știm cum se va sfârși; trebuie să găsim o soluție - un fel de compromis."¹²

Acest confort subtil față de violența statului, combinat cu șocul provocat de "scandalurile" rebeliunii în forță, îi face pe pacifiști să se bazeze pe violența statului pentru protecție. De exemplu, organizatorii pacifiști exceptează poliția de la "codurile de non-volență" care sunt obișnuite la protestele din zilele noastre; ei nu încearcă să dezarmeze poliția care îi protejează pe protestatarii pacifiști de contramanifestanții furioși și pro-război. În practică, moralitatea pacifistă demonstrează că este mai acceptabil ca radicalii să se bazeze pe violența guvernului pentru protecție decât să se apere singuri.

Este destul de evident de ce autoritățile ar dori ca radicalii să rămână vulnerabili. Dar de ce o fac pacifiștii? Nu este ca și cum susținătorii nonviolentei ar fi avut o lipsă de oportunități de a afla ce se întâmplă cu radicalii lipsiți de apărare. Să luăm ca exemplu mitingul din 1979 împotriva supremației albilor din Greensboro, Carolina de Nord. Un sortiment de muncitori negri și albi, organizatori de syndicate și comuniști, acceptând premisa că dezarmarea și permiterea unui monopol al poliției asupra forței violente ar asigura mai bine pacea, au fost de acord să nu poarte arme pentru protecție. Rezultatul a fost un eveniment cunoscut acum sub numele de Masacrul de la Greensboro. Poliția și FBI-ul au colaborat cu Klan-ul local și cu Partidul Nazist pentru a ataca demonstrații, care se bazau pe protecția poliției. În timp ce poliția era în mod convenabil absentă, adepții supremației albilor au atacat marșul și au împușcat 13 persoane, ucigând cinci. Când poliția s-a întors la fața locului, a bătut și arestat mai mulți protestatari și i-a lăsat pe dobitoicii rasiști să scape.¹³

În haosul oricărei situații revoluționare, paramilitarii de dreapta, cum ar fi Ku Klux Klan, sunt mai mult decât fericiți să elimine radicalii. Legiunea Americană a declarat recent "război" mișcării anti-război.¹⁴ Istoricul acestei organizații de linșare a organizatorilor muncitori anarhiști sugerează mijloacele pe care le vor folosi atunci când drapelul lor iubit este amenințat.¹⁵

Dezbaterile dintre pacifism și o diversitate de tactici (inclusiv autoapărare și contraatac) ar putea sfârși prin a fi decisă dacă actuala mișcare anti-autoritară se va dezvolta vreodată până la punctul de a reprezenta o amenințare, când agențiile de poliție își vor preda listele negre, iar paramilitarii de dreapta vor linșa orice "trădător" pe care pot pune mâna. Această situație a mai avut loc în trecut, mai ales în anii 1920 și, într-o măsură mai mică, ca răspuns la mișcarea pentru drepturile civile. Să sperăm doar că, dacă mișcarea noastră reprezintă din nou o amenințare, cât mai puțini dintre noi vor fi constrânși de o ideologie care ne face periculos de vulnerabili.

În ciuda acestei istorii de represiune, adepții nonviolentei se bazează frecvent pe violența statului, nu doar pentru a-i proteja, ci și pentru a-și atinge obiectivele. Dacă această încredere nu duce întotdeauna la

¹² Fanon, *The Wretched of the Earth*, 61–62.

¹³ William Cran, "88 Seconds in Greensboro," *Frontline*, PBS, January 24, 1983.

¹⁴ "American Legion Declares War on Peace Movement," *Democracy Now*, Pacifica Radio, August 25, 2005. La convenția națională a Legiunii Americane din 2005, organizația, care numără 3 milioane de membri, a votat să folosească orice mijloace necesare pentru a pune capăt "protestelor publice" și pentru a asigura "susținerea unitară" a populației americane pentru Războiul împotriva terorismului.

¹⁵ În timpul și după Primul Război Mondial, Legiunea Americană a fost o importantă forță paramilitară care a ajutat guvernul să reprime activiștii anti-război și organizatorii sindicali, în special Wobblies (IWW, Industrial Workers of the World). În 1919, în Centralia, Washington, l-au castrat și linșat pe Wesley Everest de la IWW.

dezastre evidente precum masacrul de la Greensboro, cu siguranță nu poate exonera poziția nonviolentă. Pacifiștii care pretind că evită violența au ajutat la desegregarea școlilor și universităților din sud, dar, în cele din urmă, unitățile înarmate ale Gărzii Naționale au fost cele care au permis primilor studenți de culoare să intre în aceste școli și să-i protejeze de încercările de expulzare prin forță și de alte situații mai grave. Dacă pacifiștii nu sunt capabili să-și apere propriile câștiguri, ce vor face atunci când nu vor avea violența organizată a poliției și a Gărzii Naționale? (Apropo, și-ar mai aminti pacifiștii de desegregare ca fiind un eșec al nonviolentei dacă familiile de negri ar fi avut nevoie să apeleze la Deacons for Defense, în loc de Garda Națională, pentru a-și proteja copiii care intrau în acele școli exclusiv albe?) Desegregarea instituțională a fost considerată favorabilă pentru structura de putere a supremației albilor, deoarece a dezamorsat o criză, a sporit posibilitățile de cooptare a liderilor de culoare și a eficientizat economia, toate acestea fără a nega ierarhia rasială atât de fundamentală pentru societatea americană. Astfel, Garda Națională a fost chemată să ajute la desegregarea universităților. Nu este atât de greu de imaginat un set de obiective revoluționare pentru care Garda Națională nu ar fi fost chemată niciodată să le protejeze.

În timp ce pacifiștii care protestează împotriva militarismului american nu pot niciodată să determine poliția sau Garda Națională să aplice pur și simplu legea - dezarmarea armelor interzise prin tratate internaționale sau închiderea școlilor militare care pregătesc soldați în tehnici de tortură - guvernul beneficiază totuși de pe urma faptului că permite desfășurarea acestor demonstrații zadarnice. Permitearea protestelor nonviolente îmbunătățește imaginea statului. Fie că vor sau nu, disidenții non-violenți joacă rolul unei opoziții loiale într-un spectacol care dramatizează disidența și creează iluzia că guvernul democratic nu este elitist sau autoritar. Pacifiștii zugrăvesc statul ca fiind benign, oferind autorității șansa de a tolera o critică ce nu îi amenință de fapt funcționarea continuă. Un protest colorat, conștiincios și pasiv în fața unei baze militare nu face decât să îmbunătățească imaginea de relații publice a armatei, căci cu siguranță doar o armată dreaptă și umană ar tolera proteste în fața porții sale. Un astfel de protest este ca o floare înfiptă în țeava unei arme. Ea nu împiedică capacitatea armei de a trage.

Ceea ce majoritatea pacifiștilor nu par să înțeleagă este că libertatea de exprimare nu ne dă putere și nu este egală cu libertatea. Libertatea de exprimare este un privilegiu care poate fi - și este - luat de guvern atunci când servește intereselor acestuia. Statul are puterea incontestabilă de a ne lua "drepturile", iar istoria arată exercitarea acestei puteri în mod regulat.¹⁶ Chiar și în viața de zi cu zi, putem încerca să spunem orice vrem șefilor, judecătorilor sau polițiștilor și, dacă nu suntem servilizați, onestitatea și o limbă liberă vor avea consecințe nefaste. În situații de urgență socială, limitările privind "libertatea de exprimare" devin și mai pronunțate. Gândiți-vă la activiștii întemnițați pentru că au vorbit împotriva încorporării în Primul Război Mondial și la persoanele arestate în 2004 pentru că au ținut pancarte de protest la evenimente unde vorbea Bush. Libertatea de exprimare este liberă doar atât timp cât nu reprezintă o amenințare și nu vine cu posibilitatea de a contesta sistemul. Cea mai mare libertate de exprimare pe care am avut-o vreodată a fost în "Security Housing Unit" (izolator de maximă securitate) din închisoarea federală. Puteam să țip și să urlu cât voiam, chiar să înjur gardienii și, dacă nu găseam o modalitate deosebit de creativă de a-i înfuria în mod intenționat, aceștia mă lăsau în pace. Nu conta: pereții erau solizi ca piatra, iar cuvintele mele erau aer cald.

Cooperarea care este posibilă doar cu disidenții pașnici ajută la umanizarea politicianilor responsabili de politici monstruoase. La protestele masive împotriva Convenției Naționale Republicane (RNC) din 2004 din New York, primarul orașului New York, Bloomberg, a acordat insigne speciale activiștilor

¹⁶ Aceasta include restricțiile legislative ale "libertății de exprimare", de la Alien and Sedition Acts din secolul al XVIII-lea până la Espionage Act din Primul Război Mondial; puteri instituționale, cum ar fi capacitatea guvernatorilor sau a președintelui de a declara legea marțială sau puterile de urgență ale FEMA și ale altor agenții; și activități discreționare, cum ar fi activitățile de supraveghere și neutralizare ale FBI în cadrul COINTELPRO sau al USA PATRIOT Act.

nonviolenți care au proclamat că vor fi pașnici.¹⁷ Bloomberg a obținut puncte politice pentru că a fost la modă și îngăduitor, chiar dacă administrația sa a luat măsuri drastice împotriva disidenței în timpul săptămânii de proteste. Pacifiștii au primit un avantaj suplimentar: oricine purta insigna ar fi beneficiat de reduceri la zeci de spectacole de pe Broadway, hoteluri, muzee și restaurante (evidențiind modul în care parada pasivă a nonviolentei este exploatată ca un stimulent pentru economie și un bastion al status quo-ului). După cum a spus primarul Bloomberg, "Nu este amuzant să protestezi cu stomacul gol."

Iar protestele anti-RNC din New York au fost puțin mai mult decât atât: distracție. Distracție pentru studenții de la facultate, pentru prospectorii democrați și pentru activiștii Partidului Verde, care s-au plimbat cu pancarte ingenioase alături de progresiști "luminați" cu vederi asemănătoare. O cantitate uriașă de energie a fost consumată cu săptămâni înainte (de către stânga instituțională și poliție) în încercarea de a înstrăina și exclude activiștii mai militanți. Cineva cu multe resurse a distribuit mii de pliante în weekendul dinaintea convenției, făcând afirmația idioată că violența - să zicem, o revoltă - ar îmbunătăți imaginea lui Bush (când, în realitate, o revoltă, deși cu siguranță nu i-ar fi ajutat pe democrați, ar fi pătat imaginea lui Bush ca lider și "unificator"). Pliantul avertiza, de asemenea, că oricine susținea tactici de confruntare era probabil un agent de poliție. Marșul s-a încheiat, iar oamenii s-au împrăștiat în locul cel mai izolat și mai puțin conflictual posibil într-un oraș plin de edificii ale statului și ale capitalei: Grand Lawn din Central Park (în mod corespunzător, alți protestatari s-au adunat pe "Pajiștea Oilor"). Au dansat și au sărbătorit până în noapte, scandând mantre iluminatoare precum "Suntem frumoși!"

Mai târziu în cursul săptămânii, Marșul Oamenilor Săraci a fost atacat în mod repetat de poliție, care a procedat la arestări ținute ale activiștilor care purtau măști sau refuzau să fie percheziționați. Participanții la marș fuseseră de acord să fie nonviolente, deoarece la marș participau multe persoane, cum ar fi imigranții și persoanele de culoare, de care organizatorii marșului erau aparent îngrijorați că sunt mai vulnerabili la arest. Dar atunci când activiștii - pașnici - s-au îmbrăncit cu ofițerii de poliție pentru a încerca să descurajeze arestările, activiștii au fost îndemnați să ignore arestările și să continue să se deplaseze, "pacificatorii" marșului și poliția strigând mesaje identice către mulțime ("Mergeți mai departe!" "Rămâneți pe traseul marșului"). În mod evident, toate încercările de conciliere și de detensionare au eșuat; poliția a fost la fel de violentă pe cât a ales să fie.

A doua zi, Jamal Holiday, un locuitor de culoare din New York, provenit dintr-un mediu defavorizat, a fost arestat pentru "agresarea" în legitimă apărare a unui detectiv NYPD în haine de civil, unul dintre cei câțiva care, fără nicio provocare, au intrat cu mopedul în mulțimea pașnică de la Marșul Oamenilor Săraci, rănind mai multe persoane (și trecând peste piciorul meu). Acest lucru s-a întâmplat la sfârșitul mitingului, când, mulți dintre participanții la marș, inclusiv cei presupus "vulnerabili", erau destul de supărați de pasivitatea liderilor marșului și de brutalitatea continuă a poliției. La un moment dat, o mulțime de protestatari care tocmai fuseseră atacați de poliție a început să țipe la un organizator care le striga printr-un megafon să se îndepărteze de poliție (nu aveau unde să se ducă) pentru că "provocau" polițiștii. Răspunsul la arestarea lui Holiday arată o ipocrizie care privilegiază violența statului chiar și în detrimentul dreptului oamenilor de a se apăra. Aceleași segmente pacifiste ale mișcării care au făcut scandal în legătură cu protestatarii pașnici pe care poliția i-a arestat în masă pe 31 august (o zi rezervată protestelor de tip nesupunere civilă) au rămas tăcute față de Holiday și nu l-au susținut în timp ce acesta a îndurat violența atroce și prelungită a sistemului penal. Aparent, pentru pacifiști, protejarea unui presupus activist violent de o violență mult mai mare este prea aproape de a estompa poziția lor principală împotriva violenței.

Activiștii non-violenți merg mai departe de a aproba violența statului prin tăcerea lor: ei sunt adesea vocali în justificarea acesteia. Organizatorii pacifiști nu pierd nicio ocazie de a declara interzicerea "violentei" în cadrul protestelor lor, deoarece o astfel de violență ar "justifica" represiunea poliției, care

¹⁷ Jennifer Steinhauer, "Just Keep It Peaceful, Protesters; New York Is Offering Discounts," *New York Times*, August 18, 2004, <http://www.nytimes.com/2004/08/18/nyregion/18but-tons.html?ex=1250481600&en=fab5ec7c870bb73a&ei=5090&partner=rssuserland>.

este percepută ca fiind inevitabilă, neutră și ireproșabilă. Protestele anti-OMC din 1999 din Seattle sunt un exemplu tipic. Deși violența poliției (în acest caz, utilizarea tacticilor de tortură împotriva protestatarilor pașnici care blocau locul summitului) a precedat distrugerea "violentă" a proprietății de către black bloc, toată lumea, de la pacifiști până la mass-media corporatistă, a dat vina pe black bloc pentru revolta poliției. Poate că principala nemulțumire a fost aceea că anarhiștii organizați descentralizat, fără ierarhie, au furat lumina reflectoarelor de la ONG-urile cu buget mare care au nevoie de o aură de autoritate pentru a continua să primească donații. Afirmția oficială a fost că violența protestelor a demonizat întreaga mișcare, deși chiar președintele însuși, Bill Clinton, a declarat de la Seattle că o minoritate marginală violentă era singura responsabilă pentru haos.¹⁸ De fapt, violența de la Seattle a intrigat și a atras mai mulți oameni noi în mișcare decât au fost atrași de liniștea oricărei mobilizări de masă ulterioare. Mass-media corporatistă nu a explicat - și nu va explica niciodată - motivele activiștilor, dar violența, manifestarea vizibilă a pasiunii și furiei, a angajamentului militant într-o lume altfel absurdă, a motivat mii de oameni să facă această cercetare pe cont propriu. Acesta este motivul pentru care Seattle este considerat de către cei ahistorici drept "începutul" sau "nașterea" mișcării antiglobalizare.

În mod similar, un articol care pledează pentru nonviolență în *The Nation* se plânge de faptul că violențele din Seattle și Genova (unde poliția italiană a împușcat și ucis un protestatar) "au creat imagini negative în mass-media și au oferit o scuză pentru o represiune și mai dură."¹⁹ Voi face o mică digresiune aici pentru a sublinia faptul că statul nu este un lucru pasiv. Dacă vrea să reprime o mișcare sau o organizație, nu așteaptă o scuză, ci o fabrică. Mișcarea indienilor americani nu a fost o organizație violentă - marea majoritate a tacticilor sale au fost pașnice - dar membrii ei nu s-au limitat la nonviolență; au practicat autoapărarea armată și ocuparea în forță a clădirilor guvernamentale, adesea cu rezultate foarte bune. Pentru a "justifica" represiunea împotriva AIM, FBI a fabricat "Dog Soldier Teletypes", care au fost prezentate ca fiind comunicate ale AIM în care se discuta despre presupusa creare a unor echipe de teroare pentru a asasina turiști, fermieri și oficiali guvernamentali.²⁰ Aceste teletipuri au făcut parte dintr-o campanie generală de dezinformare a FBI, care a avut un rol esențial în a permite încarcerarea falsă fără consecințe (pentru guvern) și asasinarea fără consecințe a mai multor activiști și susținători ai AIM. Despre astfel de campanii, FBI-ul spune: "Este irrelevant dacă există sau nu fapte care să susțină acuzația...Disrupția [prin mass-media] poate fi realizată fără fapte care să o susțină."²¹ Dacă, în ochii guvernului, este irrelevant dacă o organizație considerată o amenințare la adresa status quo-ului a comis sau nu un act violent, de ce continuă susținătorii nonviolentei să insiste că adevărul îi va elibera?

Articolul din *The Nation* menționat anterior cere o aderare strictă, la nivelul întregii mișcări, la nonviolență, criticând refuzul unei alte organizații pacifiste de a condamna în mod deschis activiștii care folosesc o diversitate de tactici. Autorul deplânge: "Este imposibil să controlezi acțiunile tuturor celor care participă la o demonstrație, desigur, dar sunt posibile și necesare eforturi mai energice pentru a asigura [sic] nonviolenta și a preveni comportamentul distructiv. Un angajament de 95 la sută față de nonviolenta nu este suficient". Fără îndoială, un angajament "mai viguros" față de nonviolenta înseamnă că liderii activiști trebuie să folosească mai des poliția ca forță pentru pace (pentru a-i aresta pe "scandalagii"). Această tactică a fost cu siguranță aplicată deja de pacifiști. (De fapt, prima dată când am fost agresat la un protest, nu a fost de către poliție, ci de către un șerif al păcii, care a încercat să mă împingă pe bordură în timp ce eu și alte câteva persoane țineam o intersecție pentru a împiedica poliția să împartă marșul și să aresteze în masă, eventual, segmentul mai mic. În special, rezistența mea la încercările ușoare ale șerifului de pace de a mă împinge înapoi m-a remarcat vizibil în fața poliției, care supraveghea activitatea "vasalilor" lor, și a trebuit să mă ascund înapoi în mulțime pentru a evita să fiu arestat sau agresat cu mai multă forță.

¹⁸ Allan Dowd, "New Protests as Time Runs Out for WTO," *The Herald* (Glasgow), December 3, 1999, 14.

¹⁹ Cortright, "The Power of Nonviolence." Am dat peste acest articol ca o fotocopie distribuită și laudată de un pacifist anarhist autointitulat.

²⁰ Churchill și Vander Wall, *Agents of Repression*, 281-284.

²¹ Ibid., 285.

Își poate imagina cineva activiști revoluționari declarând că trebuie să fie mai viguroși în a se asigura că fiecare participant la un eveniment lovește un polițist sau aruncă o cărămidă prin fereastră? Dimpotrivă, cei mai mulți anarhiști și alți militanți s-au dat peste cap pentru a lucra cu pacifiștii și pentru a se asigura că, la demonstrațiile comune, persoanele care se opun confruntării, care se tem de brutalitatea poliției sau care sunt deosebit de vulnerabile la sancțiuni legale pot avea un "spațiu sigur". Pacifismul merge mână în mână cu eforturile de a centraliza și controla mișcarea. Conceptul este în mod inherent autoritar și incompatibil cu anarhismul, deoarece neagă oamenilor dreptul la autodeterminare în dirijarea propriilor lupte.²² Bazarea pacifistă pe centralizare și control (cu o conducere care poate depune "eforturi energice" pentru a "preveni comportamentul distructiv") păstrează statul în cadrul mișcării și păstrează structurile ierarhice pentru a ajuta la negocierile cu statul (și la represiunea statului).

Istoria arată că, dacă o mișcare nu are un lider, statul inventează unul. Statul a eliminat în mod violent sindicatele muncitorești antiierarhice de la începutul secolului XX, în timp ce a negociat cu liderii sindicatelor ierarhice, i-a elevat și i-a cumpărat. Regimurile coloniale au numit "șefi" în societăți fără stat care nu aveau niciunul, fie pentru a impune controlul politic în Africa, fie pentru a negocia tratate înșelătoare în America de Nord. În plus, mișcările sociale fără lider sunt deosebit de greu de reprimat. Tendințele pacifismului spre negociere și centralizare facilitează eforturile statului de a manipula și coopta mișcările sociale rebele; de asemenea, ele fac mai ușor pentru stat să reprime o mișcare, dacă decide că este nevoie să facă acest lucru.

Dar viziunea pacifistă asupra schimbării sociale vine dintr-un punct de vedere privilegiat, în care reprimarea totală a statului nu este o teamă reală. Un eseu despre nonviolența strategică, care a fost foarte bine recomandat de unele cunoștințe pacifiste, include o diagramă. Activiștii nonviolenți sunt la stânga, adversarii lor, probabil reacționari, sunt la dreapta, iar terții nehotărâți sunt la mijloc.²³ Toate cele trei segmente sunt dispuse în mod egal în jurul unei autorități "decizionale" aparent neutre. Aceasta este o viziune complet naivă și privilegiată a guvernării democratice, în care toate deciziile sunt luate prin majoritate, cu, în cel mai rău caz, o violență limitată practică doar din conservatorism recalcitrant și reticență la schimbarea status quo-ului. Diagrama presupune o societate fără ierarhie de rasă și de clasă; fără elite privilegiate, puternice și violente; fără o presă corporatistă controlată de interesele statului și ale capitalului, gata să gestioneze percepțiile cetățenilor. O astfel de societate nu există în niciuna dintre democrațiile industriale și capitaliste.

În cadrul unui astfel de model de putere socială, revoluția este un joc de moralitate, o campanie de advocacy care poate fi câștigată prin "capacitatea suferinței demne [de exemplu, elevii anti-segregare care stăteau la mesele de prânz "doar pentru albi" în timp ce suportau atacuri verbale și fizice] de a atrage simpatia și sprijinul politic."²⁴ În primul rând, acest model presupune o analiză a statului care este remarcabil de caritabilă și remarcabil de asemănătoare cu modul în care statul s-ar putea descrie pe sine în manualele de educație civică din școlile publice. În această analiză, guvernul este o autoritate decizională neutră și pasivă care răspunde presiunilor publice. În cel mai bun caz, este corect, iar în cel mai rău caz este afectat de o cultură a conservatorismului și a ignoranței. Dar nu este opresiv din punct de vedere structural. În al doilea rând, acest model îi pune pe pacifiști în poziția de a exercita presiuni și de a negocia cu o autoritate decizională care, în realitate, este legată în mod conștient de interesul propriu, dispusă să încalce orice lege incomodă pe care a stabilit-o și integrată structural și dependentă de sistemele de putere și opresiune care au galvanizat mișcarea socială în primul rând.

²² Unii ar putea susține că o mișcare revoluționară misogină sau rasistă nu ar putea folosi dreptul la autodeterminare ca scuză. Contraargumentele evidente sunt că: a) echivalarea autoapărării cu misoginismul sau rasismul nu prea reprezintă o poziție morală și b) considerarea violenței ca fiind o activitate imorală, aleasă, este simplistă și inexactă. Supunerea la violența asuprairii este cel puțin la fel de repulsivă ca și uciderea opresorilor (dacă moralitatea noastră ne cere să considerăm că uciderea înrobitorilor este repulsivă), iar persoanele privilegiate non-violente beneficiază de pe urma violenței asuprairii și, prin urmare, sunt complice la aceasta. Astfel, pretenția că pacifiștii pot condamna în mod justificat violența persoanelor asupraite cu care s-ar putea alia în mod normal este atât prostească, cât și ipocrită.

²³ Irwin and Faison, "Why Nonviolence?" 7, 9.

²⁴ Cortright, "The Power of Nonviolence."

Guvernele moderne, care au studiat de mult timp metodele de control social, nu mai văd pacea ca pe o condiție socială implicită, întreruptă doar de agitatori externi. Acum înțeleg că starea naturală a lumii (lumea pe care au creat-o) este conflictul: rebeliunea față de guvernarea lor este inevitabilă și continuă.²⁵ Statecraft-ul a devenit arta de a gestiona conflictul, permanent. Atâta timp cât rebelii continuă să poarte ramuri de măslin și o viziune naivă asupra luptei, statul știe că este în siguranță. Dar aceleași guverne ai căror reprezentanți poartă discuții politicoase cu greviștii foamei conștiincioși sau îi concediază grosolan, de asemenea, spionează în mod constant rezistența și antrenează agenți în contrainsurgență - tehnici de război desprinse din războaiele de exterminare purtate pentru a supune coloniile rebele, din Irlanda până în Algeria. Statul este pregătit să folosească aceste metode împotriva noastră.

Chiar și atunci când guvernul nu se oprește la formele exterminatoare de represiune, suferința demnă încetează pur și simplu să mai fie distractivă, iar pacifiștii care nu și-au dedicat pe deplin viitorul revoluției prin declararea războiului împotriva status quo-ului își pierd claritatea convingerii (poate că au făcut cumva ceva pentru a "merita" sau "provoca" represiunea?) și abandonează. Luați în considerare protestul din 1999 de la Seattle și mobilizările de masă succesive ale mișcării antiglobalizare: activiștii din Seattle au fost brutalizați, dar au luat-o pe picior, luptând, iar mulți au fost împuterniciți de această experiență. Același lucru este valabil și pentru demonstrațiile din Quebec City împotriva Zonei de Liber Schimb a Americilor (FTAA). La celălalt capăt, represiunea poliției la protestele anti-FTAA din 2003 din Miami a fost total nemeritată chiar și după standardele legaliste.²⁶ Protestatarii nu au fost împuterniciți sau demnizați de violența unilaterală - au fost brutalizați, iar mulți oameni au fost speriați și au renunțat să mai participe, inclusiv activiști care au fost agresați sexual de poliție în timp ce erau închiși. În cadrul protestelor și mai pasive din Washington, DC - demonstrațiile anuale împotriva Băncii Mondiale, de exemplu - rezistența non-violentă, constând în blocaje ocazionale orchestrate, arestări, încarcerări și eliberări, nu au fost atât de împuternicitoare, cât plictisitoare și marcate de scăderea numărului de participanți. Cu siguranță nu au reușit să atragă atenția presei sau să influențeze oamenii cu spectacolul unei suferințe demne, deși, în fiecare caz, criteriul folosit de organizatorii pacifiști pentru a stabili victoria a fost o combinație de nimic mai mult decât numărul de participanți și absența confruntărilor violente cu autoritățile sau cu proprietatea.

În ultimă instanță, statul poate folosi nonviolenta pentru a învinge chiar și o mișcare revoluționară care a devenit altfel suficient de puternică pentru a reuși. În Albania, în 1997, corupția guvernului și colapsul economic au făcut ca un număr mare de familii să-și piardă toate economiile. Ca răspuns, "Partidul Socialist a convocat o demonstrație în capitală, sperând să se facă liderul unei mișcări pașnice de protest."²⁷ Dar rezistența s-a răspândit mult dincolo de controlul oricărui partid politic. Oamenii au început să se înarmeze; să incendieze sau să bombardeze bănci, secții de poliție, clădiri guvernamentale și birouri ale serviciilor secrete; și să elibereze închisorile. "O mare parte a militarilor au dezertat, fie alăturându-se insurgenților, fie fugind în Grecia". Poporul albanez era pregătit să răstoarne sistemul care îl oprima, ceea ce le-ar fi dat șansa de a-și crea noi organizații sociale. "Până la jumătatea lunii martie, guvernul, inclusiv poliția secretă, a fost forțat să părăsească capitala." La scurt timp după aceea, câteva mii de soldați ai Uniunii Europene au ocupat Albania pentru a restabili autoritatea centrală. Partidele de opoziție, care tot timpul negociaseră cu guvernul pentru a găsi un set de condiții care să îi

²⁵ Pentru a citi mai multe despre evoluția viziunii statului asupra controlului social, a se vedea Williams, *Our Enemies in Blue*.

²⁶ Au existat câteva cazuri minore de ripostă împotriva poliției, dar totul a fost în retragere. Anarhiștii internalizaseră ideea că numai poliția poate iniția violența, așa că, dacă au luptat, au făcut-o doar pe fugă. Pentru o bună compilație de informații despre protestele anti-FTAA din Miami, în special în ceea ce privește efectele traumatizante asupra multor protestatari, a se vedea *The Miami Model: A Guide to the Events Surrounding the FTAA Ministerial in Miami, November 20-21, 2003* (Decentralized publication and distribution, 2003). For more information, write to theresonlynow@hotmail.com.

²⁷ Wolfi Landstreicher, "Autonomous Self-Organization and Anarchist Intervention," *Anarchy: A Journal of Desire Armed*, no. 58 (Fall-Winter 2004): 56. Următoarele două citate din paragraf sunt din aceeași pagină. Landstreicher recomandă Albania: *Laboratory of Subversion* (London: Elephant Editions, 1999). Available online at http://www.endpage.com/Archives/Mirrors/Class_Against_Class/albania.html.

determine pe rebeli să se dezarmeze și să convingă partidul de guvernământ să se retragă (pentru ca ei să poată prelua puterea), au contribuit la permiterea ocupației pentru a-i pacifica pe rebeli, a organiza alegeri și a reinstitui statul.

În mod similar, Frantz Fanon descrie partidele de opoziție care au denunțat rebeliunea violentă din colonii din dorința de a controla mișcarea. "După primele conflicte, liderii oficiali se debarasează rapid de acțiunea militantă, pe care o "cataloghează drept infantilism". Apoi, "elementele revoluționare care le subscriu vor fi rapid izolate. Liderii oficiali, drapați în anii lor de experiență, îi vor renega fără milă pe acești "aventurieri și anarhiști"." După cum explică Fanon, în ceea ce privește Algeria, în special, și luptele anticoloniale, în general, "Mașinăria de partid se arată opusă oricărei inovații", iar liderii "sunt îngroziți și îngrijorați de ideea că ar putea fi măturați de un maelstrom a cărui natură, forță sau direcție nici măcar nu și-o pot imagina."²⁸ Deși acești lideri politici de opoziție, fie că sunt în Albania, Algeria sau în altă parte, nu se identifică în general ca pacifiști, este interesant de observat cum joacă un rol similar. La rândul lor, pacifiștii autentici sunt mai predispuși să accepte ramurile de măslin înșelătoare ale politicianilor pacificatori decât ofertele de solidaritate din partea revoluționarilor înarmați. Alianța și fraternizarea standard dintre pacifiști și liderii politici progresiști (care sfătuiesc la moderație) servesc la fracturarea și controlul mișcărilor revoluționare. În absența unei pătrunderi semnificative a pacifiștilor în mișcările populare, liderii politici nu reușesc să controleze aceste mișcări și sunt respinși și amputați ca niște lipitori elitiste. Atunci când nonviolența este tolerată de mișcările populare, aceste mișcări sunt împiedicate.

În cele din urmă, activiștii nonviolentei se bazează pe violența statului pentru a-și proteja câștigurile și nu se opun violenței statului atunci când aceasta este folosită împotriva militanților (de fapt, adesea o încurajează). Ei negociază și cooperează cu poliția înarmată la demonstrațiile lor. Și, deși pacifiștii își onorează "prizonierii conștiincioși", din experiența mea, au tendința de a ignora violența sistemului penitenciar în cazurile în care deținutul a comis un act de rezistență violentă sau chiar de vandalism (ca să nu mai vorbim de o crimă apolitică). Când am executat o pedeapsă de șase luni de închisoare pentru un act de nesupunere civilă, pacifiștii din întreaga țară m-au inundat cu sprijin. Dar, în general, aceștia dau dovadă de o lipsă de preocupare față de violența instituționalizată care înconjoară cele 2,2 milioane de victime ale războiului guvernului împotriva criminalității. Se pare că singura formă de violență careia i se opun în mod consecvent este rebeliunea împotriva statului.

Semnul păcii în sine este metafora perfectă pentru această funcție. În loc să ridice pumnul, pacifiștii își ridică degetele arătătoare și mijlocii pentru a forma un V. Acel V înseamnă victorie și este simbolul patrioților care exultă în pacea care urmează unui război triumfător. În ultimă instanță, pacea pe care pacifiștii o apără este cea a armatei învingătoare, a statului fără opoziție care a cucerit orice rezistență și a monopolizat violența într-o asemenea măsură încât violența nu mai trebuie să fie vizibilă. Este o Pax Americana.

²⁸ Fanon, *The Wretched of the Earth*, 124.

Non-violența este patriarhală

Patriarhia este o formă de organizare socială care produce ceea ce recunoaștem în mod obișnuit ca sexism. Dar acesta depășește cu mult prejudecățile individuale sau sistemice împotriva femeilor. Este, în primul rând, divizarea falsă a tuturor oamenilor în două categorii rigide (masculin și feminin) care se afirmă a fi atât naturale, cât și morale. (Mulți oameni perfect sănătoși nu se încadrează în niciuna dintre aceste categorii fiziologice, iar multe culturi non-occidentale recunoșteau - și încă o fac, dacă nu au fost distruse - mai mult de două sexe și genuri). Patriarhia continuă să definească roluri clare (economice, sociale, emoționale, politice) pentru bărbați și femei și afirmă (în mod fals) că aceste roluri sunt naturale și morale. În cadrul patriarhatului, persoanele care nu se încadrează sau care resping aceste roluri de gen sunt neutralizate prin violență și ostracizare. Ei sunt făcuți să pară și să se simtă urâți, murdari, înfricoșători, disprețuiți, lipsiți de valoare. Patriarhia este dăunătoare pentru toată lumea și este reprodusă de toți cei care trăiesc în cadrul ei. Fidel numelui său, el îi pune pe bărbați într-o poziție dominantă și pe femei într-o poziție supusă. Activitățile și caracteristicile care sunt asociate în mod tradițional cu "putere" sau, cel puțin cu privilegiul, aparțin în cea mai mare parte bărbaților.¹ Patriarhia conferă atât capacitatea, cât și dreptul de a folosi violența aproape exclusiv bărbaților.

În cazul genului, ca și în cazul rasei, nonviolenta este o poziție privilegiată în mod inerent. Nonviolenta presupune că, în loc să ne apărăm împotriva violenței, putem suferi cu răbdare violența până când o parte suficientă din societate se poate mobiliza pentru a i se opune în mod pașnic (sau că ne putem aștepta să "transformăm" orice agresiune care ne amenință în mod individual). Cei mai mulți susținători ai nonviolentei o vor prezenta nu doar ca pe o practică politică restrânsă, ci ca pe o filozofie care merită să pătrundă în însăși țesătura socială și să extirpe violența în toate manifestările sale. Dar pacifiștii par să nu fi acordat violenței patriarhatului atenția cuvenită. La urma urmei, în războaie, în revoluții sociale și în viața de zi cu zi, femeile și persoanele transgender sunt primii beneficiari ai violentei în societatea patriarhală.

Dacă scoatem această filozofie din arena politică impersonală și o punem într-un context mai real, nonviolenta implică faptul că este imoral pentru o femeie să se lupte cu un atacator sau să studieze autoapărarea. Nonviolenta implică faptul că este mai bine ca o soție abuzată să se mute decât să mobilizeze un grup de femei pentru a-și bate și da afară soțul abuziv.² Nonviolenta implică faptul că este mai bine ca cineva să fie violată decât să scoată creionul mecanic din buzunar și să îl înfunde în jugulara agresorului (pentru că, în mod presupus, făcând acest lucru ar contribui la un anumit ciclu de violență și ar încuraja viitoarele violuri). Pacifismul pur și simplu nu rezonază în realitățile de zi cu zi ale oamenilor, cu excepția cazului în care acei oameni trăiesc într-o extravagantă bulă de liniște din care toate formele de violență reactivă pandemică a civilizației au fost împinse afară de violența sistemică și mai puțin vizibilă a forțelor polițienești și militare.

¹ Pentru mai multe informații despre patriarhat, recomand lucrările lui Bell Hooks, precum și ale lui Kate Bornstein (de exemplu, *Gender Outlaw*) și Leslie Feinberg (de exemplu, *Transgender Warriors*). De asemenea, dintr-o abordare istorică, antropologică, Gerda Lerner's *The Creation of Patriarchy* (New York: Oxford University Press, 1986) conține informații bune, deși Lerner se limitează în mare măsură la o perspectivă binară a genului, acceptând două categorii de gen ca fiind naturale, și astfel ratează primul și cel mai important pas în crearea patriarhatului, care este crearea a două categorii rigide de gen. Informații interesante care corectează această omisiune pot fi găsite în Moira Donald și Linda Hurcombe, eds., *Representations of Gender from Prehistory to Present* (New York: St. Martin's Press, 2000).

² Această ultimă strategie a fost aplicată cu succes de numeroase societăți anti-autoritare de-a lungul istoriei, inclusiv de Igbo din Nigeria de astăzi. Pentru acest exemplu, a se vedea Judith Van Allen, "Sitting on a Man," *Colonialism and the Lost Political Institutions of Igbo Women*, *Canadian Journal of African Studies*, vol. 2, (1972): 211-219.

Dintr-un alt punct de vedere, nonviolența pare a fi foarte potrivită pentru a face față patriarhatului. La urma urmei, abolirea patriarhatului în special necesită forme de rezistență care pun accentul pe vindecare și reconciliere.³ Conceptul occidental de justiție, bazat pe lege și pedeapsă, este patriarhal din plin. Primele coduri juridice defineau femeile ca fiind proprietate, iar legile erau scrise pentru proprietarii de sex masculin, care fuseseră socializați să nu se ocupe de emoții; "greșelile" erau abordate prin pedeapsă mai degrabă decât prin reconciliere. În plus, patriarhia nu este susținută de o elită puternică care trebuie învinsă cu forța, ci de toată lumea.

Deoarece distribuția puterii în cadrul patriarhatului este mult mai difuză decât în cadrul statului sau al capitalismului (de exemplu, un general de sex masculin care face parte și din consiliul consultativ al unei corporații importante deține o putere semnificativă în cadrul statului și al capitalismului, dar nu derivă mai multă putere în mod specific din patriarhat decât orice alt bărbat, cu excepția, poate, a unui model de masculinitate), lupta împotriva deținătorilor puterii sau a celor mai responsabili joacă un rol mult mai mic. În schimb, oamenii trebuie să construiască o cultură care să permită tuturor să se autoidentifice în termeni de gen și care să ne sprijine în timp ce construim relații sănătoase și ne vindecăm de generații de violență și traume. Acest lucru este perfect compatibil cu antrenamentele de autoapărare pentru femei și persoane transgender și cu atacurile asupra instituțiilor economice, culturale și politice care exemplifică patriarhatul sau sunt responsabile de o formă deosebit de brutală a acestuia. Uciderea unui polițist care violează persoane transgender și prostituate fără adăpost, incendierea biroului unei reviste care comercializează în mod conștient un standard de frumusețe care duce la anorexie și bulimie, răpirea președintelui unei companii care face trafic de femei - niciuna dintre aceste acțiuni nu împiedică construirea unei culturi sănătoase. Mai degrabă, anumite persoane puternice care profită în mod conștient de pe urma patriarhatului împiedică în mod activ apariția unei culturi sănătoase. Valorificarea relațiilor sănătoase este completată de opoziția militantă față de instituțiile care propagă relații de exploatare și violență, iar lovirea celor mai evidente și probabil incorigibile exemple de patriarhat este o modalitate de a-i educa pe alții cu privire la necesitatea unei alternative. Cea mai mare parte a muncii necesare pentru a depăși patriarhia va fi probabil pașnică, axată pe vindecare și construirea de alternative. Dar o practică pacifistă care interzice utilizarea oricăror alte tactici nu lasă nicio opțiune pentru persoanele care trebuie să se protejeze de violență acum.

În cazul violului și al altor forme de violență împotriva femeilor, nonviolența implică aceleași lecții pe care patriarhia le-a predat timp de milenii. Aceasta glorifică pasivitatea, "întoarcerea celui alt obraz" și "suferința demnă" în rândul celor oprimați. Într-unul dintre cele mai lucide texte care definesc conservarea și punerea în aplicare a patriarhatului - Vechiul Testament - poveste peste poruncă, peste parabolă, peste lege, le sfătuiește pe femei să sufere nedreptatea cu răbdare și să se roage pentru ca Autoritatea divină să intervină. (Această rețetă este remarcabil de asemănătoare cu credința pacifiștilor în mass-media corporatistă pentru a disemina imagini de suferință demnă și a motiva "autoritatea de decizie" să implementeze dreptatea). Deoarece patriarhia prescrie în mod clar o violență masculină unilaterală, femeile ar perturba această dinamică a puterii, nu ar consolida-o, prin reînvățarea înclinației lor spre violență.⁴ Pentru a reitera, revendicarea de către femei a capacității și dreptului de a folosi forța nu ar

³ Pentru mai multe informații despre justiția restaurativă, o formă "bazată pe nevoi" de abordare a daunelor sociale prin vindecare și reconciliere (prin urmare, un concept de justiție potrivit pentru abordarea numeroaselor "crime" care își au rădăcinile în patriarhat), vezi Larry Tift, *Battering of Women: The Failure of Intervention and the Case for Prevention* (Boulder: Westview Press, 1993) and Dennis Sullivan and Larry Tift, *Restorative Justice: Healing the Foundations of Our Everyday Lives* (Monsey, NY: Willow Tree Press, 2001).

⁴ Bell Hooks prezintă o analiză mai complexă, abordând și violența femeilor, în mai multe cărți, printre care *The Will to Change: Men, Masculinity, and Love* (New York: Atria Books, 2004). Cu toate acestea, violența femeilor despre care vorbește Hooks nu este o violență politică, conștientă, îndreptată împotriva agenților patriarhatului, ci, mai degrabă, o deplasare impulsivă de abuzuri către copii și alte persoane aflate mai jos în ierarhia socială. Acesta este un exemplu al unui adevărat ciclu de violență, pe care pacifiștii îl presupun a fi singura formă de violență. Și, în timp ce toate formele traumatice de violență sunt un ciclu (adică au ramificații succesive pe măsură ce oamenii reacționează în mod dezadaptativ la trauma violenței inițiale), activiștii revoluționari susțin că toate ierarhiile violente sunt menținute împreună prin desfășurări sistematice de violență descendentă, ai cărei inițiatori ar trebui și trebuie să fie incapabili. Lumea nu este un teren de joc echitabil pe care violența ricoșează în mod consecvent, în mod egal, pornind de la și afectând oameni care sunt egali în putere și responsabilitate. Pentru a fi mai specific,

pune capăt prin ea însăși patriarhatului, dar este o condiție necesară pentru eliberarea de gen, precum și o formă utilă de împuternicire și protecție pe termen scurt.

Pacifistele și feministele reformiste au acuzat adesea că activistele militante sunt cele care sunt sexiste. În multe cazuri specifice, acuzația a fost valabilă. Dar critica este frecvent extinsă pentru a sugera că utilizarea activismului violent în sine este sexistă, masculină sau privilegiată în alt mod.⁵ După cum explică Laina Tanglewood, "Unele critici "feministe" recente ale anarhismului au condamnat militantismul ca fiind sexist și neinclusiv pentru femei... Această idee este, de fapt, cea sexistă."⁶ Un alt anarhist subliniază: "De fapt, masculinizarea violenței, cu concomitentul ei sexist nerostit, feminizarea pasivității, se datorează într-adevăr mai mult prezumțiilor celor a căror noțiune de schimbare nu include revoluția sau anihilarea statului."⁷

De asemenea, a cui noțiune de libertate nu include posibilitatea femeilor de a se apăra? Răspunzând la prezumția că femeile pot fi protejate doar de structuri sociale mai mari, activista Sue Daniels ne reamintește: "O femeie poate să se lupte singură cu un atacator masculin...Nu este absolut deloc o chestiune de cine este mai puternic din punct de vedere fizic - este o chestiune de antrenament."⁸ "Voința de a învinge! Women and Self-Defense", un pamflet de autor anonim, adaugă următoarele:

Este ridicol că există atât de multe organizații de consiliere și sprijin pentru femeile care au fost violate, atacate și abuzate, dar aproape niciuna care să lucreze pentru a pregăti și a preveni ca aceste lucruri să se întâmple. Trebuie să refuzăm să fim victime și să respingem ideea că trebuie să ne supunem agresorilor noștri pentru a nu stârni alte violențe. În realitate, supunerea față de agresorii noștri nu va face decât să contribuie la violențe viitoare împotriva altora.⁹

Întreaga idee că violența este masculină sau că activismul revoluționar exclude în mod necesar femeile, homosexualii și persoanele trans este, ca și alte premise ale nonviolentei, bazată pe o albire istorică. Sunt ignorate femeile nigeriene care au ocupat și sabotat instalațiile petroliere; femeile martir ale Intifadei palestinienilor; războinicile queer și transgender din Rebeliunea Stonewall; nenumăratele mii de femei care au luptat pentru Vietcong; femeile lideri ale rezistenței nativilor la genocidul european și american; Mujeres Creando (Femei Creând), un grup de anarho-feministe din Bolivia; și sufragetele britanice care s-au revoltat și au luptat împotriva polițiștilor. Au fost uitate femeile din rândurile de bază până la cele mai înalte niveluri de conducere din cadrul Black Panther Party, Zapatistas, Weather

dacă femeile s-ar organiza în mod colectiv pentru a ataca în forță și a se opune violatorilor, anumite violuri ar fi prevenite, trauma violurilor din trecut ar fi exorcizată într-un mod constructiv și împuternicitor, bărbaților le-ar fi refuzată opțiunea de a viola cu impunitate, iar violurile viitoare ar fi descurajate. Sau, pentru un alt exemplu, negrii și latinii din mediul urban care desfășoară atacuri de gherilă împotriva poliției nu ar încuraja un ciclu de violență polițienească. Poliția nu ucide oameni de culoare pentru că au fost traumatizați de violențele din trecut; o face pentru că sistemul suprematist al albilor o cere și pentru că sunt plătiți pentru asta. Activitatea revoluționară va duce, desigur, la o creștere a represiunii statului, dar acesta este un obstacol care trebuie depășit în distrugerea statului, care este cel mai mare furnizor de violență. După distrugerea statului, a capitalismului și a structurilor patriarhale, oamenii vor continua să fie traumatizați, vor avea în continuare puncte de vedere autoritare și patriarhale, dar problemele individuale care nu sunt întărite structural pot fi abordate prin metode cooperative și nonviolente. Armatele nu pot fi.

⁵ Spre exemplu, Robin Morgan, *The Demon Lover: On the Sexuality of Terrorism* (New York: W.W. Norton, 1989). Broșura colectivului The Rock Block, *Stick it to the Manarchy* (Decentralized publication and distribution, 2001), aduce critici valide la adresa machismului din cercurile anarhiste albe, dar sugerează că militantismul în sine este macho și că femeile, persoanele de culoare și alte grupuri oprimăte sunt cumva prea fragile pentru a participa la o revoluție violentă.

⁶ Laina Tanglewood, "Against the Masculinization of Militancy," citat în Ashen Ruins, *Against the Corpse Machine: Defining a Post-Leftist Anarchist Critique of Violence* (Decentralized publication and distribution, April 2002). Text complet disponibil la http://www.infoshop.org/rants/corpse_last.html.

⁷ Ibid.

⁸ Sue Daniels, e-mail, Septembrie 2004. Pentru mai multe informații despre autoapărare pentru femei, Daniels recomandă Martha McCaughey, *Real Knockouts: The Physical Feminism of Women's Self-Defense* (New York: New York University Press, 1997).

⁹ *The Will to Win! Women and Self-Defense* este o broșură anonimă distribuită de Jacksonville Anarchist Black Cross (4204 Herschel Street, #20, Jacksonville, FL 32210).

Underground și alte grupuri militante. Ideea că riposta exclude cumva femeile este absurdă. Nici măcar istoria "primei lumi" albe și pacificate nu o susține, deoarece chiar și cel mai eficient patriarhat imaginabil nu ar putea împiedica niciodată toate persoanele transgender și toate femeile să lupte militant împotriva opresiunii.

Susținătorii nonviolentei care fac o excepție limitată pentru autoapărare, deoarece recunosc cât de greșit este să spună că persoanele oprite nu se pot sau nu ar trebui să se protejeze, nu au strategii viabile pentru a face față violenței sistemice. Este autoapărare să te lupți cu un soț abuziv, dar nu și să arunci în aer o fabrică care emite dioxină și care îți face laptele matern toxic? Ce ziceți de o campanie mai concertată de distrugere a corporației care deține fabrica și care este responsabilă pentru eliberarea poluanților? Este autoapărare să ucizi generalul care trimite soldații care violează femei într-o zonă de război? Sau pacifiștii trebuie să rămână în defensivă, luptând doar împotriva atacurilor individuale și supunându-se inevitabilității unor astfel de atacuri până când tacticile nonviolente îl vor converti cumva pe general sau vor închide fabrica, la un moment incert în viitor?

Pe lângă faptul că protejează patriarhia de opoziția militantă, nonviolența ajută, de asemenea, la menținerea dinamicii patriarhale în cadrul mișcării. Una dintre premisele majore ale activismului anti-oprimare actual (născut din dorința comună de a promova mișcări mai sănătoase și mai puternice și de a evita luptele interne care au provenit în mare parte din dinamica opresivă neglijată care a paralizat luptele de eliberare ale generației anterioare) este că ierarhiile sociale opresive există și se reproduc în comportamentul tuturor subiecților și trebuie depășite atât pe plan intern, cât și extern. Dar pacifismul prosperă prin evitarea autocriticii.¹⁰ Mulți sunt familiarizați cu stereotipul parțial justificat al activiștilor nonviolentei care se autofelicitează și se autocelebrează, care "întruchipează schimbarea [pe care] doresc să o vadă în lume"¹¹ în așa măsură încât, în mintea lor, întruchipează tot ce este corect și frumos. Un adept dintr-o organizație pacifistă a exclamat, ca răspuns la criticile privind privilegiul, că liderul alb și de sex masculin al grupului nu putea avea privilegiul alb și privilegiul masculin pentru că era o persoană atât de bună, ca și cum supremația albă și patriarhatul ar fi fost în întregime asociații voluntare.¹² Într-un astfel de context, cât de ușor ar putea o conducere predominant masculină, despre care se înțelege că întruchipează idealul nonviolent ca urmare a participării la un număr impresionant de greve ale foamei și sit-in-uri, să fie chemată pentru comportament opresiv, transfobie sau abuz sexual?

Evitarea pacifistă a autocriticii este funcțională, nu doar tipică. Atunci când victoria strategiei tale vine din "capturarea și menținerea poziției morale"¹³, este necesar să te prezinți pe tine însuși ca fiind moral și pe inamicul tău ca fiind imoral. Descoperirea bigotismelor și a dinamicii opresive în rândul liderilor și membrilor grupului este pur și simplu contraproductivă pentru strategia aleasă de tine. Câte persoane știu că Martin Luther King jr. a tratat-o pe Ella Baker (care este în mare măsură responsabilă pentru construirea bazei Southern Christian Leadership Conference [SCLC], în timp ce King era încă lipsit de experiență ca organizator) ca pe secretara sa; a răs în nas mai multor femei din organizație atunci când acestea au sugerat că puterea și conducerea ar trebui să fie împărțite; a spus că rolul natural al femeilor era maternitatea și că, din păcate, ele au fost "forțate" să ocupe pozițiile de "profesor"

¹⁰ Dictonul pacifist conform căruia "schimbarea trebuie să vină din interior" nu trebuie confundat cu autocritica. Din punct de vedere funcțional, o astfel de filozofie nu face decât să incapaciteze oamenii să conteste sistemul și să lupte împotriva opresiunilor structurale; este analogă cu noțiunea creștină de păcat, ca o barieră în calea rebeliunii și a altor acțiuni colective împotriva opresiunii. În puținele cazuri în care principiul "schimbării din interior" înseamnă mai mult decât un simplu angajament față de nonviolență, acesta este o formă impotentă de autoperfecționare care pretinde că opresiunile sociale sunt rezultatul unor eșecuri de personalitate generalizate care pot fi depășite fără eliminarea forțelor externe. Pe de altă parte, autoperfecționarea activiștilor anti-oprimare este o recunoaștere a faptului că forțele externe (adică structurile de opresiune) îi influențează chiar și pe cei care luptă împotriva lor. Astfel, abordarea efectelor este o completare potrivită a luptei împotriva cauzelor. În loc să acționeze ca o completare, autoperfecționarea pacifistă încearcă să fie un înlocuitor.

¹¹ "Fii schimbarea pe care vrei să o vezi în lume" sau "Întruchipează schimbarea..." sunt sloganuri pacifiste obișnuite care pot fi găsite pe cel puțin câteva pancarte la orice protest pacifist major din SUA.

¹² E-mail personal către autor, Decembrie 2003.

¹³ Cortright, "The Power of Nonviolence."

și "lider";¹⁴ și l-a îndepărtat pe Bayard Rustin din organizația sa pentru că Rustin era homosexual?¹⁵ Dar atunci, de ce ar fi aceste fapte disponibile pe scară largă, când transformarea lui King într-o icoană a presupus acoperirea oricăror astfel de defecte și prezentarea lui ca pe un sfânt? Pentru activiștii revoluționari, totuși, victoria vine din construirea puterii și din depășirea strategiei statului. O astfel de cale necesită o evaluare și o autocritică constantă.¹⁶

Adesea, presupunerile sexiste preexistente sunt cele care prezintă grupurile militante ca fiind mai sexiste decât sunt în realitate. De exemplu, femeile au fost efectiv excluse din funcțiile de conducere în SCLC al lui King¹⁷, în timp ce femeile (de exemplu, Elaine Brown) au ocupat uneori funcții de conducere în Partidul Panterelor Negre (BPP). Cu toate acestea, BPP, și nu SCLC, este cel care este prezentat ca un model de machism. Kathleen Cleaver replică: "În 1970, Black Panther Party a adoptat o poziție oficială privind eliberarea femeilor. S-a pronunțat vreodată Congresul SUA cu privire la eliberarea femeilor?"¹⁸ Frankye Malika Adams, o altă Panteră, a declarat: "Femeile au condus BPP destul de mult. Nu știu cum a ajuns să fie un partid al bărbaților sau să se creadă că este un partid al bărbaților."¹⁹ Resuscitând o istorie mai adevărată a Partidului Pantera Neagră, Mumia Abu-Jamal documentează ceea ce a fost, într-un fel, "un partid al femeilor."²⁰

Cu toate acestea, sexismul a persistat în rândul Panterelor, așa cum persistă în orice mediu revoluționar și în orice alt segment al unei societăți patriarhale de astăzi. Patriarhatul nu poate fi distrus peste noapte, dar poate fi depășit treptat de grupurile care lucrează pentru a-l distruge. Activiștii trebuie să recunoască patriarhatul ca fiind un inamic primar și să deschidă spații în cadrul mișcărilor revoluționare pentru ca femeile, persoanele queer și transgender să fie forțe creative în direcționarea, evaluarea și reformularea luptei (sprijinind totodată eforturile bărbaților de a înțelege și de a contracara propria noastră socializare). O evaluare onestă arată că, indiferent de intențiile noastre, mai sunt multe de făcut pentru a elibera controlul mișcării din mâinile bărbaților și pentru a găsi modalități sănătoase și reparatorii de a face față modelelor abuzive în relațiile, sociale sau romantice, dintre membrii mișcării.

Fie că este vorba de militanți sau pacifiști, aproape toate discuțiile tactice sau strategice la care am participat au fost frecventate și dominate în proporție covârșitoare de bărbați. În loc să pretindem că femeile și persoanele transgender sunt cumva incapabile să participe la un spectru larg de opțiuni tactice (sau chiar să le discute), am face bine să ne amintim vocile celor care au luptat - violent, sfidător, eficient - ca revoluționari. În acest scop:

Mujeres Creando este un grup anarha-feminist din Bolivia. Membrele sale s-au angajat în campanii de graffiti și în campanii împotriva sărăciei. Ele protejează protestatarii de violența poliției la demonstrații. În cea mai dramatică acțiune a lor, s-au înarmat cu cocktailuri Molotov și bețe de dinamită și au ajutat un grup de fermieri indigeni să preia controlul unei bănci pentru a cere iertarea datoriilor care îi înfometau pe fermieri și familiile lor. Într-un interviu, Julieta Paredes, membru fondator, explică originile grupului.

Mujeres Creando este o "nebunie" pornită de trei femei [Julieta Paredes, Maria Galindo și Monica Mendoza] din stânga arogantă, homofobă și totalitară a Boliviei anilor '80 ... Diferența dintre noi și cei care vorbesc despre răsturnarea capitalismului este că toate propunerile lor pentru o nouă societate provin din patriarhia stângii. În calitate de feministe din Mujeres

¹⁴ Robnett, *How Long?* 87, 166, 95.

¹⁵ Povestea lui Bayard Rustin care a trebuit să părăsească SCLC pentru că Rustin era homosexual poate fi găsită în Jervis Andersen, *Bayard Rustin: The Troubles I've Seen* (New York: HarperCollins Publishers, 1997) și în David Dellinger, *From Yale to Jail: The Life Story of a Moral Dissenter* (New York: Pantheon Books, 1993).

¹⁶ Cu toate acestea, persoanele a căror strategie se bazează pe formarea de partide sau organizații centralizate similare, fie ele revoluționare sau pacifiste, au, de asemenea, interesul de a reduce la tăcere autocritica. Dar activiștii revoluționari de astăzi demonstrează o tendință accentuată de îndepărtare de partidele politice, sindicate și alte organizații care dezvoltă un ego, o ortodoxie și un interes propriu.

¹⁷ Robnett, *How Long?* 93-96.

¹⁸ Abu-Jamal, *We Want Freedom*, 161.

¹⁹ Ibid., 159.

²⁰ Ibid.

Creando vrem revoluție, o schimbare reală a sistemului...Am spus-o și o voi spune din nou că nu suntem anarhiști după Bakunin sau CNT, ci mai degrabă după bunicile noastre, iar aceasta este o școală frumoasă de anarhism.²¹

Sylvia Rivera, o travestită portorică, a vorbit despre participarea sa la Rebeliunea Stonewall din 1969, declanșată după ce poliția a făcut o rază în barul Stonewall din Greenwich Village din New York pentru a-i hărțui pe patronii homosexuali și transgenderi.

Nu mai acceptam așa ceva. Făcusem atât de multe pentru alte mișcări. Era timpul.

În fața erau homosexuali de pe stradă din Village - oameni fără adăpost care locuiau în parcul din Sheridan Square, în fața barului - și apoi travestiți în spatele lor și toată lumea în spatele nostru...

Mă bucur că am participat la Revolta de la Stonewall. Îmi amintesc că atunci când cineva a aruncat un cocktail Molotov, m-am gândit: "Doamne, revoluția este aici. Revoluția este în sfârșit aici!"

Întotdeauna am crezut că vom avea o ripostă. Am știut că vom riposta. Doar că nu știam că va fi în acea noapte. Sunt mândru de mine că am fost acolo în acea noapte. Dacă aș fi pierdut acel moment, aș fi fost rănit, pentru că atunci am văzut că lumea s-a schimbat pentru mine și pentru poporul meu.

Bineînțeles, mai avem încă un drum lung de parcurs.²²

Ann Hansen este o revoluționară canadiană care a făcut șapte ani de închisoare pentru implicarea sa în anii 1980 în grupurile clandestine Direct Action și Wimmen's Fire Brigade, care (printre alte acțiuni) au bombardat fabrica Litton Systems (un producător de componente pentru rachete de croazieră) și au aruncat în aer un lanț de magazine de pornografie care vindea videoclipuri cu violuri. Potrivit lui Hansen:

Există multe forme diferite de acțiune directă, unele mai eficiente decât altele în diferite momente ale istoriei, dar, în combinație cu alte forme de protest, acțiunea directă poate face mișcarea pentru schimbare mai eficientă prin deschiderea unor căi de rezistență care nu sunt ușor de cooptat sau controlat de către stat. Din păcate, oamenii din cadrul mișcării își slăbesc propriile acțiuni prin faptul că nu înțeleg și nu susțin diversele tactici disponibile... Ne-am pacificat.²³

Emma Goldman, născută în Rusia - cea mai faimoasă anarhistă americană, participantă la tentativa de asasinare a patronului oțelului Henry Clay Frick în 1892, susținătoare a Revoluției Ruse și unul dintre primii critici ai guvernului leninist - scrie despre emanciparea femeilor: "Istoria ne spune că fiecare clasă oprimată a obținut adevărata eliberare de la stăpânii săi prin eforturi proprii. Este necesar ca femeia să învețe această lecție, să înțeleagă că libertatea ei va ajunge atât de departe cât ajunge puterea ei de a obține libertatea."²⁴

Mollie Steimer a fost o altă anarhistă imigrantă ruso-americană. Încă de la o vârstă fragedă, Steimer a colaborat cu Frayhayt, un ziar anarhist în limba yidiish din New York. Titlul său proclama: "Singurul război corect este revoluția socială". Începând din 1918, Steimer a fost arestat și întemnițat în repetate

²¹ Julieta Paredes, "An Interview with Mujeres Creando," în *Quiet Rumours: An Anarcha-Feminist Reader*, ed. Dark Star Collective (Edinburgh: AK Press, 2002), 111-112.

²² Leslie Feinberg, "Leslie Feinberg Interviews Sylvia Rivera," *Workers World*, July 2, 1998, <http://www.workers.org/ww/1998/sylvia0702.php>.

²³ Ann Hansen, *Direct Action: Memoirs of an Urban Guerrilla*, (Toronto: Between The Lines, 2002), 471.

²⁴ Emma Goldman, "The Tragedy of Woman's Emancipation," în *Quiet Rumours*, ed. Dark Star Collective, 89.

rânduri pentru că s-a pronunțat împotriva Primului Război Mondial sau pentru susținerea Revoluției Ruse, care, la acea vreme, înainte de consolidarea și epurările leniniste, avea o componentă anarhistă semnificativă. La un proces, ea a declarat: "Pentru împlinirea acestei idei [anarhismul], îmi voi dedica toată energia și, dacă este necesar, îmi voi da viața pentru ea."²⁵ Steimer a fost deportată în Rusia și apoi întemnițată de sovietici pentru că a susținut prizonierii anarhiști de acolo.

Anna Mae Pictou-Aquash a fost o femeie Mi'kmaq și activistă a Mișcării indienilor americani (AIM). După ce a predat, a consiliat tineri nativi și "a lucrat cu comunitățile afro-americane și nativ-americane din Boston"²⁶, s-a alăturat AIM și a fost implicată în ocuparea timp de 71 de zile a Wounded Knee din Rezervația Pine Ridge în 1973. În 1975, la apogeul unei perioade de represiune brutală a statului, în timpul căreia cel puțin 60 de membri și susținători ai AIM au fost uciși de paramilitari echipați de FBI, Pictou-Aquash a fost prezentă la un schimb de focuri în care au fost uciși doi agenți FBI. În noiembrie 1975, a fost declarată fugară pentru că a evitat să se prezinte la tribunal pentru acuzații de explozibili. În februarie 1976, a fost găsită moartă, împușcată în ceafă; medicul legist al statului a indicat drept cauză a morții "expunerea". După moartea ei, s-a aflat că FBI-ul o amenințase cu moartea pentru că nu îi trădase pe alți activiști AIM. În timpul vieții sale, Pictou-Aquash a fost o activistă și o revoluționară deschisă.

Acești oameni albi cred că această țară le aparține - ei nu realizează că sunt la conducere doar pentru că sunt mai mulți decât noi. Întreaga țară s-a schimbat doar cu o mână de pelerini zdrențăroși care au venit aici în anii 1500. Poate fi nevoie de o mână de indieni zdrențăroși pentru a face același lucru, iar eu intenționez să fiu unul dintre acei indieni zdrențăroși.²⁷

Rote Zora (RZ) a fost un grup german de gherilă urbană format din feministe anti-imperialiste. Împreună cu Celulele Revoluționare aliate, acestea au comis peste două sute de atacuri, majoritatea atentate cu bombă, în anii 1970 și 1980. Acestea au vizat pornografii; corporații care foloseau ateliere de exploatare; clădiri guvernamentale; companii care comercializau femei ca soții, slave sexuale și lucrători casnici; companii de droguri; și multe altele. Într-un interviu anonim, membrii Rote Zora au explicat că: "femeile din RZ au început în 1974 cu bombardarea Curții Supreme din Karlsruhe pentru că toate doream abolirea totală a "218" (legea avortului)."²⁸ Întreabă dacă violența, cum ar fi bombardamentele lor, dăunează mișcării, membrele au răspuns:

Zora 1: Să dăuneze mișcării - vorbiți despre instalarea represiunii. Acțiunile nu dăunează mișcării! Dimpotrivă, ele ar trebui și pot sprijini direct mișcarea. Atacul nostru asupra comercianților de femei, de exemplu, a contribuit la expunerea afacerii lor în lumina publică, la amenințarea lor, iar acum știu că trebuie să anticipeze rezistența femeilor dacă își continuă activitatea. Acești "domni" știu că trebuie să anticipeze rezistența. Noi numim acest lucru o consolidare a mișcării noastre.

Zora 2: De mult timp, strategia contrarevoluției a început să scindeze prin orice mijloace aripa radicală de restul mișcării și să o izoleze pentru a slăbi întreaga mișcare. În anii '70 am avut experiența a ceea ce înseamnă când sectoare ale stângii adoptă propaganda statului, când încep să-i prezinte pe cei care luptă fără compromisuri ca fiind responsabili de persecuția, distrugerea și represiunea statului. Ei nu numai că confundă cauza cu efectul, ci și justifică implicit teroarea de stat. Prin urmare, ei își slăbesc propria poziție. Ei restrâng cadrul protestului lor și al rezistenței lor ...

Interviul a continuat cu următoarea întrebare.

²⁵ Paul Avrich, *Anarchist Portraits* (Princeton: Princeton University Press, 1988), 218.

²⁶ Yael, "Anna Mae Haunts the FBI," *Earth First! Journal*, July-August 2003: 51.

²⁷ Ibid.

²⁸ "Interview with Rote Zora," in *Quiet Rumours*, ed. Dark Star Collective, 102.

Cum pot femeile neautonome și non-radicale să înțeleagă ceea ce doriți? Acțiunile armate au într-adevăr un efect de "sperietură".

Zora 2: Poate că este înfricoșător dacă realitatea de zi cu zi este pusă la îndoială. Femeile cărora li s-a băgat în cap de mici că sunt victime devin nesigure dacă sunt confruntate cu faptul că femeile nu sunt nici victime și nici pașnice. Aceasta este o provocare. Acele femei care își trăiesc neputința cu furie se pot identifica cu acțiunile noastre. Deoarece fiecare act de violență împotriva unei femei creează o atmosferă de amenințare împotriva tuturor femeilor, acțiunile noastre contribuie - chiar dacă vizează doar persoana responsabilă - la dezvoltarea unei atmosfere de "Rezistența este posibilă!"²⁹

Cu toate acestea, există o mare parte a literaturii feministe care neagă efectele înputernicitoare (și importante din punct de vedere istoric) ale luptei militante asupra mișcărilor de femei și a altor mișcări, oferind în schimb un feminism pacifist. Feministele pacifiste subliniază sexismul și machismul anumitor organizații militante de eliberare, pe care ar trebui să le recunoaștem și să le abordăm cu toții. Argumentarea împotriva nonviolentei și în favoarea unei diversități de tactici nu ar trebui să implice nicidecum o satisfacție față de strategiile sau culturile grupurilor militante din trecut (de exemplu, postura macho a Weather Underground sau antifeminismul Brigăzilor Roșii).³⁰ Dar luarea în serios a acestor critici nu ar trebui să ne împiedice să subliniem ipocrizia feministelor care dezavuează cu plăcere comportamentul sexist al militanților, dar îl acoperă atunci când este comis de pacifiști - de exemplu, savurând povestea că Gandhi a învățat nonviolența de la soția sa, fără a menționa aspectele tulburător de patriarhale ale relației lor.³¹

Unele feministe merg mai departe de criticile specifice și încearcă să creeze o legătură metafizică între feminism și nonviolență: aceasta este "feminizarea pasivității" menționată mai devreme. Într-un articol publicat în revista *Peace Power* din Berkeley, Carol Flinders citează un studiu realizat de oamenii de știință de la UCLA, care afirmă că femeile sunt programate hormonal să răspundă la pericol nu cu mecanismul de luptă sau de fugă, atribuit bărbaților, ci cu un mecanism de "tandrețe sau prietenie". Atunci când sunt amenințate, potrivit acestor oameni de știință, femeile "vor liniști copiii, vor hrăni pe toată lumea, vor dezamorsa tensiunea și se vor conecta cu alte femei."³² Acest tip de știință pop a fost mult timp un instrument favorit pentru a reconstitui patriarhia prin presupusa demonstrare a existenței unor diferențe naturale între bărbați și femei, iar oamenii sunt mult prea dispuși să uite principiile matematice de bază pentru a se preda unei astfel de lumi bine ordonate. Și anume, împărțirea arbitrară a umanității în două seturi (bărbați și femei) pe baza unui număr foarte limitat de caracteristici va produce invariabil medii diferite pentru fiecare set. Oamenii care nu știu că o medie nu exprimă, ci întunecă diversitatea din cadrul unui set, declară cu bucurie că aceste două seturi sunt categorii naturale și continuă să îi facă pe oameni să se simtă ca fiind nenaturali și anormali dacă nu se încadrează aproape de media setului lor (Doamne ferește să se apropie de media celui alt set).

Dar Flinders nu se mulțumește să se oprească aici, cu studiul implicit transfob și esențializant.³³ de gen de la UCLA. Ea continuă să se adâncească în "trecutul nostru îndepărtat, preuman. Printre

²⁹ Ibid., 105.

³⁰ Pentru sexismul din Weather Underground, vezi Tani and Sera, *False Nationalism*; and Dan Berger, *Outlaws of America: The Weather Underground and the Politics of Solidarity* (Oakland, CA: AK Press, 2005). Pentru opoziția Brigăzilor Roșii față de feminism, pe care îl denunțau ca fiind burghez, în loc să-i îmbrățișeze marginile radicale, vezi Chris Aronson Beck et al., *"Strike One to Educate One Hundred": The Rise of the Red Brigades in Italy in the 1960s-1970s* (Chicago: Seeds Beneath the Snow, 1986).

³¹ Carol Flinders, "Nonviolence: Does Gender Matter?" *Peace Power: Journal of Nonviolence and Conflict Transformation*, vol. 2, no. 2 (summer 2006); <http://www.calpeacepower.org/0202/gender.htm>. Flinders uses this exact example of Gandhi, even praising the innate pacifism of "devout Hindu wives."

³² Ibid.

³³ Pentru cei care nu sunt familiarizați cu acest termen, ceva care "esențializează genul" presupune că genul nu este o construcție socială sau chiar o diviziune utilă, deși imperfectă, ci un set de categorii inerente cu esențe neschimbătoare și chiar deterministe.

cimpanzei, rudele noastre cele mai apropiate, masculii patrulează teritoriul în interiorul căruia se hrănesc femeile și bebelușii...Femeile sunt rareori în aceste linii de front; ele sunt mai degrabă angajate în mod obișnuit în îngrijirea directă a urmașilor lor”. Flinders afirmă că acest lucru arată că ”nu a fost niciodată deosebit de adaptiv pentru femei să se angajeze în luptă directă” și că ”femeile tind să abordeze [nonviolența] dintr-o direcție oarecum diferită și chiar să o trăiască destul de diferit.”³⁴ Flinders comite o altă gafă științifică și a adoptat un ton remarcabil de sexist. În primul rând, determinismul evoluționist pe care îl folosește nu este nici scrupulos, nici dovedit - popularitatea sa provine din utilitatea sa în crearea unui alibi pentru structurile sociale istorice opresive. Chiar și în acest cadru îndoielnic, Flinders este eronată în ipotezele sale. Oamenii nu au evoluat din cimpanzei; mai degrabă, ambele specii au evoluat din același predecesor. Cimpanzeii sunt la fel de moderni ca și oamenii, iar ambele specii au avut posibilitatea de a dezvolta adaptări comportamentale care diferă de strămoșul comun. Nu suntem legați de diviziunile de gen ale cimpanzeilor, așa cum nici ei nu sunt legați de înclinația noastră de a dezvolta vocabulare imense pentru a ascunde adevărul lumii din jurul nostru. În al doilea rând, pe aceeași cale care a adus-o să afirme o tendință feminină spre nonviolență, Flinders s-a lovit de afirmația că rolul natural al femeilor este de a alina copiii și de a hrăni pe toată lumea - departe de linia întâi. Flinders a demonstrat cu îndrăzneală, deși accidental, că același sistem de credință care spune că femeile sunt pașnice spune, de asemenea, că rolul femeilor este să gătească și să crească copii. Numele acestui sistem de credință este patriarhat.

Un alt articol scris de o academiciană feministă este esențialist din start. În al doilea paragraf al articolului ”Feminism and Nonviolence: A Relational Model”, Patrizia Longo scrie:

Ani de cercetări... sugerează că, în ciuda potențialelor probleme implicate, femeile participă în mod constant la acțiuni non-violente. Cu toate acestea, femeile aleg nonviolența nu pentru că doresc să se îmbunătățească prin suferințe suplimentare, ci pentru că strategia se potrivește cu valorile și resursele lor.³⁵

Constrângând femeile la nonviolență, se pare că feministele pacifiste trebuie să constrângă și definiția noastră a ”valorilor și resurselor” femeilor, definind astfel ce trăsături sunt în esență feminine, închizând femeile într-un rol numit în mod fals natural și excluzând persoanele care nu se încadrează în acest rol.

Este greu de spus câte feministe acceptă astăzi premisele esențialismului, dar se pare că un mare număr de feministe de rând nu acceptă ideea că feminismul și nonviolența sunt sau trebuie să fie legate în mod inerent. Pe un forum de discuții, zeci de feministe autoidentificate au răspuns la întrebarea: Există o legătură între nonviolență și feminism? Majoritatea respondentelor, unele pacifiste, multe nu, și-au exprimat convingerea că feministele nu trebuie să susțină nonviolența. Un mesaj a rezumat situația:

Există încă o tensiune substanțială în feminism care leagă femeile de nonviolență. Dar există, de asemenea, multe feministe, inclusiv eu, care nu doresc să ne vedem legate automat de o anumită poziție (și anume, nonviolența) doar din cauza organelor genitale sau a feminismului nostru.³⁶

³⁴ Flinders, ”Nonviolence: Does Gender Matter?”

³⁵ Patrizia Longo, ”Feminism and Nonviolence: A Relational Model,” The Gandhi Institute, <http://www.gandhiinstitute.org/NewsAndEvents/upload/nonviolence%20and%20relational%20feminism%20Memphis%202004.pdf#search=%22feminist%20nonviolence%22>.

³⁶ ”Feminism and Nonviolence Discussion,” February and March 1998, <http://www.h-net.org/~women/threads/disc-nonviolence.html> (accessed October 18, 2006).

Non-violența este inferioară strategic și tactic.

Activiștii non-violenți care încearcă să pară strategici evită adesea orice strategie reală prin simplități precum "Violența este punctul forte al guvernului. Trebuie să urmăm calea celei mai mici rezistențe și să îi lovim acolo unde sunt slabi."¹ A sosit momentul să facem distincția între elaborarea de strategii și slogane și să devenim puțin mai sofisticată.

Mai întâi, să începem cu câteva definiții. (Utilizările pe care le voi da pentru următorii termeni nu sunt universale, dar atâta timp cât le folosim în mod consecvent vor fi mai mult decât adecvate pentru scopurile noastre). O strategie nu este un obiectiv, un slogan sau o acțiune. Violența nu este o strategie și nici nonviolența nu este o strategie.

Acești doi termeni (violență și nonviolență) sunt în mod aparent limite plasate în jurul unor seturi de tactici. Un set limitat de tactici va constrânge opțiunile disponibile pentru strategii, dar tacticile ar trebui să decurgă întotdeauna din strategie, iar strategia din obiectiv. Din nefericire, în zilele noastre, oamenii par să procedeze adesea invers, adoptând tactici din cauza unui răspuns obișnuit sau adunând tactici într-o strategie fără a avea mai mult decât o apreciere vagă a scopului.

Scopul este destinația. Este condiția care denotă victoria. Bineînțeles, există obiective apropiate și obiective finale. Poate fi mai realist să evităm o abordare liniară și să ne imaginăm scopul final ca pe un orizont, cea mai îndepărtată destinație imaginabilă, care se va schimba în timp, pe măsură ce puncte de reper altădată îndepărtate devin clare, apar noi obiective și nu se atinge niciodată o stare statică sau utopică. Pentru anarhiști, care își doresc o lume fără ierarhii coercitive, scopul final pare să fie astăzi abolirea unui set de sisteme interconectate care includ statul, capitalismul, patriarhatul, supremația albilor și formele de civilizație ecocidă. Acest obiectiv final este foarte îndepărtat - atât de îndepărtat încât mulți dintre noi evită să se gândească la el, deoarece s-ar putea să constatăm că nu credem că este posibil. Concentrarea asupra realităților imediate este vitală, dar ignorarea destinației ne asigură că nu vom ajunge niciodată acolo.

Strategia este calea, planul de joc pentru atingerea obiectivului. Este simfonia coordonată de mutări care duce la șah-mat. Presupoșii revoluționari din SUA, și probabil și din alte părți, sunt cei mai neglijenți când vine vorba de strategii. Ei au o idee aproximativă a scopului și se implică intensiv în tactică, dar adesea renunță complet la crearea și implementarea unei strategii viabile. Într-o anumită privință, activiștii nonviolenți au de obicei un avantaj față de activiștii revoluționari, deoarece aceștia au adesea strategii bine dezvoltate în urmărirea unor obiective pe termen scurt. Compromisul tinde să fie o evitare totală a obiectivelor intermediare și pe termen lung, probabil pentru că obiectivele și strategiile pe termen scurt ale pacifiștilor îi împotmolesc în fundături care ar fi extrem de demoralizatoare dacă ar fi recunoscute.

În cele din urmă, avem tacticile, care sunt acțiunile sau tipurile de acțiuni care produc rezultate. În mod ideal, aceste rezultate au un efect combinat, creând un impuls sau concentrând forța de-a lungul liniilor stabilite de strategie. Scrierea de scrisori este o tactică. Aruncarea unei cărămizi pe fereastră este o tactică. Este frustrant faptul că toate controversele legate de "violență" și "nonviolență" nu sunt decât certuri legate de tactici, în condițiile în care oamenii, în cea mai mare parte, nici măcar nu și-au

¹ Am întâlnit aceeași formulare la cel puțin trei activiști non-violenți diferiți, inclusiv la tineri ecologiști și la activiști pacifiști în vârstă. Nu știu dacă toți au preluat ideea dintr-o sursă similară sau dacă au venit cu ea independent, dar această gloriificare a capitulării rezultă cu siguranță în mod logic din poziția lor.

dat seama dacă obiectivele noastre sunt compatibile și dacă strategiile noastre sunt complementare sau contraproductive. În fața genocidului, a extincției, a prizonieratului și a unei moșteniri de milenii de dominație și degradare, ne înjunghiem pe la spate aliații sau renunțăm la participarea la luptă din cauza unor chestiuni triviale precum spargerea ferestrelor sau înarmarea noastră? Te apucă dracii!

Pentru a reveni la analiza noastră rece și rațională a acestor chestiuni, merită să observăm că obiectivele, strategiile și tacticile sunt corelate pe un plan comun, dar același lucru poate fi văzut ca un obiectiv, o strategie sau o tactică, în funcție de domeniul de observație. Există mai multe niveluri de mărime, iar relația dintre elementele unui anumit lanț de obiectiv-strategie-tactică există pe fiecare nivel. Un obiectiv pe termen scurt poate fi o tactică pe termen lung. Să presupunem că, în anul următor, dorim să înființăm o clinică gratuită; acesta este obiectivul nostru. Ne decidem pentru o strategie ilegalistă (bazată pe evaluarea că putem forța puterile locale să acorde o anumită autonomie sau că putem trece pe sub radarul lor și să ocupăm bule de autonomie preexistente), iar tacticile pe care le alegem ar putea include ocuparea ilegală a unei clădiri, strângerea informală de fonduri și formarea noastră în domeniul asistenței medicale populare (neprofesionale). Să presupunem acum că, în timpul vieții noastre, dorim să distrugem statul. Planul nostru de atac ar putea fi să construim o mișcare populară militantă care să fie susținută de instituții autonome cu care oamenii se identifică și pe care se luptă să le protejeze de represiunea inevitabilă a guvernului. La acest nivel, înființarea de clinici gratuite este doar o tactică, una dintre multele acțiuni care construiesc puterea în conformitate cu liniile recomandate de strategie, care presupune că trasează cursul pentru atingerea obiectivului de eliberare de stat.

După ce am criticat deja tendința pacifiștilor de a se unifica pe baza unor tactici comune mai degrabă decât a unor obiective comune, voi lăsa deoparte pacifiștii liberali, pro-establishment și voi presupune în mod caritabil o similitudine aproximativă a obiectivelor dintre activiștii nonviolenți și cei revoluționari. Să ne prefacem că toți dorim o eliberare completă. Rămâne o diferență de strategii și tactici. În mod clar, fondul total de tactici disponibile pentru activiștii nonviolenți este inferior, deoarece aceștia pot folosi doar aproximativ jumătate din opțiunile deschise activiștilor revoluționari. În ceea ce privește tacticile, nonviolența nu este altceva decât o limitare severă a opțiunilor totale. Pentru ca nonviolența să fie mai eficientă decât activismul revoluționar, diferența ar trebui să se regăsească în strategii, într-un aranjament special de tactici care să atingă o potență de neegalat, evitând în același timp toate tacticile care ar putea fi caracterizate drept "violente".

Cele patru tipuri majore de strategii pacifiste sunt: jocul moralității, abordarea de lobby, crearea de alternative și nesupunerea generalizată. Distincțiile sunt arbitrare și, în cazuri specifice, strategiile pacifiste îmbină elemente din două sau mai multe dintre aceste tipuri. Voi arăta că niciuna dintre aceste strategii nu conferă un avantaj activiștilor nonviolenți; de fapt, toate sunt slabe și lipsite de viziune.

Jocul moralității caută să creeze schimbarea lucrând asupra opiniilor oamenilor. Ca atare, această strategie ratează complet scopul. În funcție de varianta specifică - educarea sau ocuparea terenului moral - diferite tactici se dovedesc utile, deși, după cum vom vedea, nu duc nicăieri.

O întruchipare a acestei strategii este educarea oamenilor, diseminarea de informații și propagandă, pentru a schimba opiniile oamenilor și pentru a câștiga sprijinul acestora într-o campanie. Acest lucru ar putea însemna educarea oamenilor cu privire la sărăcie și influențarea lor pentru a se opune închiderii unui adăpost pentru persoanele fără adăpost, sau ar putea însemna educarea oamenilor cu privire la opresiunile guvernului și influențarea lor pentru a susține anarhia. (Este important de reținut ce se înțelege prin "sprijin" în aceste două exemple: sprijin verbal și mental. Educația ar putea influența oamenii să doneze bani sau să se alăture unui protest, dar rareori îi încurajează pe oameni să-și schimbe prioritățile de viață sau să-și asume riscuri substanțiale). Tacticile utilizate pentru această strategie de educație ar include organizarea de discursuri și forumuri; distribuirea de broșuri și alte texte informative; utilizarea presei alternative și a celei corporative pentru a se concentra și a răspândi informații despre problemă; și organizarea de proteste și mitinguri pentru a capta atenția oamenilor și a deschide spațiu pentru discuții pe această temă. Cei mai mulți dintre noi sunt familiarizați cu aceste tactici, deoarece aceasta este o strategie obișnuită pentru a obține schimbări. Suntem învățați că informația este baza democrației și, fără să examinăm adevăratul sens al acestei afirmații, credem că aceasta înseamnă

că putem crea schimbări prin circulația unor idei susținute de fapte. Această strategie poate fi ușor eficientă în obținerea unor victorii foarte minore și trecătoare, dar se lovește de câteva bariere fatale care împiedică realizarea unor progrese serioase în urmărirea oricăror obiective pe termen lung.

Prima barieră este controlul elitelor asupra unui sistem de propagandă foarte dezvoltat, care poate decima orice sistem de propagandă concurent pe care activiștii nonviolenți l-ar putea crea. Pacifismul nu se poate împiedica nici măcar pe sine să nu fie cooptat și diluat - cum se așteaptă pacifiștii să se extindă și să recruteze? Nonviolența se concentrează pe schimbarea inimilor și a minților, dar subestimează industria culturală și controlul gândirii de către mass-media.

Manipularea conștiinței și inteligenței a obiceiurilor și opiniilor organizate ale maselor este un element important în societatea democratică. Cei care manipulează acest mecanism nevăzut al societății constituie un guvern invizibil, care este adevărata putere conducătoare a țării noastre.²

Citatul de mai sus, scris în 1928, este extras din importanta carte a lui Edward Bernays, *Propaganda*. Bernays nu a fost un teoretician marginal al conspirației; de fapt, el a făcut foarte mult parte din guvernul invizibil pe care îl descrie.

Printre clienții lui Bernays se numărau General Motors; United Fruit; Thomas Edison; Henry Ford; Departamentele de Stat, Sănătate și Comerț din SUA; Samuel Goldwyn, Eleanor Roosevelt; American Tobacco Company; și Procter & Gamble. A condus programe de relații publice pentru fiecare președinte american, de la Calvin Coolidge, în 1925, până la Dwight Eisenhower, la sfârșitul anilor 1950.³

De atunci, industria de relații publice pe care Bernays a ajutat-o să o formeze nu a făcut decât să crească.

Fie împotriva unei campanii locale de bază sau a unei lupte mai largi pentru revoluție, mașina de propagandă se poate mobiliza pentru a contracara, discredita, fracționa sau înăbuși orice amenințare ideologică. Luați în considerare recenta invazie americană în Irak. Aceasta ar fi trebuit să fie un model pentru succesul acestei strategii. Informațiile existau - faptele care dovedeau falsitatea minciunilor despre armele de distrugere în masă și legătura dintre Saddam Hussein și Al-Qaida au fost disponibile public cu câteva luni înainte de începerea invaziei. Oamenii au fost acolo - protestele dinaintea invaziei au fost imense, deși implicarea participanților la proteste a depășit rareori nivelul vocal și simbolic, așa cum ne-am aștepta de la o strategie de educație. Mass-media alternativă a fost acolo - datorită internetului a ajuns la un număr deosebit de mare de americani. Cu toate acestea, majoritatea opiniei publice din SUA (care este ceea ce o strategie de educație urmărește să capteze) nu s-a întors împotriva războiului până când mass-media corporatistă nu a început să divulge în mod regulat informații despre falsitatea motivelor pentru a intra în război și, mai important, despre costurile tot mai mari ale ocupației. Și, în deplină concordanță cu natura sa, mass-media corporatistă nu a dezvăluit aceste informații până când segmente semnificative ale elitei au început ele însele să se opună războiului - nu pentru că războiul era greșit sau pentru că fuseseră educate și luminate, ci pentru că și-au dat seama că devenea contraproductiv pentru interesele și puterea SUA.⁴ Chiar și în astfel de circumstanțe ideale, activiștii nonviolenți care au folosit o strategie de educație nu au putut învinge mass-media corporatistă.

² Stephen Bender oferă acest extras din cartea lui Bernays în articolul său "Propaganda, Public Relations, and the Not-So-New Dark Age," *LiP*, winter 2006: 25.

³ *Ibid.*, 26.

⁴ Pentru mai multe informații despre teoria propagandei în mass-media, a se vedea Noam Chomsky și Edward Herman, *Manufacturing Consent: The Political Economy of the Mass Media* (New York: Pantheon Books, 1998) și Noam Chomsky, *Necessary Illusions* (Boston: South End Press, 1989). Pe măsură ce insurgența irakiană a luat amploare în lunile de după ce președintele Bush a declarat că operațiunile majore de luptă s-au încheiat, o serie de oficiali CIA și șefi de la Pentagon au început să dezerteze, făcând declarații publice care pot fi împărțite în trei teme, toate centrate în mod evident pe preocupările legate de hegemonia SUA: invazia a fost prost pregătită, ne afectează imaginea în străinătate sau ne întinde armata până la punctul de rupere.

În ceea ce poate fi descris cel mai bine ca un mediu social stupefiant, repetiția nesfârșită și controlul aproape total al informației de către mass-media corporatistă sunt mult mai puternice decât argumentele solide, bine documentate și susținute de fapte. Sper că toți pacifiștii înțeleg că mass-media corporatistă este un agent al autorității la fel de mult ca și forțele de poliție sau armata.

În fața acestui fapt, mulți activiști se uită la mass-media alternativă. Deși răspândirea și radicalizarea în continuare a mass-mediei alternative este o sarcină importantă, aceasta nu poate fi coloana vertebrală a unei strategii. Este ușor de înțeles că, deși mass-media alternativă poate fi un instrument eficient în anumite circumstanțe, nu poate face față la concurență cu mass-media corporatistă, în primul rând din cauza inegalităților grosolane de scară. Mass-media alternativă este ținută în frâu de o serie de factori coercitivi de piață și legali. A face ca informația să ajungă la milioane de oameni este costisitor, iar sponsori care să finanțeze în masă presa revoluționară nu există. Capcana este că nu vor exista cititori loiali care să se aboneze și să finanțeze o presă radicală cu adevărat de masă atâta timp cât populația generală este îndoctrinită și îndepărtată de sursele de știri radicale și sedată de o cultură a docilității. Dincolo de presiunile pieței, există problema reglementărilor și intervențiilor guvernamentale. Unde de radio sunt domeniul statului, care poate închide sau submina posturile de radio radicale care reușesc să găsească finanțare.⁵ Guvernele din întreaga lume - conduse, desigur, de SUA - și-au făcut un obicei din reprimarea site-urilor web radicale, fie prin încarcerarea webmasterului sub acuzații false, fie prin confiscarea echipamentelor și închiderea serverelor sub pretextul unor anchete de terorism.⁶

A doua barieră în calea educării oamenilor spre revoluție este o disparitate structural consolidată în ceea ce privește accesul oamenilor la educație. Cei mai mulți oameni nu sunt în prezent capabili să analizeze și să sintetizeze informațiile care contestă mitologiile integrale pe care se bazează identitățile și viziunile lor asupra lumii. Acest lucru este valabil indiferent de clasa socială. Persoanele din medii sărace au mai multe șanse să fie subeducate, menținute într-un mediu mental care descurajează dezvoltarea vocabularului și a abilităților analitice. Supraeducația persoanelor din mediile bogate le transformă în maimuțe dresate; acestea sunt intensiv antrenate să folosească analiza doar pentru a apăra sau îmbunătăți sistemul existent, fiind în același timp incurabil sceptice și derizorii față de ideile revoluționare sau față de sugestiile că sistemul actual este putred până în măduva oaselor.

Indiferent de clasa economică, majoritatea oamenilor din SUA vor răspunde la informațiile și analizele radicale cu silogisme, moralism și polemici. Ei vor fi mai sensibili la expertii care argumentează înțelepciuni convenționale cu sloganuri familiare decât la persoanele care prezintă fapte și analize provocatoare. Din acest motiv, activiștii care adoptă o abordare educațională tind să simplifice mesajul, astfel încât să poată profita și ei de puterea clișeeilor și a platitudinilor. Printre exemple se numără activiștii anti-război care declară că "pacea este patriotică", deoarece ar fi prea dificil să explice problemele patriotismului în actualul teren semiologic (nu mai vorbim de dinamitarea terenului) și cei care încearcă să găsească "meme-uri" radicale.⁷

O a treia barieră este o presupunere falsă cu privire la puterea ideilor. Abordarea educațională pare să presupună că lupta revoluționară este un concurs de idei, că există ceva puternic într-o idee căreia i-a sosit timpul. La bază, este un joc al moralității și ignoră faptul că, mai ales în SUA, mulți dintre cei care se află de partea autorității știu foarte bine ce fac. Din cauza ipocriziei vremurilor noastre, oamenilor

⁵ Oricine este familiarizat cu mass-media independentă ar trebui să cunoască mai multe exemple de posturi de radio independente și piratate care au fost închise de către FCC (precum și de criminalizarea federală a radioului independent în ultimii ani, ceea ce a dus la o extindere a ceea ce este considerat "pirat"). Pentru articole care detaliază cazuri individuale de represiune guvernamentală a acestor posturi de radio, a se vedea: "Pirate Radio Station Back On San Diego Airwaves," *Infoshop News*, January 6, 2006 and Emily Pyle, "The Death and Life of Free Radio," *The Austin Chronicle*, June 22, 2001. Există, de asemenea, binecunoscuta luptă dintre KPFA și Pacifica Radio, în care proprietarul corporației a fost reprezentantul represiv al statului.

⁶ Indymedia a fost o țintă principală a acestei represiuni. Arhiva site-ului central Indymedia (www.indymedia.org) conține probabil cea mai amplă documentație privind represiunea de stat asupra diverselor site-uri Indymedia din întreaga lume. În SUA, Sherman Austin, webmasterul anarhist al site-ului revoluționar de succes Raise the Fist, a fost închis timp de un an pe baza unor acuzații false. În momentul scrierii acestui articol, el se află în perioada de probă și i s-a interzis să folosească internetul. Guvernul federal i-a închis site-ul.

⁷ Cartea lui Kalle Lasn *Culture Jam* (New York: Quill, 2000) este flagrantă în optimismul nesăbuit cu care presupune că diseminarea unor idei simple poate schimba societatea.

care beneficiază de pe urma patriarhatului, a supremației albilor, a capitalismului sau a imperialismului (aproape întreaga populație a Nordului global) le place să își justifice complicitatea cu sistemele de dominație și opresiune prin orice număr de minciuni altruiste. Dar un debater priceput va constata că majoritatea acestor oameni, atunci când sunt puși la colț, nu vor avea o revelație - vor riposta cu o apărare primară a relelor care îi privilegiază. De obicei, albi își vor revendica meritele pentru minunile civilizației și vor insista că ingeniozitatea lor le dă dreptul la beneficiile moștenirii sclaviei și genocidului; oamenii bogați vor pretinde că au mai multe drepturi de a deține o fabrică sau o sută de acri de proprietăți imobiliare decât are o persoană săracă la hrană și adăpost; bărbații vor glumi despre faptul că sunt sexul puternic și că au dreptul garantat istoric de a viola; cetățenii americani vor afirma cu beligeranță că au dreptul la petrolul, la bananele sau la munca altora, chiar și după ce nu vor mai putea să ascundă natura relațiilor economice globale. Uităm că, pentru a menține actuala structură de putere, un număr bun de tehnicieni, fie că sunt academicieni, consultanți corporatiști sau planificatori guvernamentali, trebuie să elaboreze în mod constant strategii pentru a continua să-și sporească puterea și eficiența. Iluziile democratice nu pot fi atât de profunde și, în cele din urmă, educația va face ca relativ puțini privilegiați să susțină cu adevărat revoluția. La anumite niveluri, oamenii cu privilegii știu deja ce fac și care sunt interesele lor. Contradicțiile interne vor apărea pe măsură ce lupta se apropie de casă, punând la îndoială privilegiile pe care se bazează viziunea lor asupra lumii și experiențele lor de viață și amenințând posibilitatea unei revoluții confortabile și iluminate. Oamenii au nevoie de mai mult decât de educație pentru a se angaja într-o luptă dureroasă și îndelungată, care va distruge structurile de putere care le-au încapsulat identitatea însăși.

Educația nu îi va face neapărat pe oameni să susțină revoluția și, chiar dacă o face, nu va construi puterea. Contrar maximei erei informaționale, informația nu înseamnă putere. Amintiți-vă că Scientia est potentia (cunoașterea este putere) este fraza de gardă a celor care se află deja la cârma statului. Informația în sine este inertă, dar ghidează utilizarea eficientă a puterii; ea are ceea ce strategii militari ar numi un "efect de multiplicare a forței". Dacă avem o mișcare socială cu o forță zero la început, putem multiplica această forță de câte ori dorim și tot vom avea un mare zero. O educație bună poate ghida eforturile unei mișcări sociale cu putere, la fel cum informațiile utile ghidează strategiile guvernelor, dar informațiile în sine nu vor schimba nimic. Circulația leneșă a informațiilor subversive în contextul actual nu face decât să ofere guvernului mai multe oportunități de a-și perfecționa propaganda și strategiile de guvernare. Oamenii care încearcă să se educe pentru a ajunge la revoluție aruncă benzină pe un foc de prerie și se așteaptă ca tipul potrivit de combustibil să împiedice focul să îi ardă.

(Pe de altă parte, educația poate fi exploziv de eficientă atunci când este integrată în alte strategii. De fapt, multe forme de educație sunt necesare pentru a construi o mișcare militantă și pentru a schimba valorile sociale ierarhice care stau în prezent în calea unei lumi libere și cooperative. Mișcările militante trebuie să desfășoare o mare parte din educație pentru a explica de ce luptă în forță pentru revoluție și de ce au renunțat la mijloacele legale. Dar tacticile militante deschid posibilități de educație pe care nonviolența nu le poate exploata niciodată. Din cauza principiilor sale imperative, mass-media corporatistă nu poate ignora un atentat cu bombă la fel de ușor cum poate ignora un protest pașnic.⁸ Și chiar dacă mass-media va defăima astfel de acțiuni, cu cât mai multe imagini de rezistență în forță primesc oamenii prin intermediul mass-media, cu atât mai mult este întreruptă iluzia narcotică a păcii sociale. Oamenii vor începe să vadă că sistemul este instabil și că schimbarea este de fapt posibilă și, astfel, vor depăși cel mai mare obstacol în calea schimbării creat de democrațiile capitaliste, conduse de

⁸ Spre deosebire de mass-media socialistă de stat din URSS, care se bucura de puțină credibilitate în rândul propriei populații cinice, mass-media corporatistă trebuie să fie un sistem mediatic total care se bucură de iluzia de a fi deasupra propagandei politice. Așadar, dacă oamenii în drum spre serviciu văd un protest pașnic, dar nu aud nimic despre acel protest pașnic la știri, nimic nu este în neregulă. Oamenii din afara mișcării nu au nevoie de prea multă convingere că un astfel de protest este irelevant pentru ei; astfel, editorii de știri se pot prefăcă că răspund la cererile publicului lor. Dar dacă oamenii care se îndreaptă spre locul de muncă văd o revoltă sau află că o bombă a explodat în fața unei bănci și nu găsesc nicio referire la aceste evenimente în mass-media mainstream, vor fi înclinați să caute în altă parte și să se întrebe ce altceva ascunde mass-media. Unul dintre motivele pentru care sistemul democratic corporatist este un model totalitar mai eficient decât statul autoritar cu un singur partid este faptul că trebuie să răspundă la urgențe în loc să le ignore.

mass-media. Revoltele și insurecțiile reușesc și mai bine să creeze rupturi în această narațiune dominantă a liniștii. Desigur, este nevoie de mult mai mult decât atât pentru a educa oamenii. În cele din urmă, trebuie să distrugem mass-media corporatistă și să o înlocuim cu o mass-media complet populară. Oamenii care folosesc o diversitate de tactici pot fi mult mai eficienți în acest sens, utilizând o serie de mijloace inovatoare pentru a sabota ziarele corporative și posturile de radio și televiziune; deturnarea mijloacelor de comunicare corporative și difuzarea unei emisiuni anticapitaliste; apărarea mijloacelor de comunicare de bază și pedepsirea agențiilor responsabile de reprimarea lor; sau exproprierea de bani pentru a finanța și a crește considerabil capacitățile mijloacelor de comunicare de bază.)⁹

Menținerea superiorității morale, care este o variantă mai evident moralistă a acestui tip de strategie, are un set de puncte slabe ușor diferite, dar se lovește de aceeași fundătură. Pe termen scurt, ocuparea terenului moral înalt poate fi eficientă și este ușor de făcut atunci când adversarii tăi sunt politicieni capitaliști, șoviniști, supremiști albi. Activiștii se pot folosi de proteste, priveghiuri și diverse forme de denunțare și sacrificiu de sine pentru a expune imoralitatea guvernului, fie în particular, fie în general, și pentru a se prezenta ca o alternativă corectă. Activiștii anti-război "Plowshares" folosesc adesea această abordare.

Ca tip de strategie de schimbare socială, ocuparea terenului moral înalt este slăbită de problema critică a obscurității, care este dificil de depășit având în vedere aceeași barieră corporatistă-mediatică discutată mai sus. Și, în democrațiile conduse de mass-media, care transformă cea mai mare parte a politicii într-un concurs de popularitate, este puțin probabil ca oamenii să vadă un grup minuscul și obscur ca fiind moral sau imitabil. Cu toate acestea, abordarea morală de bază înaltă eludează provocarea de a educa o populație needucată, bazându-se pe valorile morale existente și simplificând lupta revoluționară la urmărirea cu zel a câtorva principii.

De asemenea, un grup care se concentrează pe ocuparea poziției morale înalte atrage potențialii recruți cu ceva ce mass-media corporatistă nu poate oferi - o claritate existențială și un sentiment de apartenență. Pacifiștii Plowshares și greviștii foamei împotriva războiului sunt adesea membri pe viață. Cu toate acestea, mass-media corporatistă nu este singura instituție care fabrică conformitate socială. Bisericele, lojile Elks și trupele de cercetași ocupă, de asemenea, această nișă și, având în vedere accentul pe care grupurile cu o moralitate ridicată îl pun pe capitularea în fața culturii și valorilor grupului, există puțin discurs critic sau evaluare critică a moralităților implicate; astfel, a avea o moralitate mai realistă sau mai corectă conferă puține avantaje reale. Ceea ce contează mai mult este ridicarea unui anumit nivel înalt, iar aceste instituții morale dominante sunt mult mai puternice decât grupurile pacifiste în ceea ce privește accesul la resurse - cu alte cuvinte, sunt mai sus și mai vizibile în societate, astfel încât vor câștiga în mod covârșitor competiția pentru noi recruți. Din cauza atomizării și alienării vieții moderne, există multe goluri lăsate neacoperite de aceste instituții morale și mulți suburbani singuratici care încă se agață de un sentiment de apartenență, dar pacifiștii radicali nu vor putea niciodată să câștige mai mult de o minoritate dintre aceștia.

Cei pe care îi vor câștiga vor fi mai înputerniciți decât membrii unei mișcări care își propune doar să educe. Oamenii vor face eforturi mari pentru a lupta pentru o cauză în care cred, pentru a lupta pentru un lider sau un ideal moral. Dar o mișcare moralistă are un potențial mai mare decât o mișcare bazată pe educație de a se înputernici și de a deveni un lucru periculos (adică de a renunța în cele din urmă la pacifismul său). Vai de aliații săi, însă. O astfel de mișcare va prezenta un autoritarism și o ortodoxie de masă și va fi deosebit de predispusă la fracționism. De asemenea, va fi ușor de manipulat. Poate că nu există un exemplu mai bun decât creștinismul, care a evoluat de la o mișcare de opoziție la o armă puternică a Imperiului Roman, de la un cult pacifist la cea mai patologic de violentă și autoritară religie pe care omenirea a conceput-o vreodată.

⁹ Anarhiștii ruși din perioada revoluției din 1905 și-au finanțat masivele campanii de propagandă și de agitație prin exproprii, jafuri armate ale clasei de proprietari. Paul Avrich, *The Russian Anarchists* (Oakland: AK Press, 2005), 44-48, 62. Combinând educația cu tacticile militante, oameni altfel săraci au reușit să cumpere tipografii și să ajungă la un public de masă cu idei anarhiste.

În ambele variante ale abordării de joc moral al strategiei pacifiste, scopul este de a determina majoritatea unei societăți să se alătore sau să sprijine o mișcare. (Putem lăsa deoparte pretențiile rizibile de a ilumina pur și simplu sau de a face de rușine autoritățile pentru a sprijini revoluția). Ambele variante se confruntă cu șanse terminale în urmărirea acelei majorități din cauza controalelor structurale eficiente asupra culturii în cadrul societăților moderne. În cazul improbabil în care aceste șanse ar fi depășite, niciuna dintre variante nu ar fi capabilă din punct de vedere funcțional să câștige mai mult de o majoritate. Chiar dacă educația ar deveni un instrument mai eficient în cazul persoanelor privilegiate, aceasta nu va funcționa împotriva elitei și a clasei de aplicare a legii, care beneficiază de stimulente puternice și sunt legate cultural de sistem, iar ocuparea poziției înalte din punct de vedere moral implică în mod necesar crearea unui "altul" inferior căruia să i se opună.

În cel mai bun caz, strategiile de acest tip vor duce la o majoritate opozantă, dar pasivă, pe care istoria a arătat că este ușor de controlat de o minoritate înarmată (colonialismul, de exemplu). O astfel de majoritate ar putea oricând să treacă la un alt tip de strategie care implică lupta și victoria, dar fără experiență sau chiar familiaritate morală intelectuală cu rezistența reală, tranziția ar fi dificilă. Între timp, guvernul ar recurge la defecte ușor de exploatat, înrădăcinate în strategia de joc moral, iar o mișcare aparent revoluționară s-ar fi constrâns la o bătălie îngrozitor de nepotrivită, încercând să câștige inimi și minți fără a distruge structurile care au otrăvit acele inimi și minți.

Educarea și construirea unui ethos eliberator sunt necesare pentru a dezbădăcina pe deplin relațiile sociale ierarhice, dar există instituții concrete, cum ar fi instanțele de judecată, școlile publice, taberele de instrucție și firmele de relații publice, care sunt imune din punct de vedere structural la "schimbările de inimă" și care intervin automat în societate pentru a îndoctrina oamenii în morala care susține relațiile sociale ierarhice și producția și consumul capitalist. Refuzându-ne mijloacele non-pacifiste de a întări mișcarea și de a slăbi sau sabota aceste structuri, ne lăsăm într-o barcă care se scufundă, cu o mică găleată pentru a scoate apa care se revarsă printr-o gaură de trei metri lățime, pretinzând că vom fi în curând suficient de sus în apă pentru a naviga spre obiectivul nostru. Acest lucru pare a fi ca și cum am aștepta o plăcintă în cer și chiar nu ar trebui să se califice drept strategie. Într-o bătălie pe termen scurt pentru a împiedica venirea în cartier a unei noi mine de cărbune sau a unui incinerator de deșeuri, este posibil să veniți cu o strategie mediatică inteligentă în limitele constrângerilor pacifiste (mai ales dacă campania dvs. de educare include informații despre modul în care mina va dăuna persoanelor privilegiate din zonă). Dar, în urmărirea oricăror schimbări de durată, strategiile de acest tip de obicei nici măcar nu reușesc să ducă cu succes la fundătura pe care o creează în mod inevitabil.

Potențialii revoluționari exemplifică ineficiența nonviolentei în construirea puterii atunci când abordează lupta lor ca pe o piesă de teatru moral și, de asemenea, atunci când adoptă o abordare de lobby. Lobby-urile au fost introduse în procesul politic de către instituții care dețineau deja o putere semnificativă (de exemplu, corporațiile). Activiștii pot construi puterea prin organizarea de proteste și prin demonstrarea existenței unui electorat (pe care mizează lobbyiștii lor), dar această metodă de canalizare a puterii către lobby-uri este mult mai slabă, kilogram cu kilogram, decât banii reci și grei ai corporațiilor. Astfel, lobby-urile "revoluționare" sunt neputincioase în comparație cu lobby-urile status quo-ului. De asemenea, lobby-ul duce la o mișcare ierarhizată și lipsită de putere. Marea majoritate sunt simple oi care semnează petiții, strâng fonduri sau țin pancarte de protest, în timp ce o minoritate educată și bine îmbrăcată, care caută audiență la politicieni și alte elite, deține toată puterea. Lobby-iștii se vor identifica în cele din urmă mai mult cu autoritățile decât cu alegătorii lor - curtând puterea, se îndrăgostesc de ea, iar trădarea devine probabilă. Dacă politicienii se lovesc de un lobbyist integru din punct de vedere moral și intransigent, ei îi vor refuza pur și simplu acestuia o audiență, trăgând covorul de sub organizația sa. Lobby-urile activiste au cel mai mare succes atunci când sunt dispuse să își compromită electoratul (politica reprezentativă într-o democrație fiind arta de a vinde un electorat păstrându-i în același timp loialitatea). Unele grupuri care încearcă să exercite presiuni asupra autorităților nu numesc niciun lobbyist specializat și evită astfel să dezvolte o conducere de elită care să fie cooptată de sistem; cu toate acestea, ele s-au pus totuși în situația de a mobiliza presiuni pentru a determina sistemul să se schimbe.

Activiștii non-violenți care folosesc strategia de lobby încearcă să elaboreze o realpolitik pasivă pentru a exercita o influență. Dar singura modalitate de a folosi pârgă împotriva statului în urmărirea unor interese diametral opuse celor ale statului este de a amenința existența acestuia. Doar o astfel de amenințare poate face statul să își reconsidere celelalte interese, deoarece interesul principal al statului este autoperpetuarea. În istoria sa interpretativă a revoluției mexicane și a redistribuirii terenurilor, John Tutino subliniază: "Dar numai rebelii cei mai perseverenți și adesea violenți, cum ar fi zapatistii, au primit pământ de la noii conducători ai Mexicului. Lecția a fost clară: doar cei care amenințau regimul primeau pământ; astfel, cei care căutau pământ trebuie să amenințe regimul."¹⁰ Asta din partea unui guvern presupus aliat cu revoluționarii agrari din Mexic - ce cred pacifiștii că vor obține de la guvernele al căror electorat favorit este în mod declarat oligarhii corporatiști? Frantz Fanon a exprimat același sentiment într-un mod similar în ceea ce privește Algeria:

Când în 1956... Frontul de Eliberare Națională, într-o celebră broșură, a declarat că colonialismul își slăbește stăpânirea doar atunci când are cuțitul la gât, niciun algerian nu a găsit cu adevărat acești termeni prea violenți. Pliantul nu făcea decât să exprime ceea ce fiecare algerian simțea în sine: colonialismul nu este o mașină de gândire, nici un corp înzestrat cu facultăți de raționament. Este violență în starea sa naturală și nu va ceda decât atunci când va fi confruntat cu o violență mai mare.¹¹

Lecțiile Algeriei și ale revoluției mexicane se aplică de-a lungul istoriei. Lupta împotriva autorității va fi violentă, deoarece autoritatea însăși este violentă, iar represiunea inevitabilă este o creștere a acestei violențe. Chiar și "buna guvernare" nu va redistribui puterea în jos decât dacă este amenințată cu pierderea întregii sale puteri. Lobby-ul pentru schimbare socială este o risipă de resurse limitate pentru mișcările radicale. Imaginați-vă dacă toate milioanele de dolari și sutele de mii de ore de voluntariat ale progresiștilor și chiar ale radicalilor care au fost folosite pentru a face lobby pentru o anumită lege sau pentru a înfrânge realegerea unui politician ar fi fost folosite în schimb pentru a finanța centre sociale activiste, clinici gratuite, grupuri de sprijinire a deținuților, centre comunitare de soluționare a conflictelor și școli gratuite? Am putea pune de fapt bazele unei mișcări revoluționare serioase. În schimb, o cantitate uriașă de efort este irosită.

Mai mult, activiștii care folosesc abordarea de lobby nu reușesc să înțeleagă că a face cereri autorităților este o strategie greșită. Activiștii nonviolenți își pun toată energia în a forța autoritățile să le asculte cererile, când ar putea folosi această energie pentru a construi puterea, pentru a construi o bază de la care să pornească războiul. Dacă vor avea succes, ce vor fi realizat? Cel mult, guvernul va mormăi niște scuze scurte, va pierde un pic din imagine și va îndeplini cererea pe hârtie (deși, în realitate, nu va face decât să jongleze cu lucrurile pentru a ascunde problema). După aceasta, activiștii își vor pierde elanul și inițiativa. Ei vor trebui să treacă în defensivă, să schimbe direcția și să-și reajusteze campania pentru a sublinia faptul că reforma este una frauduloasă. Membrii dezamăgiți ai organizației lor vor renunța, iar publicul larg va percepe organizația ca fiind plângăcioasă și imposibil de satisfăcut. (Nu e de mirare că atât de multe organizații activiste orientate spre lobby își proclamă victoria la cele mai superficiale dintre compromisuri!)

Luați în considerare, de exemplu, School of the Americas Watch (SOAW). Timp de peste o duzină de ani, organizația a folosit proteste pasive anuale, documentare și campanii de educare pentru a construi o putere de lobby pentru a convinge politicienii să susțină un proiect de lege pentru închiderea Școlii Americilor (SOA), o școală militară care a pregătit zeci de mii de ofițeri și soldați din America Latină care au fost complici în majoritatea celor mai grave abuzuri și atrocități privind drepturile omului din țările lor respective. Până în 2001, SOAW aproape că a obținut suficient sprijin din partea Congresului pentru a adopta un proiect de lege care să închidă SOA. Simțind pericolul, Pentagonul a introdus pur

¹⁰ John Tutino, *From Insurrection to Revolution in Mexico: Social Bases of Agrarian Violence, 1750–1940* (Princeton: Princeton University Press, 1986), 6.

¹¹ Fanon, *The Wretched of the Earth*, 61.

și simplu un proiect de lege alternativ care a "închis" SOA, redeschizând-o imediat sub un alt nume. Politicienii au ales ieșirea ușoară și au adoptat proiectul de lege al Pentagonului. Ani de zile după aceea, SOAW nu a putut recâștiga sprijinul multora dintre politicieni, care au susținut că doreau să aștepte și să vadă dacă "noua" școală reprezenta o îmbunătățire. Dacă SOAW reușește vreodată să închidă școala, indiferent de numele pe care îl poartă, armata poate pur și simplu să își extindă operațiunile de instruire în domeniul torturii la alte baze militare și programe din întreaga țară sau să transfere cea mai mare parte a acestei activități către consilierii militari din străinătate. Dacă se va întâmpla acest lucru, SOAW va fi prins fără o strategie viabilă, fără să fi făcut vreo breșă în militarismul american.¹² Când a lăsat vreodată guvernul SUA ca o lege sau un tratat să îl oprească să facă ceea ce voia să facă?

Dimpotrivă, dacă radicalii și-ar schimba abordarea pentru a lupta direct împotriva militarismului american și dacă ar putea constitui o amenințare reală fără a se apropia vreodată de o masă de negocieri, oficialii guvernamentali speriați ar începe să elaboreze compromisuri și să legifereze reforme în încercarea de a preveni revoluția. Decolonizarea, legislația privind drepturile civile și aproape orice altă reformă majoră au fost câștigate în acest mod. Radicalii nu trebuie niciodată să se închidă în sine sau să se asigure că vor fi trădați stând într-un lobby sau așezându-se la masa negocierilor. Refuzând să se lase liniștiți, revoluționarii duc o negociere mai dură decât cei al căror scop este să negocieze. Chiar și atunci când pierd, mișcările militante au tendința de a provoca reforme. Brigăzile Roșii din Italia au eșuat în cele din urmă, dar au constituit o asemenea amenințare încât statul italian a instituit o serie de măsuri de bunăstare socială și progresiste din punct de vedere cultural de mare anvergură (de exemplu, extinderea educației publice și a cheltuielilor sociale, descentralizarea unor funcții guvernamentale, aducerea Partidului Comunist în guvern și legalizarea controlului nașterilor și a avortului), într-un efort de a scurge sprijinul de la baza militanților prin reformism.¹³

Abordarea construcției alternative folosește o componentă importantă a unei strategii revoluționare, dar subestimează toate componentele complementare care sunt necesare pentru a avea succes. Ideea este că, prin crearea unor instituții alternative, putem asigura o societate autonomă și putem demonstra că capitalismul și statul sunt dezirabile.¹⁴ În realitate, deși construirea acestor alternative este de cea mai mare importanță pentru crearea și susținerea unei mișcări revoluționare și pentru a pune bazele societăților eliberate care vor veni după revoluție, este absolut absurd să credem că guvernul va sta deoparte și ne va lăsa să construim experimente științifice care îi vor demonstra obsolescența.

Evenimentele din Argentina legate de prăbușirea economică din 2001 (de exemplu, preluarea fabricilor) i-au inspirat foarte mult pe anti-autoritari. Anarhiștii non-violenți (mulți dintre ei sunt academicieni) care favorizează strategia de a crea în mod pașnic instituții alternative folosesc o interpretare diluată a evenimentelor din Argentina pentru a injecta puțină viață în strategia lor, altfel șchioapă. Dar fabricile ocupate din Argentina au supraviețuit prin două mijloace: fie devenind recunoscute legal și recuperate într-o economie capitalistă, pur și simplu o formă mai participativă de corporație; fie punându-și timpul

¹² Mai recent, SOAW a făcut în sfârșit progrese prin colaborarea cu regimurile din America Latină. Mai multe guverne de stânga din America de Sud, și anume Venezuela, Uruguay și Argentina, au fost de acord să nu mai trimită soldați și ofițeri la SOA. Acesta este un alt exemplu de pacifiști care trebuie să se bazeze pe guverne, care sunt instituții coercitive, pentru a-și îndeplini obiectivele. Mai exact, ei au de-a face cu guverne care au contestat "Consensul de la Washington" și, prin urmare, au mai puțin interes ca trupele lor să fie antrenate de SUA. Cu toate acestea, toate aceste guverne au fost active în călcarea în picioare a mișcărilor populare, prin metode care includ suprimarea presei disidente și uciderea protestatarilor. Deoarece aceste guverne au apărut din stânga autoritară, au cooptat și fragmentat rebeliunea. Rezultatul final este același ca atunci când erau mai strâns aliate cu Washington: controlul. De asemenea, ar fi util să observăm că, în unele dintre aceste cazuri, în special în Argentina, mișcările sociale militante au jucat un rol important în răsturnarea administrațiilor anterioare alinate la SUA și în permiterea alegerii unor guverne de stânga.

¹³ Beck et al., "Strike One to Educate One Hundred," 190–193.

¹⁴ David Graeber, *Fragments of an Anarchist Anthropology* (Chicago: Prickly Paradigm Press, 2004). Anarhistul și, nu întâmplător, academicianul David Graeber sugerează că, pe lângă crearea de alternative sub forma unor "instituții internaționale" și a unor "forme locale și regionale de autogovernare", ar trebui să lipsim statele de substanța lor prin eliminarea "capacității lor de a inspira teroare" (63). Pentru a realiza acest lucru, el sugerează să "ne prefacem că nu s-a schimbat nimic, să le permitem reprezentanților oficiali ai statului să își păstreze demnitatea, chiar să ne prezentăm la birourile lor și să completăm un formular din când în când, dar în rest, să îi ignorăm" (64). În mod curios, el oferă exemplele vagi ale câtorva societăți din Madagascar, încă dominate și exploatate de regimuri neocoloniale, ca dovadă că această pseudostrategie ar putea funcționa cumva.

la baricade - luptând împotriva încercărilor poliției de a le evacua cu bâte și praștii și construind alianțe cu adunări militante de cartier, astfel încât autoritățile să se teamă de o extindere a conflictului dacă își intensifică tacticile. Iar mișcarea din fabrici este în defensivă. Practica și teoria sa sunt în conflict deoarece, în general, nu se îndreaptă spre un obiectiv de înlocuire a capitalismului prin răspândirea unor alternative controlate de muncitori. Principala slăbiciune a muncitorilor radicali a fost incapacitatea de a-și extinde mișcarea prin exproprierea fabricilor în care managerii sunt încă la conducere.¹⁵ Un astfel de curs i-ar pune într-un conflict mai mare cu statul decât sunt ei pregătiți în prezent. Cu siguranță, ei oferă un exemplu important și inspirat, dar atâta timp cât sunt capabili doar să preia fabrici care au fost deja abandonate, ei nu au creat un model pentru a înlocui efectiv capitalismul.

La Convergența Anarhistă Nord-Americană din 2004, vorbitorul principal Howard Ehrlich i-a sfătuit pe anarhiștii de astăzi să acționeze ca și cum revoluția ar fi deja aici și să construiască lumea pe care dorim să o vedem. Lăsând la o parte lipsa de sens a acestui sfat pentru persoanele aflate în închisoare, pentru indigenii care se confruntă cu genocidul, pentru irakienii care încearcă să supraviețuiască sub ocupație, pentru africanii care mor de diaree pur și simplu pentru că sunt privați de apă curată și pentru majoritatea celorlalți oameni din lume, declarația sa mă face să mă întreb cum a putut Ehrlich să nu observe lunga istorie a represiunii guvernamentale a spațiilor autonome în slujba mișcărilor revoluționare.

În Harrisonburg, Virginia, am înființat un centru comunitar anarhist, am permis persoanelor fără adăpost să doarmă acolo pe timpul iernii și am oferit hrană și haine gratuite din acel spațiu. În termen de șase luni, poliștii ne-au închis folosind o gamă creativă de legi de zonare și coduri de construcție.¹⁶ În anii 1960, poliția a manifestat un interes activ în sabotarea programului Black Panther care oferea micul dejun gratuit copiilor.

Cum anume ar trebui să construim instituții alternative dacă suntem neputincioși în a le proteja de represiune? Cum vom găsi terenuri pe care să construim structuri alternative când totul în această societate are un proprietar? Și cum putem uita că capitalismul nu este atemporal, că odată totul a fost o "alternativă" și că paradigma actuală s-a dezvoltat și s-a extins tocmai datorită capacității sale de a cucerii și consuma acele alternative?

Ehrlich are dreptate când spune că trebuie să începem să construim instituții alternative acum, dar greșește când subestimează munca importantă de distrugere a instituțiilor existente și de apărare a noastră și a spațiilor noastre autonome în acest proces. Chiar și atunci când este amestecată cu metode nonviolente mai agresive, o strategie bazată pe construirea de alternative care se limitează la pacifism nu va fi niciodată suficient de puternică pentru a rezista violenței zeloase pe care societățile capitaliste o folosesc atunci când cuceresc și absorb societățile autonome.

În cele din urmă, avem abordarea strategică non-violentă a nesupunerii generalizate. Aceasta tinde să fie cea mai permisivă dintre strategiile nonviolente, tolerând adesea distrugerea proprietății și rezistența fizică simbolică, deși campaniile nonviolente disciplinate de nonviolență și nesupunere se încadrează, de asemenea, în acest tip. Filmul recent "Al patrulea război mondial"¹⁷ se situează la marginea militantă a acestei concepții despre revoluție, evidențiind luptele de rezistență din Palestina până în Chiapas, ascunzând în mod convenabil segmentele semnificative ale acestor mișcări angajate în lupta armată, probabil pentru confortul publicului american. Strategiile de nesupunere urmăresc să închidă sistemul prin greve, blocade, boicoturi și alte forme de nesupunere și refuz. În timp ce multe dintre aceste tactici sunt extrem de utile atunci când se construiește spre o practică revoluționară reală, strategia în sine are o serie de găuri uriașe.

¹⁵ Penny McCall-Howard, "Argentina's Factories: Now Producing Revolution," *Left Turn*, no. 7 (October/November 2002): <http://www.leftturn.org/Articles/Viewer.aspx?id=308&type=M>; and Michael Albert, "Argentine Self-Management," *ZNet*, November 3, 2005, <http://www.zmag.org/content/showarticle.cfm?SectionID=26&ItemID=9042>.

¹⁶ Nu doresc să prezint represiunea ca fiind un lucru automat. Uneori, autoritățile nu observă ceva de genul unui centru comunitar anarhist și, cel mai adesea, aleg să îl limiteze în loc să îl reprime. Dar, indiferent dacă sunt dure sau blânde, ele trasează o linie dincolo de care nu ne vor lăsa să trecem fără să luptăm.

¹⁷ Rick Rowley, *The Fourth World War* (Big Noise, 2003). Vezi și critica mea la acest film, "The Fourth World War: A Review," disponibil pe www.signalfire.org.

Acest tip de strategie poate doar să creeze presiune și pârgă; nu poate reuși niciodată să distrugă puterea sau să ofere controlul societății poporului. Atunci când o populație se angajează în nesupunere generalizată, cei puternici se confruntă cu o criză. Iluzia democrației nu funcționează: aceasta este o criză. Autostrăzile au fost blocate, iar afacerile au fost puse în impas: aceasta este o criză. Dar oamenii de la putere controlează încă un surplus mare; nu sunt în pericol de a fi înfometați de grevă. Ei controlează tot capitalul din țară, deși o parte din acesta a fost dezactivat de ocupații și blocaje. Cel mai important, ei încă dețin controlul armatei și al poliției (elitele au învățat mult mai multe despre cum să păstreze loialitatea militarilor de la Revoluția Rusă încoace și, în ultimele decenii, singurele dezertări semnificative ale militarilor au avut loc atunci când aceștia s-au confruntat cu o rezistență violentă și guvernul părea să fie în agonie; poliția, la rândul ei, a fost întotdeauna lachei loiali). În spatele ușilor închise, liderii de afaceri, liderii guvernamentali și liderii militari se consultă. Poate că nu au invitat anumiți membri rușinați ai elitei; poate că mai multe facțiuni completează pentru a ieși învingătoare din această criză. Aceștia pot folosi armata pentru a sparge orice baricadă nonviolentă, pentru a recuceri orice fabrică ocupată și pentru a confisca produsul muncii lor dacă rebelii încearcă să conducă o economie autonomă. În cele din urmă, cei puternici îi pot aresta, tortura și ucide pe toți organizatorii; pot conduce mișcarea în subteran și pot restabili ordinea pe străzi. O populație rebelă care desfășoară sit-in-uri sau aruncă cu pietre nu poate ține piept unei armate căreia i s-a dat mână liberă să folosească toate armele din arsenalul său. Dar, în spatele ușilor închise, liderii țării sunt de acord că astfel de metode nu sunt preferabile; ele reprezintă o ultimă soluție. Folosirea lor ar distruge iluzia democrației pentru ani de zile, ar speria investitorii și ar afecta economia. Așa că ei câștigă lăsându-i pe rebeli să declare victoria: sub presiunea liderilor din mediul de afaceri și a liderilor militari, președintele și alți câțiva politicieni aleși demisionează (sau, mai bine, fug cu elicopterul); mass-media corporatistă o numește revoluție și începe să trâmbeze acreditările populiste ale președintelui înlocuitor (care a fost ales de liderii din mediul de afaceri și de armată); iar activiștii din mișcarea populară, dacă s-au limitat la nonviolentă în loc să se pregătească pentru inevitabila escaladare a tacticilor, pierd exact când se află în sfârșit în pragul revoluției.

În istoria sa îndelungată, acest tip de strategie nu a reușit să determine clasa proprietarilor, a managerilor și a celor care aplică legea să dezerteze și să fie neascultători, deoarece interesele lor sunt fundamental opuse intereselor celor care participă la nesupunere. Ceea ce au reușit să facă strategiile de nesupunere, de fiecare dată, este să forțeze anumite regimuri guvernamentale, deși acestea sunt întotdeauna înlocuite de alte regimuri constituite din rândul elitei (uneori moderați reformiști și uneori chiar conducerea mișcării de opoziție). Acest lucru s-a întâmplat în India în momentul decolonizării și în Argentina în 2001; cu Marcos în Filipine și cu Milosevic în Serbia (acest din urmă exemplu, precum și "revoluțiile" similare din Georgia, Ucraina și Liban, arată ineficiența nesupunerii generalizate în a oferi efectiv puterea socială poporului; toate aceste lovituri de stat populare au fost de fapt orchestrate și finanțate de SUA pentru a instala politicieni mai favorabili pieței și mai pro-americani).¹⁸ Nici măcar nu este potrivit să spunem că vechile regimuri sunt "forțate să plece". Confruntate cu o nesupunere în creștere și cu amenințarea unei revoluții reale, ele aleg să predea puterea unor noi regimuri în care au încredere că vor onora cadrele de bază ale capitalismului și statului. Atunci când nu au opțiunea unui transfer de putere, își scot mânușile și încearcă să brutalizeze și să domine mișcarea, care nu se poate apăra și supraviețui fără o escaladare a tacticilor. Este ceea ce s-a întâmplat cu mișcarea sindicală anti-autoritară din SUA în anii 1920.

Strategiile de nesupunere generalizată încearcă să închidă sistemul, și chiar și în acest demers sunt mai puțin eficiente decât strategiile militante. În același context cu cel necesar pentru nesupunerea generalizată - o mișcare de rebeliune largă și bine organizată - dacă nu limităm mișcarea la nonviolentă, ci susținem o diversitate de tactici, aceasta va fi enorm de eficientă. În ceea ce privește închiderea sistemului, nu poate exista nicio comparație între blocarea pașnică la un pod sau la o linie de tren și

¹⁸ Ian Traynor, "US Campaign Behind the Turmoil in Kiev," *Guardian UK*, November 26, 2004, <http://www.guardian.co.uk/international/story/0,1360080,00.html>.

aruncarea în aer a acestora. Acesta din urmă provoacă o obstrucție de durată mai lungă, costă mai mult pentru a fi eliminat, necesită un răspuns mai dramatic din partea autorităților, afectează mai mult moralul și imaginea publică a autorităților și le permite autorilor să scape și să lupte în altă zi. Aruncarea în aer a unei linii de tren (sau folosirea unei forme de sabotaj mai puțin dramatice și mai puțin amenințătoare, dacă situația socială sugerează că acest lucru va fi mai eficient) va speria și va înfuria oamenii care se opun mișcării de eliberare mai mult decât o închidere pașnică. Dar îi va determina, de asemenea, să ia mișcarea mai în serios, în loc să o respingă ca pe o pacoste. (Bineînțeles, cei care practică o diversitate de tactici au opțiunea de a efectua un blocaj pașnic sau un act de sabotaj, în funcție de estimarea lor cu privire la ceea ce va fi răspunsul publicului).

Deși este oarecum utilă pentru muncitori, o strategie de nesupunere generalizată nu are nicio relevanță pentru populațiile deja marginalizate, excedentare, cum ar fi numeroasele națiuni indigene vizate pentru expulzare sau exterminare, deoarece participarea lor nu este vitală pentru funcționarea statului agresor. Ache din Amazonia nu plătesc niciun impozit care să fie reținut și nu au niciun loc de muncă din care să plece. Campania de genocid împotriva lor nu depinde de cooperarea sau necooperarea lor. Oamenii pe care autoritățile ar dori să-i vadă pur și simplu murind nu pot câștiga niciun avantaj prin nesupunere.

După cum am văzut, principalele tipuri de strategii nonviolente se confruntă toate cu impasuri insurmontabile pe termen lung. Strategiile bazate pe jocul moralității înțeleg greșit modul în care statul menține controlul; astfel, ele sunt oarbe la barierele ridicate de mass-media și instituțiile culturale și nu oferă nicio contracarare a capacității minorităților înarmate de a controla majorități neînarmate. Abordarea de lobby risipește resursele încercând să preseze guvernul să acționeze în contradicție cu propriile interese. Strategiile centrate pe construirea de alternative ignoră capacitatea statului de a reprima proiectele radicale și talentul capitalismului de a absorbi și corupe societățile autonome. Strategiile de nesupunere generalizată deschid ușa către revoluție, dar refuză mișcărilor populare tacticile necesare pentru a expropria controlul direct al economiei, a redistribui bogăția și a distruge aparatul represiv al statului.

Viziunea pe termen lung care arată că aceste tipuri de strategii nonviolente sunt inefficiente face ca șansele oricărei strategii militante să pară, de asemenea, sumbre, având în vedere că majoritatea comunităților anarhiste din SUA de astăzi sunt probabil complet nepregătite să se apere împotriva statului. Dar tocmai în organizarea noastră de zi cu zi, antiautoritarii pot depăși strategic pasivitatea și încuraja militantismul, schimbând astfel perspectivele luptelor viitoare. Strategiile nonviolente împiedică această muncă. Ele ne dezavantajează, de asemenea, în interacțiunile cu poliția și mass-media, două exemple care merită să fie analizate.

Nonviolența joacă în strategiile de poliție comunitară și de control al mulțimilor. Tacticile pacifismului, la fel ca multe dintre tacticile poliției moderne de control al mulțimilor, sunt concepute pentru a dezescalada situațiile potențial insurecționale. În recenta sa carte care detaliază istoria și dezvoltarea forțelor de poliție americane moderne, *Our Enemies in Blue*, Kristian Williams documentează modul în care criza din anii 1960 și 1970 a demonstrat poliției că metodele lor de abordare a insurecției populare (cum ar fi revoltele urbane și protestele militante) nu au făcut decât să încurajeze mai multă rezistență și mai multă violență din partea rezistenților.¹⁹ Rezistența a fost împuternicită, poliția a pierdut controlul, iar guvernul a trebuit să trimită armata (erodând și mai mult iluzia democrației și deschizând posibilitatea unei adevărate rebeliuni). În anii care au urmat, poliția a dezvoltat strategii de poliție comunitară - pentru a-și îmbunătăți imaginea și pentru a controla organizațiile comunitare potențial subversive - și tactici de control al mulțimilor care puneau accentul pe dezescaladare. Descrierile acestor tactici reflectă exact recomandările pacifiste pentru desfășurarea protestelor. Poliția permite forme minore de nesupunere, menținând în același timp comunicarea cu liderii protestelor, pe care îi presează în prealabil pentru a face ca protestul să se autocontroleze. "Șerifii păcii", legăturile cu poliția și permisele pentru marșuri sunt toate aspecte ale acestei strategii a poliției, ceea ce mă face să mă

¹⁹ Williams, *Our Enemies in Blue*.

întreb dacă pacifiștii au venit cu aceste idei în mod independent, în funcție de mentalitatea lor implicit statală, sau dacă erau atât de entuziasmați în a-și iubi dușmanul încât au înghițit în întregime sugestiile celui dușman cu privire la modul de a conduce rezistența. Oricum ar fi, atâta timp cât vom continua să tolerăm conducerea nonviolentă, poliția ne va avea exact acolo unde vrea ea. Dar dacă refuzăm să de-escaladăm și să cooperăm cu poliția, putem organiza proteste perturbatoare atunci când este nevoie de ele și putem lupta pentru interesele comunității noastre sau ale cauzei noastre fără compromisuri.

Nonviolența duce, de asemenea, la strategii mediatice proaste. Codurile de conduită non-violentă pentru acțiunile de protest contrazic regula numărul unu a relațiilor cu mass-media: rămâneți întotdeauna la mesaj. Activiștii nonviolentei nu au nevoie să folosească coduri de nonviolență pentru a se menține pașnici. Ei o fac pentru a impune conformitatea ideologică și pentru a-și afirma poziția de lider față de restul mulțimii. O fac, de asemenea, ca o asigurare, astfel încât, în cazul în care unele elemente incontrollabile acționează violent în timpul unui protest, își pot proteja organizația de a fi demonizată în mass-media. Ei scot codul de nonviolență ca dovadă că nu au fost responsabili pentru violență și se prosternă în fața ordinii domnești. În acest moment, ei au pierdut deja războiul mediatic. Schimbul tipic de replici se desfășoară cam așa:

Reporter: Ce aveți de spus despre geamurile care au fost sparte în timpul protestului de astăzi?

Protestatar: Organizația noastră are o promisiune de nonviolență bine cunoscută. Condamnăm acțiunile extremiștilor care distrug acest protest pentru oamenii bine intenționați cărora le pasă de salvarea pădurilor/ oprirea războiului/ oprirea acestor evacuări.

Activiștii rareori primesc mai mult de două rânduri de citate sau clipuri de zece secunde în presa corporatistă. Activiștii non-violentei exemplificați în această scenetă își irosesc lumina trecătoare a reflectoarelor prin faptul că trec în defensivă; făcând ca problema lor să fie secundară în fața preocupărilor elitei (distrugerea proprietății de către protestatari); recunoscând aparent slăbiciunea, eșecul și dezorganizarea în fața publicului (asumându-și simultan responsabilitatea pentru alți protestatari, în timp ce deplâng eșecul de a-i controla); și, nu în ultimul rând, trădând aliații în public și divizând mișcarea.²⁰ Acest schimb de replici ar fi trebuit să arate astfel:

Reporter: Ce aveți de spus despre geamurile care au fost sparte în timpul protestului de astăzi?

Protestatar: Sunt mic copil în comparație cu violența defrișărilor/războiului/acestor evacuări. [Inserați fapte puternice despre această problemă].

Dacă sunt presați sau întrebați de forțele de ordine, activiștii ar putea insista asupra faptului că nu au fost personal responsabili pentru distrugerea proprietății și nu pot comenta motivațiile celor care au fost. (Dar cel mai bine este să nu vorbiți cu membrii mass-media corporatiste ca și cum ar ființe umane, deoarece rareori se comportă în acest fel. Activiștii ar trebui să răspundă doar prin declarații concise care abordează cu tact problema; în caz contrar, este probabil ca editorii să publice citate inepte și să cenzureze citatele informative sau provocatoare). În cazul în care activiștii reușesc să mențină accentul pe problema reală, ei pot profita de oportunitățile ulterioare pentru a-și reabilita numele, insistând din nou asupra problemei în cauză (cu tactici precum scrierea de scrisori către redacție sau protestul împotriva acuzațiilor calomnioase ale unui organ de presă). Dar dacă activiștii sunt mai mult preocupați să își reabiliteze numele decât să abordeze problema, ei sunt născuți morți.

²⁰ "Conflictele interne sunt o altă sursă majoră de vulnerabilitate în cadrul mișcării." Randy Borum and Chuck Tilbv, "Anarchist Direct Actions: A Challenge for Law Enforcement," *Studies in Conflict and Terrorism*, no. 28 (2005): 219. Poliția însăși salivează în fața unor astfel de înjunghieri pe la spate.

La prima vedere, o concepție militantă a revoluției pare mai nepractică decât o concepție non-violentă, dar acest lucru se datorează faptului că este realistă. Oamenii trebuie să înțeleagă că capitalismul, statul, supremația albă, imperialismul și patriarhia constituie un război împotriva oamenilor de pe această planetă. Iar revoluția este o intensificare a acestui război. Nu ne putem elibera și nu putem crea lumile în care dorim să trăim dacă ne gândim că o schimbare socială fundamentală înseamnă să facem lumină în întuneric, să câștigăm inimi și minți, să spunem adevărul puterii, să depunem mărturie, să capturăm atenția oamenilor sau orice altă paradă pasivă. Milioane de oameni mor în fiecare an pe această planetă fără un motiv mai bun decât lipsa apei potabile. Pentru că guvernele și corporațiile care au uzurpat controlul asupra bunurilor comune nu au găsit o modalitate de a profita de pe urma vieților acelor oameni, îi lasă să moară. Milioane de oameni mor în fiecare an din cauza câtorva corporații și a guvernelor aliate acestora care nu vor să permită producția de medicamente generice pentru SIDA și alte medicamente. Credeți că instituțiile și indivizii de elită care dețin puterea de viață și de moarte asupra a milioane de oameni dau doi bani pe protestele noastre? Ei ne-au declarat război și trebuie să declarăm înapoi. Nu pentru că suntem furioși (deși ar trebui să fim), nu pentru a ne răzbuna și nu pentru că acționăm impulsiv, ci pentru că am pus în balanță posibilitatea libertății cu certitudinea rușinii de a trăi sub orice formă de dominație cu care ne confruntăm în colțul nostru particular de pe glob; pentru că ne dăm seama că unii oameni luptă deja, de multe ori singuri, pentru eliberarea lor, și că au dreptul și ar trebui să-i sprijinim; și pentru că înțelegem că închisorile suprapuse care înglobează lumea noastră au fost construite până acum atât de inteligent încât singura modalitate de a ne elibera este să luptăm și să distrugem aceste închisori și să-i învingem pe temnicipri prin orice mijloace necesare.

Realizarea faptului că acesta este un război ne poate ajuta să decidem ce trebuie să facem și să elaborăm strategii eficiente pe termen lung. Cei dintre noi care trăim în America de Nord, în Europa și în alte părți ale lumii trăim sub iluzia democrației. Guvernul pretinde politicienilor că nu ne-ar ucide niciodată dacă i-am contesta autoritatea, dar acesta este un vâl subțire. În discursul său anual adresat Congresului, la 3 decembrie 1901, președintele Theodore Roosevelt, vorbind despre dușmanul zilei, a declarat: "Nu este vorba de un dușman, ci de un dușman de moment: "Ar trebui să luptăm cu o eficiență necruțătoare nu numai împotriva anarhiștilor, ci și împotriva tuturor simpatizanților activi și pasivi ai anarhiștilor."²¹ O sută de ani mai târziu, în septembrie 2001, președintele George W. Bush a anunțat: "Ori ești cu noi, ori ești cu teroriștii."²²

În afară de faptul că arată cât de puțin s-a schimbat guvernul nostru într-un secol, acest citat pune o întrebare interesantă. Bineînțeles că putem respinge cererea lui Bush conform căreia, dacă nu ne aliniem cu Osama bin Laden, atunci ar trebui să ne declarăm loialitatea față de Casa Albă. Dar dacă insistăm asupra neloialității, atunci, indiferent de afilierea noastră personală, Bush ne-a judecat ca teroriști, iar Departamentul de Justiție a demonstrat că ne-ar putea urmări ca atare - în campania sa împotriva activiștilor radicali de mediu pe care i-a etichetat drept "ecoteroriști";²³ în spionarea disidenților de către Joint Terrorism Task Force; și în hărțuirea, reprimarea și deportarea musulmanilor și imigranților, care a fost principala activitate de "securitate" internă a guvernului după 11 septembrie. Am putea recunoaște cu mândrie că "terorist" a fost eticheta aleasă de guverne pentru luptătorii pentru libertate timp de decenii și, cu siguranță, această onoare este prematură având în vedere starea mișcării noastre.

²¹ Citat în *Fifth Estate*, no. 370 (fall 2005): 34.

²² George W. Bush, "Address to a Joint Session of Congress" (speech, United States Capitol, Washington, DC, September 20, 2001); <http://www.whitehouse.gov/news/releases/2001/09/20010920-8.html>.

²³ În momentul redactării acestui articol, peste o duzină de presupuși membri ai Frontului de Eliberare a Pământului (ELF) și ai Frontului de Eliberare a Animalelor (ALF) au fost arestați după ce FBI s-a infiltrat în mișcarea radicală de mediu. Aceștia au fost amenințați cu condamnări pe viață pentru simple incendii provocate și, sub această presiune enormă, mulți au fost de acord să toarne pentru guvern. Șase activiști din cadrul grupului Stop Huntingdon Animal Cruelty (SHAC), un grup care a desfășurat un boicot agresiv și de succes împotriva unei companii care făcea teste pe animale, au fost acuzați în martie 2006 în temeiul Animal Enterprise Terrorism Act (Legea privind terorismul împotriva animalelor) și recent au fost închiși pentru mai mulți ani. Rodney Coronado, un activist indigen și ecologist de lungă durată și fost prizonier al ELF, tocmai a fost trimis din nou în închisoare doar pentru că a ținut un atelier de lucru care încuraja ecologismul radical și care includea informații despre cum a construit dispozitivul incendiar folosit în atacul pentru care fusese deja încarcerat.

Dar rezistența pacificată din SUA nu se simte confortabil în rolul de luptător pentru libertate. În loc să recunoaștem războiul care există deja, am trecut pe partea sigură a dihotomiei lui Bush, fie că o recunoaștem sau nu, iar nonviolența a fost scuza noastră.

Generalul Frank Kitson, un influent teoretician britanic al armatei, al poliției și al controlului social, ale cărui strategii au fost diseminate și adoptate de planificatorii de stat și de agențiile de poliție din SUA, împarte tulburările sociale în trei etape: pregătirea, nonviolența și insurgența.²⁴ Poliția înțelege acest lucru și face tot ce poate pentru a ține disidenții și masele nemulțumite reținute în primele două etape. Mulți dintre acești disidenți nu înțeleg acest lucru. Ei nu înțeleg ce va fi nevoie pentru a redistribui puterea în societatea noastră și se împiedică pe ei înșiși și pe aliații lor să meargă până la capăt.

În mod evident, statul se teme mai mult de grupurile militante decât de grupurile nonviolente, iar eu am folosit acest lucru ca dovadă că grupurile militante sunt mai eficiente. Statul înțelege că trebuie să reacționeze cu mai multă forță și energie pentru a neutraliza mișcările revoluționare militante. Am auzit destul de mulți activiști nonviolente întorcând acest fapt pe dos pentru a argumenta că încercările nonviolente de revoluție sunt mai eficiente deoarece încercările militante vor fi reprimare cu sălbăticie (și în alte capitole i-am citat pe acești activiști pentru a arăta că principala lor preocupare este propria lor siguranță). Este adevărat, calea spre revoluție imaginată de activiștii militanți este mult mai periculoasă și mai dificilă decât cea imaginată de pacifiști, dar are și avantajul de a fi realistă, spre deosebire de fantezia pacifistă. Dar această jonglerie logică merită să fie examinată.

Pacifiștii pretind că sunt mai eficienți pentru că au mai multe șanse să supraviețuiască represiunii. Raționamentul este că militanții oferă statului o scuză pentru a-i elimina (scuza fiind autoapărarea împotriva unui inamic violent), în timp ce statele nu pot folosi o violență copleșitoare împotriva pacifiștilor, deoarece nu poate exista nicio justificare. Presupunerea credulă pe care se bazează acest raționament este că guvernele sunt conduse de opinia publică, și nu invers. Trecând peste sofismele non-violenței, putem stabili cu ușurință factorul care determină dacă represiunea guvernamentală va fi o măsură populară la tribunalul opiniei publice. Acest factor este legitimitatea populară, sau lipsa acesteia, de care se bucură mișcarea de rezistență - nu are nimic de-a face cu violența sau nonviolența. Dacă oamenii nu consideră că o mișcare de rezistență este legitimă sau importantă, dacă flutură steagul împreună cu toți ceilalți, ei vor aplauda chiar și atunci când guvernul va efectua masacre. Dar dacă oamenii simpatizează cu mișcarea de rezistență, atunci represiunea guvernamentală va încuraja mai multă rezistență. Masacrarea unui grup pașnic de Cheyenne și Arapaho la Sand Creek a adus doar aplauze din partea cetățenilor albi din Uniune; similar a fost răspunsul național la represiunea inofensivilor "comuniști" în anii 1950. Însă, în momentele de maximă popularitate, încercările britanice de a reprima Armata Republicană Irlandeză (IRA) nu au adus decât mai mult sprijin pentru IRA și mai multă rușine pentru britanici, atât în Irlanda, cât și pe plan internațional. În ultimul deceniu, încercările sârbești de a zdrobi Armata de Eliberare din Kosovo au avut același efect.

Guvernul este capabil să reprime atât grupurile nonviolente, cât și cele militante, fără să provoace o reacție violentă, atâta timp cât deține controlul asupra terenului ideologic. Grupurile non-violente pot funcționa cu mai puțină independență culturală și sprijin popular, deoarece tind să țintească mai jos și să reprezinte o amenințare mai mică, în timp ce un grup militant, prin însăși existența sa, reprezintă o provocare directă la adresa monopolului statului asupra forței. Grupurile militante înțeleg că trebuie să învingă statul și, până când nu contribuie la crearea unei culturi largi de rezistență (sau dacă nu apar dintr-o astfel de cultură), vor fi izolate și pe fugă. Pacifiștii, pe de altă parte, au opțiunea de a renunța la confruntarea cu puterea de stat și de a pretinde că sunt angajați într-un proces de transformare magică a statului prin "puterea iubirii", sau prin "mărturia lor nonviolentă", sau prin difuzarea de imagini sfâșietoare cu marionete de carton prin intermediul mass-media, sau alte prostii. Prezența sau raritatea pacifismului este un bun barometru pentru slăbiciunea mișcării. Un sprijin popular puternic permite unei mișcări radicale să supraviețuiască represiunii; dacă o mișcare și-a construit un sprijin popular pentru lupta militantă împotriva statului, ea este cu atât mai aproape de victorie.

²⁴ Williams, *Our Enemies in Blue*, 201.

Un stat decide să reprime activiștii și mișcările sociale atunci când percepe obiectivele disidenților ca fiind amenințătoare și realizabile. Dacă obiectivul este de a prelua sau distruge puterea de stat, iar agenții statului consideră că există vreo șansă de a se apropia de acest obiectiv, aceștia vor reprima sau distruge mișcarea, indiferent de tacticile susținute. Încurajează violența represiunea? Nu neapărat. Să luăm în considerare câteva studii de caz și să comparăm reprimarea Wobblies cu cea a anarhiștilor italieni imigranți sau a minerilor din Appalachia. Toate cele trei cazuri au avut loc în aceeași perioadă de timp, prin Primul Război Mondial și anii 1920, în Statele Unite.

Industrial Workers of the World (IWW) - membrii erau cunoscuți sub numele de "Wobblies" - a fost un sindicat anarhist care urmărea abolirea muncii salariate. La apogeul său, în 1923, IWW avea aproape o jumătate de milion de membri și susținători activi. În primele zile, sindicatul era militant: unii dintre liderii IWW încurajau sabotajul. Cu toate acestea, sindicatul nu a respins niciodată pe deplin nonviolența, iar principalele sale tactici au fost educația, protestul, "luptele pentru libera exprimare" și nesupunerea civilă. Organizarea la suprafață și structura centralizată a IWW au făcut din aceasta o țintă ușoară pentru represiunea guvernamentală. Ca răspuns la presiunile statului, organizația nici măcar nu a luat o poziție de opoziție față de Primul Război Mondial. "În cele din urmă, conducerea a decis să nu încurajeze în mod explicit membrii să încalce legea [opunându-se conscripției]. Totuși, la modul în care au fost tratați ulterior de către oficialii federali și de stat, ar fi putut la fel de bine să o facă."²⁵ De asemenea, Wobblies s-a conformat cererilor de pasivitate ale statului prin suprimarea unui pamflet cu un discurs din 1913 al lui Elizabeth Gurley Flynn care încuraja sabotajul. IWW a retras din circulație cărți și broșuri similare și "a renunțat în mod oficial la folosirea sabotajului de către oricare dintre membrii săi."²⁶ Desigur, niciuna dintre aceste acțiuni nu a salvat sindicatul de represiune, deoarece guvernul îl identificase deja ca fiind o amenințare care trebuia neutralizată. Obiectivul IWW (abolirea muncii salariate prin scurtarea treptată a săptămânii de lucru) reprezenta o amenințare la adresa ordinii capitaliste, iar dimensiunea sindicatului îi dădea puterea de a face să circule aceste idei periculoase și de a desfășura greve semnificative. O sută de Wobblies din Chicago au fost trimiși în judecată în 1918, pe lângă organizatorii IWW din Sacramento și Wichita; guvernul i-a acuzat de răzvrătire, îndemn la violență și sindicalism criminal. Toți au fost condamnați. După încarcerare și alte represiuni (inclusiv linșarea organizatorilor IWW în unele orașe), "forța dinamică a sindicatului a fost pierdută; acesta nu și-a recăpătat niciodată influența asupra mișcării muncitorești americane."²⁷ Wobblies s-au acomodat cu puterea statului și s-au pacificat, renunțând la tacticile violente; aceasta a fost o etapă pe calea represiunii lor. Au fost închiși, bătuți, linșați. Guvernul i-a reprimat din cauza radicalismului și a popularității viziunii lor. Renunțarea la violență i-a împiedicat să-și apere această viziune.

Militanții anarhiști italieni imigranți care trăiau în New England au supraviețuit represiunii guvernamentale cel puțin la fel de bine ca și Wobblies, deși rândurile lor erau mult mai mici și tacticile lor mai spectaculoase - au bombardat casele și birourile mai multor oficiali guvernamentali și aproape că l-au ucis pe procurorul general al SUA, A. Mitchell Palmer.²⁸ Cei mai militanți dintre anarhiștii italieni au fost galeaniștii²⁹, care s-au aruncat în războiul de clasă. Spre deosebire de Wobblies, ei s-au organizat vocal și deschis împotriva Primului Război Mondial, organizând proteste, ținând discursuri și publicând unele dintre cele mai intransigente și revoluționare tratate anti-război în ziare precum *Cronaca Sovversiva* (pe care Departamentul de Justiție l-a declarat "cel mai periculos ziar publicat în această țară").³⁰ De fapt, mai mulți dintre ei au fost împușcați mortal de poliție la protestele anti-război. Galeaniștii

²⁵ JH, "World War 1: The Chicago Trial," *Fifth Estate*, no. 370 (fall 2005): 24.

²⁶ JH, "Sabotage," *Fifth Estate*, no. 370 (fall 2005): 22.

²⁷ JH, "World War 1: The Chicago Trial," 24.

²⁸ Paul Avrich, Sacco and Vanzetti: The Anarchist Background (Princeton: Princeton University Press, 1991), 153, 165.

²⁹ Galeaniștii au fost un grup de anarhiști care se concentrau în jurul unui ziar publicat de Luigi Galleani. Deși au fost influențați de anarhismul lui Galleani, nu l-au numit lider și nici nu și-au dat numele după el. Eticheta "galeanist" este în primul rând una de conveniență.

³⁰ Paul Avrich, *Sacco and Vanzetti: The Anarchist Background*, 127.

au sprijinit energic organizarea muncii în fabricile din New England și au fost susținători cheie ai mai multor greve majore; de asemenea, au găsit timp să se organizeze împotriva valului ascendent de fascism din SUA. Dar galeaniștii și-au lăsat cea mai adâncă amprentă prin refuzul lor de a accepta represiunea guvernamentală.

Ei au comis zeci de atentate cu bombă în orașele din New England și în Milwaukee, New York, Pittsburgh, Philadelphia, DC și în alte părți, majoritatea ca răspuns la arestarea sau uciderea unor tovarăși de către forțele de stat. Unele dintre aceste atacuri au fost campanii bine coordonate care au implicat mai multe atentate simultane. Cel mai mare a fost atentatul cu bombă din 1920 de pe Wall Street, ca răspuns la înscenarea lui Sacco și Vanzetti (care nu au fost implicați în jaful din Braintree pentru care au fost executați, dar care au jucat probabil roluri de sprijin în unele dintre atentatele galleaniste). Acest act a ucis 33 de persoane, a provocat pagube de 2 milioane de dolari și a distrus, printre altele, Casa Morgan, clădirea capitală a finanțelor americane a lui J.P. Morgan. Federalii au organizat o investigație masivă și o vânatoare de oameni, dar nu au prins pe nimeni. Paul Avrich a stabilit că atentatul cu bombă a fost opera unui singur galleanist, Mario Buda, care a fugit în Italia și și-a continuat activitatea până când a fost arestat de regimul Mussolini.³¹

Guvernul a întreprins eforturi majore pentru a-i reprima pe anarhiștii italieni, cu un succes parțial. Forțele guvernamentale au ucis câțiva prin acțiuni ale poliției sau prin execuție judiciară și au întemnițat alte peste o duzină de persoane, dar, spre deosebire de Wobblies, galeaniștii au evitat să fie arestați în masă. Acest lucru s-a datorat, în parte, formelor de organizare descentralizate și conștiente de securitate pe care conceptul de revoluție militantă al italienilor i-a influențat să le adopte. Și trebuie remarcat faptul că galeaniștii erau în mod special expuși riscului de represiune guvernamentală deoarece, spre deosebire de mulți dintre Wobblies, puteau fi ținta xenofobiei WASP și amenințați cu deportarea. (De fapt, aproximativ 80 dintre ei au fost deportați, însă ceilalți au reușit să rămână extrem de activi.)³² Răspunsul intransigent al Galeaniștilor la represiunea de stat a avut cel puțin unele rezultate măsurabile în descurajarea represiunii (în afară de faptul că i-a făcut atât pe șefii guvernului, cât și pe șefii de fabrici să se teme să facă ceva pentru a-și incita și mai mult muncitorii, ca nu cumva aceștia să se alăture aruncătorilor de bombe anarhiști). Prin amenințarea cu scrisori-bombă, l-au determinat pe prodigiosul detectiv al Biroului de Investigații care a contribuit la depistarea și arestarea mai multor tovarăși ai lor în 1918 să se ascundă și apoi să părăsească în întregime biroul în 1919.³³ Singurele consecințe cu care au trebuit să se confrunte agenții guvernamentali responsabili de reprimarea Wobblies au fost promovările.

Între 1919 și 1920, apogeul Fricii Roșii și-a pus amprenta asupra anarhiștilor italieni, deși aceștia au rămas activi și intransigenți și nu s-au retras la fel de repede ca Wobblies. În octombrie 1920, *Cronaca Sovversiva*, ziarul care a servit drept centru de legătură pentru mulți dintre galeaniști, a fost în cele din urmă suprimat de autorități, iar centrul activității anarhiștilor italieni imigranți s-a întors în Italia, în care mulți dintre activiști au fugit sau au fost deportați. Sfârșitul mișcării lor în Statele Unite nu a fost însă sfârșitul mișcării lor în general, iar timp de mai mulți ani acești anarhiști au fost adversari cheie pentru Mussolini, care, la fel ca și colegii săi americani, se temea de ei și a dat prioritate represiunii lor. (De fapt, noul director al Biroului de Investigații, J. Edgar Hoover, a furnizat fasciștilor informații neprețuite cu scopul specific de a-i distruge pe anarhiștii italieni)³⁴, iar unii dintre anarhiștii italieni exilați au luat parte la Războiul Civil Spaniol din 1936. Deși anarhismul italian din SUA "nu și-a mai revenit niciodată" după 1920, "anarhiștii nu au dispărut nicidecum de pe scenă."³⁵ Cu un accent internațional, ei au organizat opoziția față de dictaturile comuniste și fasciste în ascensiune (au fost în "prima linie a luptei antifasciste" în Micile Italii din SUA)³⁶ și, de asemenea, au transformat campania de susținere a lui Sacco și Vanzetti într-o cauză de anvergură mondială.

³¹ Ibid., 207.

³² Ibid., 127.

³³ Ibid., 147.

³⁴ Ibid., 209.

³⁵ Ibid., 211.

³⁶ Ibid., 213.

Departate de a fi figuri care îi înstrăinează pe toți, Sacco și Vanzetti au obținut sprijinul comunităților lor - atât italieni, cât și WASP - și susținerea unor personalități publice din SUA și Europa, asta în ciuda faptului că au fost încarcerati și a faptului că au continuat să îndemne la revoluții violente și la campanii de bombardamente împotriva autorităților. Susținătorii lor din exterior nu i-au dezamăgit. Din 1926 până în 1932, anarhiștii au mai comis câteva atentate cu bombă, țintându-i pe judecător, guvernator, călău și persoana al cărei apel la poliție a dus la arestarea celor doi; niciunul dintre atentatori nu a fost prins vreodată. Anarhiștii italieni au continuat, de asemenea, să se agite și să își răspândească ideile - succesorul lui *Cronaca Sovversiva*, *L'Adunata dei Refrattari*, a fost publicat timp de încă 40 de ani, până în anii 1960.

Războiul minelor din 1921 din Virginia de Vest oferă un alt exemplu de răspuns guvernamental la tacticile militante. Atunci când proprietarii de mine au reprimat eforturile minerilor de a forma syndicate - concediind membrii de syndicat și aducând spărgători de grevă - rebelii din Appalachia au reacționat în forță. Ei au deschis focul asupra scabilor și au ucis mai mulți bătauși ai companiei de cărbune și adjuncți trimiși să îi reprime. În timp, s-a dezvoltat un conflict de gherilă și apoi un război în toată regula. În mai multe rânduri, poliția și bătaușii companiei au deschis focul asupra taberelor de mineri, vizând femeii și copii. În cel mai faimos masacru, aceștia l-au împușcat pe Sid Hatfield, care, în calitatea sa de șerif, a luptat efectiv împotriva represiunii exercitate de bătaușii companiei. Mii de mineri înarmați au format o armată și au marșăluit spre Logan, Virginia de Vest, pentru a-l înlătura (și spânzura) pe șeriful de acolo, care era deosebit de activ în reprimarea minerilor sindicaliști. Armata americană a răspuns cu mii de soldați, mitraliere și chiar cu bombardamente cu avioane în ceea ce a devenit cunoscută sub numele de Bătălia de la Blair Mountain. După bătălie, minerii sindicaliști au dat înapoi. Dar, în ciuda faptului că au participat la unul dintre cele mai mari acte de revoltă armată din acest secol, foarte puțini dintre ei au primit pedepse serioase cu închisoarea - majoritatea rebelilor nu au primit nicio pedeapsă -, iar guvernul s-a relaxat oarecum și a permis sindicalizarea minelor (syndicatul lor există și astăzi.)³⁷

Mai recent, strategii ai poliției care scriu despre mișcarea anarhistă au remarcat: "Colectarea de informații în rândul facțiunilor cele mai radicale - și adesea cele mai violente - este deosebit de dificilă... însăși natura suspiciunii mișcării și consolidarea securității operaționale face ca infiltrarea să fie dificilă și să consume timp."³⁸ Așadar, afirmațiile conform cărora grupurile nonviolente au mai multe șanse de a supraviețui represiunii nu rezistă la critică. Excluzând tendința pacifiștilor de a se rostogoli dinainte, astfel încât să nu reprezinte niciodată o amenințare de a schimba ceva, se pare că, de fapt, opusul este adevărat.

Luăți în considerare câteva puncte de actualitate cu privire la așa-zisa rezistență non-violentă la ocupația americană din Irak, una dintre cele mai presante probleme ale zilei. Pacifismul consideră că victoria constă în evitarea sau diminuarea violenței, așa că, în mod natural, pacifiștii nu se pot confrunta direct cu violența. Orice rezistență reală la ocupația militară ar duce la o creștere a violenței (pe măsură ce ocupanții încearcă să înăbușeze rezistența) înainte de eliberare și de posibilitatea unei păci reale - trebuie să se înrăutățească lucrurile înainte de a se îmbunătăți. Dacă rezistența irakiană va fi învinsă, situația va părea mai pașnică, dar, în realitate, violența spectaculoasă a războiului se va fi transformat în violență amenințată, invizibilă și banală a unei ocupații de succes, iar poporul irakian va fi mult mai departe de eliberare. Cu toate acestea, activiștii nonviolentei sunt predispuși să interpreteze greșit această pace aparentă ca pe o victorie, așa cum au interpretat retragerea trupelor americane din Vietnam ca pe o victorie, chiar dacă bombardamentele s-au intensificat și un regim susținut de SUA a continuat să ocupe Vietnamul de Sud.

Ceea ce nu reușesc să înțeleagă activiștii non-violentei împotriva războiului este faptul că cea mai importantă rezistență, probabil singura semnificativă, la ocuparea Irakului este rezistența pe care o duce

³⁷ Lon Savage, *Thunder in the Mountains: The West Virginia Mine War, 1920-21* (Pittsburgh: University of Pittsburgh Press, 1990).

³⁸ Borum and Tilby, "Anarchist Direct Actions," 220.

poporul irakian însuși. În general, irakienii au ales lupta armată.³⁹ Americanii care condamnă acest lucru, în timp ce nu au nicio cunoștință personală despre cum este să organizezi rezistența în Irak, nu fac decât să își etaleze ignoranța. Oamenii din SUA care pretind că sunt împotriva războiului folosesc nonviolența ca scuză pentru a evita responsabilitatea de a sprijini rezistența irakiană. De asemenea, ei papagalizează propaganda corporatistă din mass-media și pretind că toate grupurile de rezistență irakiană sunt compuse din fundamentalisti autoritari și patriarhali, când este un fapt accesibil, pentru oricine este interesat să știe, că rezistența irakiană conține o mare diversitate de grupuri și ideologii. În acest caz, nonviolența este un obstacol mai mare decât teama de represiunea guvernamentală în calea stabilirii unor relații de solidaritate și a devenirii unor aliați critici pentru cele mai liberale grupuri de rezistență. Condamnându-le pe toate se asigură că singurele grupuri care primesc sprijin din exterior sunt cele autoritare, patriarhale și fundamentaliste. Abordarea mișcării anti-război din SUA în legătură cu rezistența irakiană nu se califică doar ca fiind o strategie proastă: ea dezvăluie o lipsă totală de strategie și este ceva ce trebuie să reparăm.

Strategiile de nonviolență nu pot învinge statul - ele tind să reflecte o lipsă de înțelegere a naturii înseși a statului. Puterea statului se perpetuează de la sine; acesta va învinge mișcările de eliberare cu orice mijloace pe care le are la dispoziție. Dacă încercările de a răsturna o astfel de structură de putere supraviețuiesc primelor etape de represiune, elita va transforma conflictul într-unul militar, iar oamenii care folosesc tactici nonviolente nu pot învinge o armată. Pacifismul nu se poate apăra împotriva exterminării fără compromisuri. Așa cum se explică într-un studiu despre revoluția în societățile moderne:

În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, germanii nu erau familiarizați cu rezistența pasivă (atunci când a avut loc); dar forțele armate de astăzi sunt mult mai bine pregătite să facă față non-volenței, atât din punct de vedere tehnic, cât și psihologic. Susținătorii non-volenței, ne amintește un specialist militar britanic, "sunt înclinați să treacă cu vederea faptul că principalele sale succese au fost obținute împotriva unor adversari al căror cod de moralitate era fundamental similar și a căror cruzime era astfel limitată... Singura impresie pe care pare să o fi făcut asupra lui Hitler a fost aceea de a-i excita impulsul de a călca în picioare ceea ce, în mintea lui, era o slăbiciune disprețuitoare..." Dacă acceptăm premisa revoluționarilor de culoare din această țară, și anume că trăim într-o societate rasistă, cu greu ne putem aștepta la mai puțină cruzime...

Ar putea fi interesant să încercăm să descriem desfășurarea unei insurecții non-violente...De fapt, au avut loc deja experimente de "joc de rol" în "apărare civilă". În cadrul unui experiment de treizeci și una de ore desfășurat pe insula Grindstone din provincia Ontario, Canada, în august 1965, treizeci și unu de "apărători" non-volenți au trebuit să se confrunte cu șase oameni "înarmați" care reprezentau un "guvern canadian de dreapta susținut de Statele Unite [care] ocupase porțiuni importante din inima Canadei...". La sfârșitul experimentului, trei-

³⁹ În ianuarie 2006, 88% dintre sunniții din Irak și 41% dintre šiiti recunosc că sunt de acord cu atacurile împotriva forțelor conduse de SUA. (Editor & Publisher, "Half of Iraqis Back Attacks on US," retipărit în *Asheville Global Report*, no. 369 [February 9–15, 2006]: http://www.agmews.org/?section=archives&cat_id=13§ion_id=10&briefs=true). Este posibil ca, având în vedere climatul de represiune politică din Irak, procentele reale să fie mai mari, dar mulți dintre ei nu au dorit să-și dezvăluie sprijinul pentru insurgență sondajelor. În august 2005, 82% dintre irakieni au declarat că se opun "cu fermitate" prezenței trupelor de ocupație, potrivit unui sondaj militar britanic secret care a fost dezvăluit presei. Același procent a declarat că dorea ca trupele americane să plece din țara lor într-un sondaj din mai 2004, realizat de Autoritatea Provizorie a Coaliției (Thomas E. Ricks, "82 Percent of Iraqis Oppose US Occupation," *Washington Post* (May 13, 2004): <http://www.globalpolicy.org/ngos/advocacy/protest/iraq/2004/0513poll.htm>). Cu toate acestea, în aceste zile este greu să vorbești despre o rezistență irakiană, deoarece mediatizarea occidentală ne face să credem că singurul lucru care se întâmplă este bombardarea sectară a civililor. Există o mare posibilitate ca aceste bombardamente să fie orchestrate de ocupanți, deși, din punctul nostru de vedere actual, nu putem ști cu adevărat ce se întâmplă în cadrul rezistenței. Este suficient să spunem că majoritatea grupurilor de rezistență irakiene au adoptat o poziție împotriva uciderii civililor, iar eu mă refer la aceste grupuri. Am scris mai multe despre posibilitatea implicării SUA în crimele sectare în "An Anarchist Critique of the Iraq War," disponibil pe www.signalfire.org.

sprezece dintre apărători erau "morți"; participanții "au ajuns la concluzia că experimentul a fost o înfrângere pentru non-violență."⁴⁰

Istoria practicii sale mă conduce la aceeași concluzie: nonviolenta nu se poate apăra împotriva statului, cu atât mai puțin să-l răstoarne. Puterea proclamată a nonviolentei este o iluzie care le oferă practicanților săi siguranță și capital moral pentru a compensa o incapacitate de a învinge.

⁴⁰ Martin Oppenheimer, *The Urban Guerrilla* (Chicago: Quadrangle Books, 1969), 141–142.

Nonviolența este delir

Ward Churchill a susținut că pacifismul este patologic. Eu aş spune că, cel puțin, promovarea non-violenței ca practică revoluționară în contextul actual depinde de o serie de iluzii. De unde să începem?

Adesea, după ce am arătat că victoriile nonviolenței nu au fost deloc victorii, decât pentru stat, am întâlnit contraargumentul simplist că, deoarece o anumită luptă militantă sau un anumit act de violență nu a avut succes, "violența" este la fel de inefficientă. Nu-mi amintesc să fi auzit vreodată pe cineva spunând că folosirea violenței asigură victoria. Sper că toată lumea poate vedea diferența dintre a arăta eșecurile victoriilor pacifiste și a arăta eșecurile luptelor militante pe care nimeni nu le-a proclamat vreodată ca fiind victorii. Nu este controversat să afirmăm că mișcările sociale militante au reușit să schimbe societatea, sau chiar să devină forța predominantă în societate. Ca să reformulez: toată lumea trebuie să admită că luptele care folosesc o diversitate de tactici (inclusiv lupta armată) pot avea succes. Istoria este plină de exemple: revoluțiile din America de Nord și de Sud, Franța, Irlanda, China, Cuba, Algeria, Vietnam și așa mai departe. De asemenea, nu este teribil de controversat să afirmăm că mișcările militante anti-autoritare au reușit pentru o perioadă de timp să elibereze zone și să creeze schimbări sociale pozitive în acele zone. Printre exemple se numără colectivizarea în Războiul Civil Spaniol și în Ucraina lui Makhno, zona autonomă din provincia Shinmin creată de Federația Comunistă Anarhistă Coreeană și spațiul temporar de respirație câștigat pentru Lakota de către Crazy Horse și războinicii săi. Ceea ce este discutabil, pentru unii, este dacă mișcările militante pot câștiga și supraviețui pe termen lung, rămânând în același timp antiautoritare. Pentru a argumenta în mod convingător împotriva acestei posibilități, pacifiștii ar trebui să demonstreze că folosirea violenței împotriva unei autorități îl face pe cel care o folosește să dobândească în mod inevitabil caracteristici autoritare. Acesta este un lucru pe care pacifiștii nu l-au făcut și nu îl pot face.

Adesea, pacifiștii preferă să se caracterizeze drept morali decât să își apere logic poziția. Cei mai mulți oameni care au ascultat argumentele nonviolenței au asistat la formularea sau presupunerea că nonviolența este calea celor dedicați și disciplinați și că violența este "calea ușoară", o cedare în fața emoțiilor josnice¹, ceea ce este vădit absurd. Nonviolența este calea ușoară. Oamenii care aleg să se angajeze în nonviolență au în față un viitor mult mai confortabil decât cei care aleg să se angajeze în revoluție. Un prizonier al mișcării de eliberare a negrilor mi-a spus într-o corespondență că atunci când s-a alăturat luptei (în adolescență, nu mai puțin), știa că va sfârși fie mort, fie în închisoare. Mulți dintre camarazii săi sunt morți. Pentru că a continuat lupta în spatele zidurilor închisorii, el a fost închis în izolare de mai mult timp decât am fost eu în viață. Comparați acest lucru cu morțile recente, confortabile și comemorate, ale lui David Dellinger și Phil Berrigan. Activiștii nonviolenți își pot da viața pentru cauza lor, și câțiva au făcut-o, dar, spre deosebire de activiștii militanți, ei nu se confruntă cu un punct de neîntoarcere după care nu se mai pot întoarce la o viață confortabilă. Aceștia se pot salva oricând prin compromiterea opoziției lor totale, iar majoritatea o fac.

Pe lângă faptul că reflectă o ignoranță a realității privind diferitele consecințe ale anumitor acțiuni politice, credința că lupta non-pacifistă este o cale ușoară este adesea colorată de rasism. Autorii eseului "Why Nonviolence?" fac tot posibilul, pe parcursul întregului eseu, să evite menționarea rasei, dar în secțiunea de întrebări și răspunsuri oferă un răspuns voalat la criticile conform cărora pacifismul este rasist, descriind "oamenii oprimați" (oamenii de culoare) ca fiind furioși și impulsivi. "Î: A cere un comportament non-violent din partea oamenilor oprimați față de asupritorii lor este lipsit de sens și

¹ Michael Nagler, *The Steps of Nonviolence* (New York: The Fellowship of Reconciliation, 1999), Introducere. Orice altceva decât nonviolența este prezentat ca fiind rezultatul "friei și al furiei ...emoții potențial dăunătoare".

nedrept! Ei trebuie să acționeze pentru a-și manifesta furia!”² ”Răspunsul” autorilor la această critică artificială a nonviolentei include multe dintre erorile tipice și iluzorii deja discutate: autorii îi sfătuiesc pe oamenii care sunt mult mai oprimați decât ei să aibă răbdare cu condiții pe care nu le-ar putea înțelege; autorii îi sfătuiesc pe oamenii de culoare să acționeze într-un mod ”înnobilant și pragmatic”; autorii previn criticile de rasism lăsând să cadă numele unei persoane de culoare simbolice; iar autorii încheie prin amenințarea tacită că activismul militant din partea oamenilor de culoare va duce la abandon și trădare din partea unor ”aliați” albi puternici. ” De exemplu:

În ceea ce privește nedreptatea, dacă cei oprimați ar putea scăpa prin a dori să dispară opresiunea, ei nu ar mai fi oprimați. Nu există un drum fără durere spre eliberare. Având în vedere inevitabilitatea suferinței, este atât înnobilant, cât și pragmatic să prezentăm disciplina nonviolentă și suferința (așa cum a făcut Martin Luther King Jr.) ca imperative. ”A da dovadă de furie” într-un mod care costă aliații unui grup este un lux pe care mișcările serioase nu și-l pot permite.³

Pacifiștii se amăgesc pe ei înșiși gândindu-se la activismul revoluționar ca fiind impulsiv, irațional și provenind doar din ”furie”. De fapt, activismul revoluționar, în unele dintre manifestările sale, are o pronunțată tentă intelectuală. După revoltele din Detroit din 1967, o comisie guvernamentală a constatat că protestatarul tipic (pe lângă faptul că este mândru de rasa sa și ostil albilor și negrilor din clasa de mijloc) ”este substanțial mai bine informat în materie de politică decât negrii care nu au fost implicați în revolte.”⁴ George Jackson s-a educat în închisoare și a subliniat în scrierile sale necesitatea ca negrii militanți să studieze relația lor istorică cu opresorii lor și să învețe ”principiile științifice” ale războiului de gherilă urban.⁵ Panterele îi citeau pe Mao, Kwame Nkrumah și Frantz Fanon și cereau noilor membri să se instruiască cu privire la teoriile politice care stăteau la baza revoluției lor.⁶ Când a fost în cele din urmă capturat și adus la proces, anarhistul revoluționar new-afrikan Kuwasi Balagoon a respins legitimitatea instanței și a proclamat dreptul negrilor de a se elibera singuri, într-o declarație din care mulți pacifiști ar putea învăța multe:

Înainte de a deveni un revoluționar clandestin, am fost un organizator de chiriași și am fost arestat pentru că am amenințat cu o macetă un administrator de clădiri coloniale de 270 de kilograme, care a oprit fizic livrarea de petrol către o clădire în care nu locuiam, dar pe care am ajutat-o să o organizez. Fiind organizator pentru Consiliul Comunitar pentru Locuințe am participat nu numai la organizarea grevelor chiriilor, ci am făcut presiuni asupra proprietarilor de mahala pentru a face reparații și a menține căldura și apa caldă, am omorât șobolani, am reprezentat chiriașii în instanță, am oprit evacuările ilegale, am înfruntat șerifii orașului, am ajutat la transformarea chiriilor în resurse pentru reparații și în proprietate colectivă a chiriașilor și am manifestat ori de câte ori nevoile chiriașilor erau în joc...Apoi am început să realizez că, cu toate aceste eforturi, nu puteam să punem capăt problemei...

Ritualurile juridice nu au niciun efect asupra procesului istoric de luptă armată a națiunilor asuprite. Războiul va continua și se va intensifica, iar în ceea ce mă privește, aș prefera să fiu în închisoare sau în mormânt decât să fac altceva decât să lupt împotriva opresorului poporului meu. Națiunea New Afrikan, precum și națiunile nativilor americani sunt colonizate în limitele actuale ale Statelor Unite, la fel cum națiunile portoricane și mexicane sunt colonizate atât în interiorul, cât și în afara limitelor actuale ale Statelor Unite. Avem

² Irwin and Faison, ”Why Nonviolence?”

³ Ibid.

⁴ Tani and Sera, *False Nationalism*, 167.

⁵ George Jackson, *Blood In My Eye* (Baltimore: Black Classics Press, 1990).

⁶ Abu-Jamal, *We Want Freedom*, 105.

dreptul de a rezista, de a expropria bani și arme, de a ucide inamicul poporului nostru, de a bombarda și de a face orice altceva ne ajută să învingem și vom învinge.⁷

În comparație, analiza strategică și tactică a activismului nonviolent este mai degrabă simplistă, depășind rareori regurgitarea clișeele învechite și a truismelor moralizatoare. Cantitatea de pregătiri studioase necesare pentru a desfășura cu succes acțiuni militante, în comparație cu cea necesară pentru acțiunile nonviolente, contrazice, de asemenea, percepția că activismul revoluționar este impulsiv.

Oamenii dispuși să recunoască violența revoluției - este înșelător să vorbim despre alegerea violenței, deoarece violența este inerentă revoluției sociale și status quo-ului opresiv care o precede, indiferent dacă folosim mijloace violente sau nu - au mai multe șanse să înțeleagă sacrificiile implicate. Orice cunoaștere a ceea ce se pregătesc și prin ce trec revoluționarii demonstrează farsa crudă și ignorantă, a proclamării pacifiste că violența revoluționară este impulsivă. După cum s-a menționat deja, scrierile lui Frantz Fanon au fost printre cele mai influente pentru revoluționarii de culoare din Statele Unite în timpul mișcării de eliberare a negrilor. Ultimul capitol al cărții sale *The Wretched of The Earth* se ocupă în întregime de "războiul colonial și tulburările mentale", de traumele psihologice suferite în mod firesc în urma colonialismului și a "războiului total" purtat de francezi împotriva luptătorilor pentru libertate din Algeria⁸ (un război, trebuie să remarc, care constituie o mare parte din manualul folosit de SUA în războiul de contrainsurgență și în războaiele de ocupație până în prezent). Oamenii care luptă pentru revoluție știu în ce se bagă, în măsura în care oroarea acestor lucruri poate fi cunoscută. Dar pacifiștii știu?

O altă iluzie (exprimată de pacifiștii care vor să pară militanți și puternici) este că pacifiștii ripostează, doar că în mod nonviolent. Aceasta este o prostie. A sta jos și a încheșta armele nu înseamnă luptă, ci o capitulare recalcitrantă.⁹ Într-o situație care implică un bătaș sau un aparat de putere centralizat, riposta fizică descurajează viitoarele atacuri, deoarece crește costurile opresiunii suportate de opresor. Rezistența blândă a nonviolentei nu face decât să faciliteze continuarea atacurilor. La următorul protest, de exemplu, vedeți cât de reticentă este poliția să îngrădească grupurile militante, cum ar fi Black Bloc, și să-i supună pe toți la arestări în masă.¹⁰ Polițiștii știu că vor avea nevoie de unul sau doi polițiști pentru fiecare protestatar și că unii dintre ei vor sfârși grav răniți. Cei pașnici, pe de altă parte, pot fi baricadați de un număr relativ mic de polițiști, care pot apoi să intre în mulțime după bunul lor plac și să-i ia pe protestatarii șchiopi unul câte unul.

Palestina este un alt exemplu. Nu există nicio îndoială că palestinienii sunt un deranj pentru statul israelian și că statul israelian nu are nicio preocupare pentru bunăstarea palestinienilor. Dacă palestinienii nu ar fi făcut ca ocupația israeliană și fiecare agresiune succesivă să fie atât de costisitoare, toate pământurile palestinienilor ar fi fost confiscate, cu excepția câtorva rezervații pentru a păstra numărul necesar de muncitori excedentari pentru a completa economia israeliană, iar palestinienii ar fi fost o amintire îndepărtată într-un lung șir de popoare dispărute. Rezistența palestiniană, inclusiv atentatele sinucigașe cu bombă, a contribuit la asigurarea supraviețuirii palestinienilor împotriva unui inamic mult mai puternic.

Nonviolența se amăgește și mai mult pe sine și pe convertiții săi cu truismul "Societatea a fost întotdeauna violentă. Nonviolența este cea care este revoluționară."¹¹ În practică, societatea noastră onorează și comemorează atât violența pro-statală, cât și pacifismul respectabil și disident. Același

⁷ Kuwasi Balagoon, *A Soldier's Story: Writings of a Revolutionary New Afrikan Anarchist* (Montreal: Solidarity, 2001), 28, 30, 72.

⁸ Fanon, *The Wretched of the Earth*, 249-251.

⁹ "Rezistența activă apare atunci când activiștii folosesc forța împotriva poliției... sau se angajează în mod proactiv în activități ilegale, cum ar fi vandalismul, sabotajul sau deteriorarea proprietății." Această frază apare în Borum and Tilby, "Anarchist Direct Actions," 211. Autorii, unul profesor și unul fost șef de poliție, includ sit-in-urile și alte acțiuni similare în categoria rezistenței pasive.

¹⁰ Mă refer la black bloc ca tactică militantă, nu la bloc-urile de modă punk care se îmbracă în negru, dar care, în final, acționează pasiv. Adevăratele black blocs sunt din ce în ce mai rare în SUA.

¹¹ Spruce Houser, "Violence/Nonviolence" discuții în grup. Houser este un anarhist și pacifist autoproclamat.

activist care a susținut că societatea noastră este deja pro-violență poate să lase să cadă numele lui Leon Czolgosz (anarhistul care l-a asasinat pe președintele McKinley) într-un editorial invitat în ziarul corporatist local și să știe că o audiență mainstream va răspunde la acest personaj violent cu condamnare. Între timp, același activist face referire la pacifiști precum King și Gandhi pentru a conferi convingerilor sale o aură de respectabilitate în ochii publicului larg.¹² Dacă societatea este deja în favoarea violenței în general, iar pacifismul este suficient de revoluționar pentru a pune în mod fundamental în discuție societatea noastră și opresiunile sale înrădăcinate, de ce Czolgosz merită ura, în timp ce Gandhi merită aprobarea?

Pacifiștii au, de asemenea, iluzii cu privire la decența statului și, în subconștient, cu privire la gradul de protecție pe care le vor oferi privilegiile lor. Studenții care au condus ocuparea Pieței Tiananmen din "Beijingul autonom" au crezut că guvernul lor "revoluționar" nu va deschide focul asupra lor dacă vor rămâne o opoziție pașnică și loială. "Neînțelegerea aproape completă a studenților cu privire la natura legitimității în cadrul puterii birocratice și iluzia că se poate negocia cu Partidul, i-a lăsat fără apărare atât în ceea ce privește mijloacele teoretice de descriere a demersului lor, cât și în ceea ce privește practica îngustă a nesupunerii civile pe care i-a determinat să o adopte."¹³ Astfel, atunci când studenții care se pusese la conducerea mișcării au refuzat să se înarmeze (spre deosebire de mulți dintre cei din suburbiile clasei muncitoare, care erau mai puțin educați și mai inteligenți), întreaga mișcare a fost vulnerabilă, iar Beijingul autonom a fost zdrobit de tancurile Armatei Populare de Eliberare. Studenții de la Kent State au fost la fel de șocați, chiar dacă același guvern care a ucis un număr infim de studenți masacra milioane de oameni în Indochina fără consecințe sau ezitare.

În cele din urmă, nonviolenta are toată profunzimea intelectuală a unui clip media de 10 secunde. Pacifismul are nevoie de un termen foarte vag, larg, încărcat și neanalitic - violența - pentru a căpăta o precizie științifică. La urma urmei, nu rasismul, nu sexismul, nu homofobia, nu autoritarismul, ci *violența* trebuie să fie axa critică a acțiunilor noastre. De ce am face promisiuni de antirasism înainte de un marș sau am condiționa participarea la o mișcare de respectarea femeilor, a homosexualilor și a persoanelor transgender, când putem face promisiuni de non-violență mult mai puțin divizatoare? Probabilitatea ca majoritatea susținătorilor codurilor de nonviolenta să nu-și fi pus niciodată această întrebare demonstrează în mare măsură limitarea gândirii pacifiste. Așadar, pacifiștii ignoră diviziunile reale, cum ar fi privilegiul albilor, și în schimb fac distincții nefondate și potențial rasiste/clasiste între a tăia un lacăt în timpul unei demonstrații anunțate în prealabil, astfel încât protestatarii să poată desfășura un die-in într-o bază militară, și a sparge o fereastră sub acoperirea unei revolte, astfel încât o locuitoare a unui ghetou să poată obține alimente și bani pentru a avea grijă de familia sa. În mod semnificativ, pacifiștii nu fac distincția critică între violența personală structurală, instituțională și permisă în mod sistemic a statului (statul fiind înțeles în sens larg pentru a include funcțiile economiei și ale patriarhatului) și violența socială individualizată de tip "criminal" sau violența socială colectivă de tip "revoluționar", menită să distrugă violența mult mai mare a statului. A pretinde că toate violențele sunt la fel este foarte convenabil pentru presupușii privilegiați anti-violență, care beneficiază de pe urma violenței statului și au mult de pierdut de pe urma violenței revoluționare.

Să te furișezi într-o bază militară, să-ți verși sângele pe lucruri și să lovești cu ciocanul în rachete, ni se spune, este non-violent, dar aruncarea în aer a uzinei Litton Systems (unde se fabricau componente pentru rachete de croazieră) ar fi fost violentă chiar dacă nimeni nu ar fi fost rănit. De ce? Răspunsul obișnuit este fie că o bombă amenință oamenii, în timp ce călugărițele bătrâne și albe cu ciocane nu o fac, fie că atunci când activiștii folosesc o bombă, nu se pot asigura că oamenii nu vor fi răniți. Primul

¹² Houser, "Domestic Anarchist Movement Increasingly Espouses Violence," http://athensnews.com/index.php?action=viewarticle§ion=archives&story_id=17497. În adevărată formă pacifistă, Houser și-a trimis articolul la *Athens News* în vederea pregătirii viitoarei Conferințe Anarhiste Nord-Americane, în încercarea de a susține pacifismul prin întoarcerea opiniei publice locale împotriva "anarhiștilor violenți". El protestează cu blândețe față de faptul că articolul său a fost transformat de către mass-media corporatistă în propagandă împotriva întregii mișcări anarhiste, cu o notă scrisă de mână, măzgălită pe numeroasele fotocopii ale articolului pe care le-a distribuit, în care se precizează că titlul original al acestuia era "Anarhism și violență", dar editorul l-a schimbat.

¹³ Burt Green, "The Meaning of Tiananmen," *Anarchy: A Journal of Desire Armed*, no. 58 (Fall-Winter 2004): 44.

argument ignoră două fapte: ceea ce este considerat amenințător este determinat în mare măsură de prejudecățile preexistente față de anumite rase și clase sociale, iar pentru majoritatea populației lumii din afara Americii de Nord, o rachetă nefuncțională este mult mai puțin amenințătoare decât o rachetă funcțională, indiferent câte bombe ar trebui să explodeze în Nordul Global pentru a atinge acest scop. Cu siguranță, nu există nicio îndoială că bombardarea poate distruge rachetele mai bine decât ciocănitul. Al doilea argument, așa cum am remarcat, ignoră posibilitatea existenței unor victime în afara Americii de Nord. O bombă asigură faptul că o fabrică nu va putea produce rachete mult mai bine decât o face un ciocan, iar rachetele aflate în posesia statelor imperialiste ucid mult mai mulți oameni decât bombele (sau ciocanele) aflate în posesia grupurilor de gherilă urbană. Dar acest considerent este atât de departe de mințile pacifiștilor încât călugărițele la care fac aluzie și-au bazat o mare parte din apărarea lor în proces pe susținerea că nu au provocat nicio pagubă reală, ci doar simbolică, instalației de rachete în care se infiltraseră.¹⁴ Pot fi considerate cu adevărat nonviolente, după ce au irosit în mod deliberat o ocazie de a dezafecta un instrument major de război?

La un atelier pe care l-am ținut despre defectele nonviolentei, am făcut un mic exercițiu pentru a demonstra cât de vagă este de fapt această idee de violență. Le-am cerut participanților, printre care se numărau susținători ai nonviolentei și susținători ai unei diversități de tactici, să se ridice în picioare și, în timp ce eu citeam încet o listă cu diverse acțiuni, să meargă într-un loc dacă considerau acțiunea violentă și în alt loc dacă o considerau nonviolentă. Acțiunile includeau lucruri precum cumpărarea de haine fabricate într-un sweatshop, consumul de carne, un lup care ucide o căprioară, uciderea cuiva care este pe cale să detoneze o bombă în mulțime și așa mai departe. Aproape niciodată nu a existat un acord perfect între participanți, iar câteva dintre acțiunile pe care le considerau violente au fost considerate și morale, în timp ce unii au considerat, de asemenea, că anumite acțiuni non-violente sunt imorale. Lecția de concluzie a exercițiului: Are cu adevărat sens să ne bazăm atât de mult strategia, alianțele și implicarea noastră în activism pe un concept care este atât de neclar încât nu există două persoane care să fie de acord cu adevărat asupra semnificației sale?

Eforturile de a defini efectiv violența duc la două rezultate. Fie violența este definită în mod literal ca fiind ceva care provoacă durere sau frică și nu poate fi considerată un lucru imoral, deoarece include activități naturale precum nașterea sau mâncatul altor ființe vii pentru a rămâne în viață, fie violența este definită cu o preocupare morală pentru rezultate, caz în care inacțiunea sau ineficiența în fața unei violențe mai mari trebuie, de asemenea, să fie considerată violentă.¹⁵ Oricare dintre cele două definiții exclude nonviolenta - prima pentru că violența este inevitabilă și normală, iar cea de-a doua pentru că nonviolenta trebuie considerată violentă dacă nu reușește să pună capăt unui sistem de violență și, de asemenea, pentru că toți oamenii privilegiați trebuie considerați complici la violență, indiferent dacă se consideră sau nu pacifiști. Dar pacifiștii încă se amăgesc crezând că violența este suficient de bine definită pentru a putea pretinde că utilizarea violenței are anumite consecințe psihologice inevitabile.

Todd Allin Mormon, scriind în *Social Anarchism*, se bazează pe Erich Fromm pentru a face o distincție clară între "autoritatea rațională" și "autoritatea irațională". Mormon afirmă că "anarhismul este împotriva tuturor formelor de autoritate irațională și favorizează autoritatea rațională în locul aces-

¹⁴ Judith Kohler, "Antiwar Nuns Sentenced to 2 1/2 Years," Associated Press, July 25, 2003. Nu voi reproșa nimănui folosirea oricărei strategii de proces pe care o consideră potrivită, dar, în acest caz, argumentul călugărițelor reflectă în mod veridic faptul că ele nu au provocat nicio distrugere fizică reală a instalației de rachete, deși au avut cu siguranță posibilitatea de a provoca o astfel de distrugere.

¹⁵ O a treia definiție posibilă ar putea încerca să traseze o linie, bazată pe bunul simț, între potențialii candidați la violență. Dacă am trăi într-o economie politică bazată pe nevoi, bunul simț ar recunoaște nevoia oamenilor de a se apăra și de a trăi liberi de opresiune; astfel, acțiunea revoluționară în vederea atingerii obiectivului unei societăți în care toată lumea își poate satisface nevoile nu ar putea fi considerată violentă. Deoarece trăim într-o societate în care conceptul nostru de justiție se bazează pe pedeapsă, adică pe faptul că comportamentul oamenilor dreپți constă în evitarea transgresiunii, bunul simț recunoaște că plata impozitelor (către un stat imperialist) este non-violentă, în timp ce plata unui ucigaș plătit este considerată violentă. Deși ambele acțiuni au rezultate similare, este cu siguranță mai ușor să te aștepti ca oamenii să nu comită cea de-a doua acțiune (care necesită luarea de inițiativă) și să le permită să comită prima acțiune (care înseamnă doar să se lase dus de val). Într-o astfel de societate (de exemplu, a noastră), pacifismul este de fapt pasivism, deoarece a nu comite violență are într-adevăr mai mult de-a face cu evitarea vinovăției decât cu asumarea responsabilității.

teia.”¹⁶ Autoritatea irațională se bazează pe deținerea puterii asupra oamenilor, în timp ce autoritatea rațională este definită ca fiind influența acordată în mod voluntar pe baza experienței și a competenței. ”Este imposibil să se folosească violența pentru a promova o ordine anarhistă superioară, deoarece violența reproduce în mod necesar atitudini psihologice care sunt antitetice scopurilor revoluției anarhiste.” În mod tipic, el susține că ar trebui să intrăm în revoluție în mod pașnic, pentru că, dacă nu o facem, nu vom face decât să ”reconstituim statul într-o nouă... formă”. Dar de ce este posibil să nu mai fim violenți acum, înainte de revoluție, dar nu și după! De ce ni se spune că, în mod inevitabil și neputincios, vom deveni autoritari după o revoluție violentă, chiar dacă suntem încurajați să rupem tiparele psihologice ale societății noastre violente și să renunțăm la lupta militantă! Morman nu răspunde cum poate vedea oamenii în mod determinist la sfârșitul unei propoziții, în timp ce îi tratează pe oameni ca agenți liberi la începutul aceleiași propoziții. Suspectez că acest lucru se datorează faptului că academicienilor ca Morman le este teamă de ceea ce li s-ar întâmpla dacă nu ar renunța la revoluția militantă (ceea ce înseamnă să renunțe la revoluție în ansamblu); în schimb, ei preferă să-și afirme ”autoritatea rațională” și să pretindă că contribuie la un proces care va face cumva ca statul să fie depășit. Bineînțeles, contribuția noastră teoretică majoră ca anarhiști este că statul a fost inutil încă de la începuturile sale, dar, cu toate acestea, el deține și câștigă putere. Silogismul lui Fromm, sau cel puțin interpretarea sa de către Morman, omite faptul că pentru o ”autoritate irațională”, ”autoritatea rațională” este irelevantă, lipsită de sens și lipsită de putere.

Mi se pare că ar fi mult mai ușor să punem capăt tiparelor psihologice de violență și dominație odată ce am fi distrus instituțiile sociale, organismele politice și structurile economice constituite special pentru a perpetua dominația coercitivă. Dar susținătorii nonviolentei sună cu îndrăzneală apelul la retragere, declarând că ar trebui să tratăm simptomele cât timp boala este liberă să se răspândească, să se apere singură și să își voteze singură mărituri de salariu. Morman spune: ”Violența este capabilă să atace doar manifestările fizice ale relațiilor sociale care perpetuează statul. Nu se pot ucide aceste relații sociale printr-un atac fizic.”¹⁷ Lăsând la o parte faptul că acest punct de vedere este flagrant fals în ceea ce privește lupta culturilor indigene împotriva invaziei străine și a imperialismului (caz în care uciderea sau evacuarea colonizatorului înseamnă într-adevăr uciderea colonialismului, dacă se poate face înainte ca occidentalizarea să aibă loc), să acceptăm eurocentrismul îngust al lui Morman și să ne concentrăm asupra societăților în care asupritorul și asupritul aparțin aceleiași națiuni sau culturi. El tocmai a stabilit că violența poate distruge manifestările fizice, dar nu și pe cele psihologice ale opresiunii. Orice persoană rezonabilă ar proceda recomandând o luptă revoluționară care să conțină atât activități distructive, cât și creative - violența împotriva opresorilor și a mașinăriilor lor, însoțită de îngrijirea și vindecarea simultană a propriei comunități. Morman și miile de pacifiști care gândesc ca el declară în schimb că ar trebui să ne concentrăm pe eliberarea psihologică, evitând lupta fizică. Cum de nu reușesc ei să vadă paralela concomitentă cu argumentul pe care tocmai l-au adus, și anume că acțiunile psihologice nu pot distruge manifestările fizice ale statului, este caraghios. Poate că ei cred că relațiile sociale de opresiune sunt independente și creează structurile fizice de opresiune din nimic, dar acest lucru este simplist. Relațiile sociale și structurile fizice nu pot fi complet separate (în realitate, mai degrabă decât în filosofie, deoarece acești termeni sunt doar dispozitive analitice care facilitează discuția despre aspecte diferite ale aceluiași lucru) și, în mod clar, ele evoluează în tandem. Structurile fizice și relațiile sociale sunt reciproc dependente și se consolidează reciproc.

Morman se agață, de asemenea, de o idee totalitară a revoluției. ”Revoluționarul promovează un set de relații sociale și le distruge pe cele vechi, nu prin învățătură, exemplu sau argumente bine dezvoltate, ci prin putere, frică și intimidare: caracteristicile autorității iraționale.”¹⁸ Acest argument sugerează că o revoluție non-pacifistă trebuie să fie purtată împotriva oamenilor care sunt devianți din punct de vedere filozofic sau incorecți din punct de vedere politic - oameni care cred lucruri greșite (acesta este

¹⁶ Todd Allin Morman, ”Revolutionary Violence and the Future Anarchist Order,” *Social Anarchism*, no. 38 (2005): 30–38.

¹⁷ Ibid., 34.

¹⁸ Ibid., 35.

modul în care un partid politic vede revoluția). Dar există mai mult de o axă pentru lupta de eliberare. Aceasta poate fi culturală, pentru a lupta pentru expulzarea unui colonizator străin și a partidelor politice burgheze care au preluat caracteristicile acelui colonizator (așa cum a fost descrisă de Fanon), sau poate fi structurală, pentru a distruge structurile de putere centralizate și instituțiile ierarhice fără a viza persoane reale, altele decât cele care aleg să lupte de partea puterii. După o revoluție care distruge toate structurile capitalismului - confiscă toate fabricile, redistribuie toate terenurile, arde toți banii - oamenii care sunt capitaliști din punct de vedere filosofic nu trebuie să fie epurați sau intimidați cu "autoritate irațională". Neavând un aparat militar care să implementeze capitalismul sau un aparat polițienesc care să-l protejeze, ei - ca oameni - sunt destul de inofensivi și fie vor învăța să facă ceva creativ cu viața lor, fie vor muri de foame fără să realizeze că nu mai pot plăti pe cineva să lucreze ca sclav pentru ei. Construcția pacifist-anarhistă tipică a lui Morman se bazează pe o viziune politică eurocentrică a revoluției, în care un partid revoluționar preia puterea și impune viziunea sa de libertate tuturor celorlalți din societate prin intermediul unui aparat centralizat. De fapt, societatea însăși - așa cum se prezintă acum, o legătură artificială între oameni care nu au niciun interes comun necoercitiv de a lucra împreună - este cea care trebuie distrusă. O mișcare revoluționară militantă poate distruge gravitația centrală a guvernului care ține împreună politii de masă într-un singur stat-națiune. După acel moment, nu vom mai avea nevoie de o ideologie rațională, "bine fundamentată", care să-i țină pe toți împreună, deoarece societățile se vor diviza în unități mai mici, organice. Revoluționarii nu vor avea nevoie să folosească violența pentru a-i convinge pe toți să se comporte într-un anumit fel, deoarece nu va fi nevoie de conformism în întreaga țară.

Raționamentul lui Morman se bazează, de asemenea, pe presupuneri culturale occidentale care nu reușesc să aprecieze niciun motiv pentru violență care nu este în slujba dominației. Aceste presupuneri au mult de-a face cu totalitarismul inherent al culturii occidentale (care este, de asemenea, evident în înclinațiile statale ale pacifismului, care privilegiază violența de stat, în timp ce ostracizează în mod activ violența rebelunii). Ideea că utilizarea "violentei" constituie în mod automat o autoritate irațională nu are sens din perspectiva valorilor culturale care nu prezintă neapărat violența ca pe un instrument în slujba dominației. Potrivit societății Mande, creatorul Mangala l-a ucis pe Farrow ca sacrificiu pentru a salva ceea ce mai rămăsese din creație. Dimpotrivă, în mitologia greacă, Cronos a încercat să își ucidă fiul, iar mai târziu Zeus și-a devorat iubita, Metis, pentru a-și menține puterea. Această dinamică este un model în toate mitologiile occidentale. Folosirea violenței este fie calculată, pentru a obține putere și control coercitiv, fie pasională, caz în care motivația este aproape întotdeauna gelozia născută din dorința de a poseda o altă ființă. Aceste modele nu sunt universale pentru toate culturile.

De asemenea, ele nu sunt universale pentru toate situațiile. Violența colectivă, coordonată pentru a stabili și a impune un nou set de relații sociale care trebuie păstrate prin violență, sau revoluția prin preluarea instituțiilor centralizate, constituie crearea sau păstrarea unei autorități coercitive. Dar acestea nu sunt singurele două opțiuni de schimbare socială. L-am văzut deja pe Frantz Fanon descriind violența ca fiind o "forță vindecătoare" atunci când este folosită de oamenii măcinați și dezumanizați de colonizare pentru a se elibera. (Iar dinamica colonialismului se aplică astăzi populațiilor indigene, coloniilor definitive din Hawaii până în Samoa și zonelor ocupate din Kurdistan până în Irak, în timp ce o dinamică similară se aplică populațiilor din neocoloniile din Africa, Asia și America Latină, precum și "coloniilor interne" care se moștenesc din populațiile de sclavi din SUA. Pe scurt, aceste dinamici încă se aplică la sute de milioane de oameni și nu sunt deloc depășite). Fanon a ajutat FLN (Frontul Național de Eliberare) din Algeria și a lucrat într-un spital de psihiatrie, specializându-se în psihologia celor colonizați și în efectele psihologice ale luptelor lor de eliberare. Cu alte cuvinte, el este oarecum mai bine poziționat decât Erich Fromm pentru a evalua psihologia violenței în căutarea eliberării din perspectiva majorității populației lumii - nu din perspectiva unui partid politic educat care încearcă să refacă lumea după chipul său, ci din perspectiva unor oameni subjugăți de un sistem atât de violent încât pot fie să riposteze cu forța, fie să deplaseze această violență în mod sociopat unul împotriva

celuilalt. Vorbind despre colonizare și rezistența la aceasta, Fanon scrie: "Este cunoscut faptul că marile războaie sociale diminuează frecvența delincvenței și a tulburărilor psihice."¹⁹

Pentru a adăuga la ceea ce devine o listă lungă, nonviolența se amăgește repetând că mijloacele determină scopurile, ca și cum niciodată nu a mai avut loc o transformare în care condițiile de sfârșit să fie fundamental diferite de mijloacele care le-au adus. După Războiul lui Red Cloud din 1866, de exemplu, Lakota nu s-au degenerat într-o orgie de violență pentru că au comis o transgresiune morală/psihologică prin uciderea soldaților albi. Dimpotrivă, ei s-au bucurat de aproape un deceniu de pace și autonomie relativă până când Custer a invadat Black Hills pentru a găsi aur.²⁰ Dar în loc să adaptăm mijloacele (tacticele noastre) la situația cu care ne confruntăm, se presupune că trebuie să luăm decizii în funcție de condiții care nici măcar nu sunt prezente, acționând ca și cum revoluția a avut deja loc și trăim în acea lume mai bună.²¹ Această renunțare totală la strategie uită că nici una dintre figurile laudate ale nonviolenței, Gandhi și King, nu au crezut că pacifismul este un panaceu universal aplicabil. Martin Luther King Jr. recunoștea că "Aceia care fac imposibilă revoluția pașnică nu fac decât să facă inevitabilă revoluția violentă."²² Având în vedere consolidarea sporită a mass-media (presupusul aliat și instrument moralizator al activistului nonviolent²³) și creșterea puterilor represive ale guvernului, putem crede cu adevărat că o mișcare pacifistă ar putea învinge guvernul într-o chestiune în care compromisul este inacceptabil pentru interesele guvernanților?

Încheind lista de iluzii comune este afirmația mult prea frecventă că violența înstrăinează oamenii. Această afirmație este vădit falsă. Jocurile video violente și filmele violente sunt cele mai populare. Chiar și războaiele vădit false obțin sprijinul a cel puțin jumătate din populație, adesea cu comentariul că armata americană este prea umană și reținută față de inamicii săi. Pe de altă parte, priveghiurile cu lumânări fariseice sunt alienante pentru majoritatea oamenilor care nu participă, care se grăbesc și rânjesc în sinea lor. Votul este alienant pentru milioanele de oameni care știu mai bine decât să participe și pentru unii dintre cei mulți care participă în lipsa unor opțiuni mai bune. Manifestarea unei presupuse "iubiri" față de "dușmanul tău" este alienantă pentru oamenii care știu că iubirea este ceva mai profund, mai intim, decât o față zâmbitoare superficială care să fie împărțită simultan la șase miliarde de străini.²⁴ Pacifismul este, de asemenea, alienant pentru milioanele de americani din clasa de jos care aplaudă în tăcere de fiecare dată când un polițist sau (mai ales) un agent federal este ucis.²⁵ Adevărata întrebare este cine este alienat de violență și de ce fel de violență? Un anarhist scrie:

¹⁹ Fanon, *The Wretched of the Earth*, 306.

²⁰ Churchill and Vander Wall, *Agents of Repression*, 103–106.

²¹ Aceasta este ceea ce a sfătuit anarhistul universitar Howard Ehrlich în discursul său de deschidere la Convergența Anarhistă Nord-Americană din Athens, Ohio, 14 august 2004.

²² Citat într-un clip video inclus în Sam Green și Bill Siegel, regizor/producător, *The Weather Underground* (The Free History Project, 2003). În ceea ce privește flexibilitatea angajamentului lui Gandhi față de nonviolență, cuvintele sale despre rezistența palestiniană sunt informative: "Mi-aș fi dorit ca ei să fi ales calea non-violenței pentru a rezista la ceea ce ei consideră, pe bună dreptate, o invadare inacceptabilă a țării lor. Dar, conform canoanelor acceptate ale binelui și ale răului, nu se poate spune nimic împotriva rezistenței arabe în fața unor șanse copleșitoare." *Jews for Justice in the Middle East*, *The Origin of the Palestine-Israel Conflict*, 3m ed. (Berkeley: Jews for Justice in the Middle East, 2001). Autorii citează Martin Buber and Paul R. Mendes-Flohr, *A Land of Two Peoples* (New York: Oxford University Press, 1983).

²³ Activiștii non-violenți se bazează frecvent pe mass-media pentru a-și difuza punctul de vedere. Am menționat deja mai multe exemple care implică proteste. Pentru un alt exemplu: La 31 ianuarie 2006, un activist de pe o listă de discuții a grupului presupus radical anti-autoritarist Food Not Bombs a postat o sugestie de acțiune în timpul discursului președintelui Bush despre starea Uniunii. Sugestia era ca mii de oameni să caute pe Google expresia "Impeach Bush" în timpul discursului. Se presupune că mass-media corporatistă ar fi preluat această informație și ar fi început să o facă publică, mai degrabă decât să facă analiza de suprafață tipică a modului în care Bush s-a prezentat în discursul său. Inutil să mai spun că nu s-a întâmplat așa ceva.

²⁴ Malcolm X a spus următoarele despre noțiunile gandhiene de fraternitate și iubire universală: "Credința mea în fraternitate nu m-ar împiedica în niciun fel să mă protejiez într-o societate de un popor a cărui lipsă de respect față de fraternitate îi face să se simtă înclinați să-mi pună gâtul într-un copac la capătul unei frânghii." Perry, *Malcolm X: The Last Speeches*, 88.

²⁵ De exemplu, cunoscuții mei din închisoare au fost conservatori în condamnarea "Lunetistului din DC" și chiar au sperat că autorul va primi pedeapsa cu moartea. Dar când un agent FBI aflat în timpul liber a fost adăugat pe lista victimelor lunetistului, toți și-au exprimat o imensă satisfacție.

Chiar dacă ar fi așa, cui îi pasă dacă clasele de mijloc și de sus sunt înstrăinate de violență? Ei au avut deja revoluția lor violentă și noi o trăim chiar acum. Mai mult, întreaga noțiune că clasele de mijloc și de sus sunt înstrăinate de violență este complet falsă... ele susțin violența tot timpul, fie că este vorba de spargerea grevelor, de brutalitatea poliției, de închisori, de război, de sancțiuni sau de pedeapsa capitală. La ce se opun ei cu adevărat este violența îndreptată spre dislocarea lor și a privilegiilor lor.²⁶

Violența nesăbuită, care supune oamenii la riscuri inutile, fără a se strădui măcar să fie eficientă sau să aibă succes, va înstrăina cel mai probabil oamenii - în special pe cei care trebuie deja să supraviețuiască sub violența opresiunii - dar lupta pentru supraviețuire și libertate câștigă adesea simpatie. Recent, am avut norocul de a intra în corespondență cu prizonierul armatei de eliberare a negrilor Joseph Bowen, care a fost închis după ce polițistul care a încercat să îl ucidă a sfârșit prin a muri. "Joe-Joe" a câștigat respectul celorlalți deținuți după ce el și un alt deținut au asasinat directorul și adjunctul directorului și l-au rănit pe comandantul gardienilor de la închisoarea Holmsburg din Philadelphia în 1973, ca răspuns la represiunea intensă și la persecuția religioasă. În 1981, când o tentativă de evadare în masă pe care a ajutat-o să o organizeze la închisoarea Graterford a fost zădărnicită și s-a transformat într-o luare de ostatici, mass-media a acordat o atenție uriașă condițiilor oribile din închisorile din Pennsylvania. În timpul celor cinci zile de impas, zeci de articole au apărut în Philadelphia Inquirer și în presa națională, făcând lumină asupra nemulțumirilor deținuților și subliniind faptul că acești oameni care nu aveau nimic de pierdut vor continua să lupte împotriva represiunii și a condițiilor proaste. Unele articole din presa corporatistă au fost chiar simpatice față de Joe-Joe²⁷, iar în cele din urmă, guvernul a fost de acord să transfere o duzină de rebeli într-o altă închisoare, în loc să ia cu asalt prin împușcare - tactica lor preferată. De fapt, în urma asediului, Bowen a dezechilibrat atât de mult balanța puterii politice, încât politicienii au fost în defensivă și au fost nevoiți să ceară anchetarea condițiilor de la închisoarea Graterford. În acest exemplu și în multe alte exemple, inclusiv în cel al zapatiștilor din 1994 și al minerilor din Appalachia din 1921, oamenii se umanizează tocmai atunci când iau armele pentru a lupta împotriva opresiunii.

De când a apărut prima ediție a acestei cărți, am fost abordat de multe persoane care nu erau activiști și care mi-au spus cât de mult au apreciat sentimentele din această carte. În timp ce activiștii ar putea presupune că acești oameni sunt apatici față de mișcările sociale actuale pentru că nu au participat niciodată, mi s-a spus de nenumărate ori că doreau să se implice, dar nu știau cum, deoarece singurele eforturi de organizare pe care le vedeau se învârtteau în jurul protestelor pașnice, care nu li se păreau incluzive și care, evident, nu ar fi dus la nimic. Un bărbat din clasa muncitoare mi-a povestit cum, la invazia americană din Irak, a sărit în mașină și a condus două ore până în Washington DC pentru a participa la un protest, fără să cunoască pe nimeni altcineva implicat. Când a ajuns și a văzut o mulțime pașnică adunată de poliție într-o cușcă de protest, a făcut cale întoarsă și a plecat acasă.

Rolul frecvent al activiștilor non-violenți în controlul sau sabotarea mișcărilor revoluționare și eșecul lor de a-i proteja pe activiștii revoluționari de represiunea statului, precum și liniștea lor cu cele mai goale "victorii" sugerează un motiv ascuns al activismului non-violent. Mie mi se pare că cel mai frecvent motiv este acela ca pacifiștii să se folosească de înălțimea morală și să atenueze vina substanțială pe care o poartă prin recunoașterea numeroaselor sisteme de opresiune de care sunt legați, dar cărora nu

²⁶ Ashen Ruins, *Against the Corpse Machine*. 31. Fanon, *The Wretched of the Earth*, 54.

²⁷ Un prim exemplu este Stephen Salisbury and Mark Fineman, "Deep Down at Graterford: Jo-Jo Bowen and 'The Hole,'" *The Philadelphia Inquirer*, vol. 305, no. 121, November 8, 1981, A1. Primele șase paragrafe ale articolului se referă în întregime la Joseph Bowen și la experiențele sale din Groapă, incluzând numeroase citate ale lui Bowen și descrieri personalizate care îl înfățișează în timp ce vorbește - cititorul este astfel adus în închisoare chiar lângă el. Al optulea paragraf începe astfel: "Dar Joseph Bowen i-a forțat, de asemenea, pe acei negociatori - și, astfel, lumea de pe străzile de afară - să vadă mai mult decât un criminal care a comis trei crime și care are o putere nou descoperită. Prin intermediul negociatorului Chuck Stone și al mass-mediei care a acoperit fiecare nuanță a asediului său de cinci zile, Bowen a forțat, de asemenea, lumea exterioară să se confrunte cu realitățile unei alte lumi - o lume a instituțiilor pe care el și mii de alți deținuți din Pennsylvania le percep ca fiind opresive și rasiste, care răpesc ființelor umane nu doar demnitatea, ci, uneori, și viața lor."

reuesc să le facă față într-un mod semnificativ. Ward Churchill sugerează că pacifiștii albi doresc să se protejeze de represiune, consemnându-și activismul la postură și formulând organizarea socială a unei lumi postrevoluționare, în timp ce oamenii de culoare din întreaga lume suportă toate fatalitățile luptând pentru acea lume.²⁸ Acest lucru este foarte departe de rolul de solidaritate pe care pacifiștii albi își imaginează că îl joacă.

Activismul nonviolent care țintește School of the Americas(SOA) oferă un bun exemplu. Organizarea împotriva SOA include una dintre cele mai mari campanii susținute de nesupunere civilă din istoria recentă și a atras participarea și sprijinul unui număr de pacifiști de frunte. În timpul implicării mele în activismul împotriva SOA, am conceput nesupunerea civilă și pedeapsa cu închisoarea ca pe un mijloc de a demonstra natura farsescă și autoritară a procesului democratic și de a promova escaladarea către o mișcare cu adevărat revoluționară care să țină seama de toate aspectele capitalismului și imperialismului, nu doar SOA. Cât de ridicol ar fi să milităm pentru închiderea unei singure școli militare, când numeroase alte instituții, ba chiar întreaga structură a statului capitalist, lucrează în același scop? Dar, după încheierea pedepsei mele cu închisoarea, am văzut că, pentru majoritatea pacifistă din cadrul "mișcării" anti-SOA, nesupunerea civilă era un scop în sine, folosit ca pâghie pentru a face lobby în Congres și pentru a recruta noi participanți, precum și pentru a atenua sentimentul de vinovăție indus de privilegiu și pentru a avea acces la dreptatea morală a celor care au pus banii acolo unde le este gura, ca să spunem așa. Le-a permis să afirme că, prin faptul că au suferit o pedeapsă relativ ușoară cu închisoarea de șase luni sau mai puțin, ei au "depus mărturie" și "au fost solidari cu cei oprimați" din America Latină.²⁹

Cu toată fanfara sa, nonviolența este decrepită. Teoria nonviolentă se bazează pe un număr mare de manipulări, falsificări și iluzii. Practica nonviolentă este inefficientă și egoistă. În sens revoluționar, nu numai că nonviolența nu a funcționat niciodată, dar nu a existat niciodată. Să conduci o mașină, să mănânci carne, să mănânci tofu, să plătești chirie, să plătești impozite, să fii amabil cu un polițist - toate acestea sunt activități violente.³⁰ Sistemul global și toți cei care fac parte din el sunt impregnați de violență; aceasta este impusă, constrânsă, involuntară. Pentru cei care suferă sub violența colonialismului, a ocupației militare sau a opresiunii rasiale, nonviolența nu este întotdeauna o opțiune - oamenii trebuie fie să riposteze violent împotriva opresorului lor, fie să deplaseze această violență în violență antisocială împotriva celorlalți. Frantz Fanon scrie:

Aici, la nivelul organizațiilor comunitare, putem distinge în mod clar modelele de comportament bine-cunoscute de evitare. Este ca și cum scufundarea într-o baie de sânge fraternală le-ar permite să ignore obstacolul și să amâne pentru mai târziu alegerea, totuși inevitabilă, care deschide problema rezistenței armate la colonialism. Astfel, autodistrugerea colectivă, într-o formă foarte concretă, este una dintre modalitățile prin care se eliberează tensiunea musculară a nativilor.³¹

²⁸ Churchill, *Pacifism as Pathology*, 70-75.

²⁹ Pentru a confirma prevalența acestei mentalități în rândul pacifiștilor anti-SOA și pentru a auzi aceste afirmații absurde repetate ad nauseam, este suficient să participi la priveghiul anual din fața Fort Benning, sediul SOA.

³⁰ Mâncatul cărnii și plata impozitelor sunt poate de la sine înțelese. Cercetarea producției de aluminiu (și a construcției concomitente a barajelor hidroelectrice), a condițiilor din fabricile de automobile, a poluării aerului cauzate de motoarele cu combustie internă, a nivelului de deceselor cauzate în mod normal de cultura automobilului și a modului în care națiunile industrializate își procură petrolul va dezvălui de ce condusul unei mașini este o activitate violentă, suficient de violentă pentru a nu putea lua în serios un pacifist moral care conduce o mașină. Consumul de tofu, în economia actuală, este legat integral de utilizarea forței de muncă de unică folosință a imigranților, de modificările genetice ale soiei și de distrugerea ecosistemelor și a culturilor alimentare care rezultă, precum și de capacitatea Statelor Unite de a submina culturile agricole de subsistență din întreaga lume, alimentând globalizarea cu amenințarea și realitatea foametei. Plata chiriei sprijină proprietarii de imobile care vor arunca o familie în stradă dacă nu pot face plățile la timp, care investesc în dezvoltarea ecocidă și în expansiunea urbană și care ajută la gentrificarea orașelor, cu violențele aferente îndreptate împotriva persoanelor fără adăpost, a persoanelor de culoare și a familiilor cu venituri mici. A fi draguț cu un polițist contribuie la cultura masochistă a închinării care le permite agenților legii și ordinii să bată și să ucidă oameni cu impunitate. Este o particularitate istorică izbitoare care permite poliției să se bucure de un sprijin popular larg și chiar să se considere eroi, în condițiile în care, în trecut, erau bine cunoscuți ca gunoari și lachei ai clasei conducătoare.

³¹ Fanon, *The Wretched of the Earth*, 54.

Pacea nu este o opțiune decât după ce violența organizată la nivel central, care este statul, este distrusă. Nici dependența exclusivă de construirea de alternative - pentru a ne susține, a face statul depășit și a ne vindeca de această violență pentru a preveni "autodistrugerea" - nu este o opțiune, deoarece statul poate zdrobi alternativele care nu se pot apăra singure. Dacă ni s-ar permite să trăim schimbarea pe care dorim să o vedem în lume, nu ar mai fi prea multă nevoie de revoluție. Opțiunile noastre au fost constrânse în mod violent la următoarele: susținerea activă a violenței sistemului; susținerea tacită a acestei violențe prin faptul că nu o contestăm; susținerea unora dintre încercările de forță existente pentru a distruge sistemul de violență; sau urmărirea unor modalități noi și originale de a lupta și de a distruge acest sistem. Activiștii privilegiați trebuie să înțeleagă ceea ce restul popoarelor lumii știu de prea mult timp: ne aflăm în mijlocul unui război, iar neutralitatea nu este posibilă.³² Nu există nimic în această lume care să merite în prezent numele de pace. Mai degrabă, este o chestiune de a cui violență ne sperie cel mai mult și de partea cui vom sta.

³² "Suntem la război..." Art Burton (keynote address, People United, Afton, VA, June 19, 2004). Burton a fost membru al organizației NAACP din Richmond. Zapatistii descriu actuala ordine mondială ca fiind cel de-al patrulea război mondial, iar acest sentiment a avut ecou în întreaga lume.

Alternativa: Posibilități pentru activismul revoluționar

Am adus o serie de argumente agresiv, chiar vitriolic, împotriva activismului nonviolent și nu am diluat aceste argumente. Scopul meu a fost de a sublinia criticile prea des reduse la tăcere, pentru a defenestra stăpânirea pe care pacifismul o are asupra discursului mișcării - o stăpânire care exercită un asemenea monopol asupra moralității presupuse și a analizei strategice/tactice în multe cercuri încât exclude chiar și recunoașterea unei alternative fezabile. Viitorii revoluționari în devenire trebuie să realizeze că pacifismul este atât de insipid și contraproductiv încât o alternativă este imperativă. Doar atunci putem cântări în mod corect diferitele căi de luptă - și, sper, și într-o manieră mai pluralistă și mai descentralizată - în loc să încercăm să impunem o linie de partid sau singurul program revoluționar corect.

Argumentul meu nu este că toți pacifiștii sunt apologeți și vânduți fără merite răscumpărătoare sau un loc într-o mișcare revoluționară. Mulți pacifiști sunt revoluționari bine intenționați care pur și simplu nu au reușit să treacă dincolo de condiționarea lor culturală, care îi programează instinctiv să reacționeze la atacurile asupra statului dumnezeiesc ca fiind cea mai mare crimă și trădare. O mână de pacifiști au dat dovadă de un angajament atât de susținut față de revoluție și au suportat atâtea riscuri și sacrificii încât sunt mai presus de criticile pe care le merită de obicei pacifiștii și chiar reprezintă o provocare pentru funcționarea status quo-ului, în special atunci când morala lor nu îi împiedică să lucreze în solidaritate cu revoluționarii ne-pacifiști.¹ Ideea este că pacifismul ca ideologie, cu pretenții dincolo de o practică personală, servește în mod incorigibil interesele statului și este iremediabil înfășurat psihologic în schema de control a patriarhatului și a supremației albe.

Acum că am demonstrat necesitatea de a înlocui o practică revoluționară nonviolentă, vreau să elaborez cu ce am putea să o înlocuim, deoarece numeroase forme non-pacifiste de luptă revoluționară conțin propriile lor defecte terminale. În dezbateri, pacifiștii generalizează de obicei unele defecte generale ale câtorva revoluții istorice exemplificate, evită orice analiză detaliată și își susțin punctul de vedere. Dar, în loc să spunem, de exemplu, "Vedeți, Revoluția rusă violentă a dus la un alt guvern violent și autoritar, prin urmare violența este contagioasă"², ar fi util să subliniem că tot ceea ce voiau leniniștii era un stat capitalist autoritar, vopsit în roșu, cu ei în frunte, iar pe termenii lor au avut destul de mult succes.³ Am putea, de asemenea, să ne amintim de revoluționarii anarhiști contemporani din sudul Ucrainei, care au refuzat în mod constant puterea și, timp de ani de zile, au eliberat zone imense de

¹ Helen Woodson și fostul meu coacuzat și coleg de celulă, Jerry Zawada, îmi vin în minte ca revoluționari pacifiști și devotați.

² Deși acest citat este formulat de mine, argumentul pe care îl reprezintă vine frecvent din gura activiștilor non-violenți. Todd Allin Morman își începe articolul "Violența revoluționară și viitoarea ordine anarhistă" subliniind că niciuna dintre revoluțiile violente din Statele Unite, Rusia, China sau Cuba "nu a condus la o societate dreaptă, la o societate liberă sau chiar la un "paradis al muncitorilor"" (30).

³ Judec motivațiile leniniștilor după scopurile și acțiunile liderilor lor - ca membri ai unei organizații autoritare, membrii de rând au acordat în mod demonstrabil prioritate urmării liderilor în detrimentul propriilor intenții, bune sau rele. Scopurile și acțiunile conducerii leniniste, încă de la început, au inclus îmbunătățirea și extinderea poliției secrete țariste, reconstituirea sub numele de Cheka; transformarea cu forța a milioane de țărani independenți în muncitori salariați; blocarea trocului direct între producători; instituirea unor ierarhii salariale drastice între ofițeri și soldați țariști; preluarea armatei, care era compusă în mare parte din foști ofițeri țariști, preluarea, centralizarea și, în cele din urmă, distrugerea "sovietelor" sau a consiliilor muncitorești independente; solicitarea și acceptarea de împrumuturi pentru dezvoltare de la capitaliștii britanici și americani; negocierea și colaborarea cu puterile imperialiste la sfârșitul Primului Război Mondial; reprimarea activismului și a publicațiilor anarhiștilor și ale revoluționarilor sociali; și multe altele. A se vedea Alexander Berkman, *The Bolshevik Myth* (London: Freedom Press, 1989),

germani, naționaliști antisemiți, albi și roșii - dar nu și-au impus voința celor pe care i-au eliberat, pe care i-au încurajat să se autoorganizeze.⁴ Lăsând la o parte și mai mult analiza mistificatoare și cuprinzătoare a pacifismului, ar fi bine să ne murdărim mâinile în detalii istorice și să analizăm gradele de violență, poate arătând că, în ceea ce privește depravarea structurală și represiunea de stat, Cuba lui Castro, produsul unei revoluții violente, este fără îndoială mai puțin violentă decât Cuba lui Batista. Cu toate acestea, există deja destui apologeți ai lui Castro, astfel încât să mă descurajeze să îmi consum energia într-o astfel de manieră.

Elementul comun al tuturor acestor revoluții autoritare este forma lor ierarhică de organizare. Autoritarismul URSS sau al Republicii Populare Chineze nu a fost o consecință mistică a violenței pe care au folosit-o, ci o funcție directă a ierarhiilor cu care au fost întotdeauna căsătorite. Este vag, lipsit de sens și, în cele din urmă, neadevărat să spui că violența produce întotdeauna anumite modele psihologice și relații sociale. Cu toate acestea, ierarhia este inseparabilă de tiparele psihologice și de relațiile sociale de dominație. De fapt, cea mai mare parte a violenței din societate, care este indiscutabil greșită, provine din ierarhiile coercitive. Cu alte cuvinte, conceptul de ierarhie are cea mai mare parte din precizia analitică și morală care lipsește conceptului de violență. Prin urmare, pentru a reuși cu adevărat, o luptă de eliberare trebuie să folosească toate mijloacele necesare care sunt în concordanță cu construirea unei lumi libere de ierarhii coercitive.

Acest anti-autoritarism trebuie să se reflecte atât în organizarea, cât și în ethosul unei mișcări de eliberare. Din punct de vedere organizațional, puterea trebuie să fie descentralizată - aceasta înseamnă că nu există partide politice sau instituții birocratice. Puterea trebuie să fie localizată cât mai mult posibil la bază - la indivizi și în grupuri care lucrează în cadrul unei comunități. Deoarece grupurile de bază și grupurile comunitare sunt limitate de condițiile reale și au un contact constant cu oameni din afara mișcării, ideologia tinde să se deplaseze în sus, concentrându-se în "comitetele naționale" și în alte niveluri centralizate de organizare (care unesc oameni cu idei asemănătoare, impregnați de abstracție și îndepărtați de contactul cu realitățile cotidiene ale majorității celorlalți). Puține lucruri au un potențial mai mare de autoritarism decât o ideologie puternică. Prin urmare, cât mai multă autonomie și putere de decizie trebuie să rămână la bază. Atunci când grupurile locale vor trebui să se federalizeze sau să se coordoneze în alt mod pe o arie geografică mai largă - iar dificultatea acestei lupte va necesita coordonare, disciplină, punerea în comun a resurselor și o strategie comună -, orice organizare ar apărea trebuie să se asigure că grupurile locale nu-și pierd autonomia și că orice nivel superior de organizare creat (cum ar fi comitetele regionale sau naționale ale unei federații) este slab, temporar, frecvent înlocuit, revocabil și întotdeauna dependent de ratificarea de către grupurile locale. În caz contrar, cei care ocupă nivelurile superioare de organizare riscă să dezvolte o mentalitate birocratică, iar organizația riscă să dezvolte interese proprii, care se vor îndepărta curând de interesele mișcării.

În plus, nicio organizație nu ar trebui să monopolizeze mișcarea. Organizațiile nu ar trebui să fie imperii; acestea ar trebui să fie instrumente temporare care se suprapun, proliferază și se sting atunci când nu mai sunt necesare. O mișcare va fi mai sănătoasă și mai greu de cooptat dacă există o diversitate de grupuri care ocupă nișe diferite și urmăresc scopuri similare⁵, iar aceste grupuri vor fi mai puțin predispuse la lupte interne dacă oamenii din cadrul mișcării tind să aparțină mai degrabă mai multor grupuri decât să își acorde loialitatea unui singur grup.

Cultura, sau ethosul mișcării de eliberare este, de asemenea, vitală. Structurile necoercitive sunt ușor de subminat dacă cultura și dorințele oamenilor care operează aceste structuri îi atrag spre alte scopuri. Pentru început, o cultură de eliberare trebuie să favorizeze pluralismul în detrimentul mono-

Alexandre Skirda, *Nestor Makhno, Anarchy's Cossack: The Struggle for Free Soviets in the Ukraine 1917-1921* (Oakland: AK Press, 2004), și Voline, *The Unknown Revolution* (Montreal: Black Rose, 2004).

⁴ O bună istorie a acestei mișcări poate fi găsită în Alexandre Skirda, *Nestor Makhno, Anarchy's Cossack*.

⁵ În articolul lor scris pentru strategii de poliție, "Acțiuni directe anarhiste", Randy Borum și Chuck Tilbv subliniază că, în unele cazuri, descentralizarea i-a lăsat pe anarhiști izolați și mai vulnerabili la represiune, deși, în general, este clar că descentralizarea face ca grupurile radicale să fie mai greu de infiltrat și de reprimat; comunicarea, coordonarea și solidaritatea sunt componentele critice pentru supraviețuirea rețelelor descentralizate. Borum and Tilbv, "Anarchist Direct Actions," 203-223.

polului. În ceea ce privește lupta, acest lucru înseamnă că trebuie să renunțăm la ideea că există o singură cale corectă, că trebuie să-i facem pe toți să semneze pe aceeași platformă sau să se alăture aceleiași organizații. Dimpotrivă, lupta va beneficia de pe urma unei pluralități de strategii care atacă statul din unghiuri diferite. Acest lucru nu înseamnă că toată lumea ar trebui să lucreze singură sau la contratimpuri. Trebuie să ne coordonăm și să ne unificăm cât mai mult posibil pentru a ne spori forța colectivă, dar ar trebui, de asemenea, să reconsiderăm cât de multă uniformitate este de fapt posibilă. Este imposibil să îi facem pe toți să fie de acord că o strategie de luptă este cea mai bună și, într-adevăr, această afirmație este probabil greșită. La urma urmei, oameni diferiți au forțe și experiențe diferite și se confruntă cu aspecte diferite ale opresiunii: este logic să existe diferite căi de luptă pe care să luptăm simultan pentru eliberare. Monoteismul autoritarist inerent civilizației occidentale ne-ar determina să privim aceste alte căi ca pe niște ocolșuri neinteligente, ca pe o competiție - am putea chiar să încercăm să reprimăm aceste alte tendințe din cadrul mișcării. Anti-autoritarismul ne cere să renunțăm la această mentalitate, să recunoaștem inevitabilitatea diferențelor și să ne gândim la oamenii care se abat de la noi ca la niște aliați. La urma urmei, nu încercăm să impunem tuturor o societate nouă, utopică, după revoluție; scopul este de a distruge structurile de putere centralizate, astfel încât fiecare comunitate să aibă autonomia de a se organiza în modul în care toți membrii săi decid în mod colectiv că le va permite cel mai bine să își satisfacă nevoile, aderând sau părăsind în același timp asociațiile libere de ajutor reciproc cu comunitățile din jurul lor.⁶ Toată lumea are un potențial înăscut de libertate și autoorganizare; prin urmare, dacă ne identificăm ca anarhiști, sarcina noastră nu este de a-i converti pe toți ceilalți la anarhism, ci de a ne folosi perspectivele și experiențele colective pentru a ne proteja împotriva eforturilor de cooptare ale stângii instituționale și de a oferi modele de relații sociale autonome și de autoorganizare în culturile în care nu există în prezent.

Există, de asemenea, problema conducerii într-o luptă anti-autoritară. Ideea tradițională a conducerii, ca rol instituționalizat sau coercitiv, ca deținător al puterii asupra oamenilor, este ierarhică și inhibitoare pentru dezvoltarea oamenilor. Dar este, de asemenea, adevărat că oamenii nu sunt egali în ceea ce privește abilitățile, că această revoluție va necesita o cantitate enormă de expertiză și că oamenii inteligenți și non-egoști vor plasa în mod voluntar pe cineva cu mai multă expertiză decât alții într-o poziție de conducere non-coercitivă și temporară. Abordarea unui ethos anti-autoritarist față de conducere este că puterea trebuie să fie redistribuită constant spre exterior. Este responsabilitatea persoanelor care se află în poziții de conducere să își pună talentele la dispoziția mișcării și, în același timp, să își răspândească leadership-ul, învățându-i pe ceilalți, mai degrabă decât să se agațe de expertiza lor ca o formă de putere.

În plus, un etos anti-autoritar favorizează lupta fără compromisuri împotriva opresiunii, dar se opune zdrobirii celor care au fost învinși; favorizează reconcilierea în locul pedepsei.

Cu aceste structuri și cultură, o mișcare de eliberare are mai multe șanse de reușită fără a crea un nou sistem autoritar. Întotdeauna va exista o tensiune între a fi eficient și a fi eliberator, iar în complexitatea luptei există o mulțime de spații gri, dar este util să vedem cultivarea unei practici anti-autoritare ca pe o luptă constantă între două cerințe (eficiență și libertate) care sunt conflictuale, dar nu se exclud reciproc. Viziunea pacifistă a luptei, bazată pe o dihotomie polară între violență și nonviolență, este nerealistă și autoînfrântă.

Mai concret, este greu de generalizat modul în care o mișcare de eliberare care folosește o diversitate de tactici ar trebui să își desfășoare lupta. Grupurile specifice trebuie să decidă singure acest lucru în funcție de condițiile cu care se confruntă - nu pe baza prescripțiilor unei ideologii. Totuși, cel mai probabil, o mișcare de eliberare anti-autoritară ar trebui să pună accentul pe construirea unei culturi autonome

⁶ Fără autonomie, nu poate exista libertate. Pentru o introducere de bază în aceste principii și în alte principii anarhiste, a se vedea Errico Malatesta, *Anarchy* (London: Freedom Press, 1920); sau Peter Kropotkin, *Mutual Aid: A Factor in Evolution* (New York: Alfred A. Knopf, 1921). Un articol bun care conține gânduri despre un proces revoluționar anarhist asemănător cu cel pe care l-am formulat eu este "Autonomous Self-Organization and Anarchist Intervention" al lui Wolfi Landstreicher. De asemenea, "Post Colonial Anarchism" al lui Roger White oferă o serie de argumente importante pentru dreptul fiecărei comunități și națiuni de a se identifica în mod autonom și de a-și alege metoda de luptă.

care să reziste controlului mental al mass-mediei corporatiste și pe o fundație de centre sociale, școli libere, clinici gratuite, agricultură comunitară și alte structuri care pot sprijini comunitățile în rezistență. Oamenii occidentalizați trebuie, de asemenea, să dezvolte relații sociale colective. Pentru cei care cresc în Nordul global, a fi anarhist nu oferă nicio excepție de la faptul că sunt impregnați de forme de interacțiuni sociale individualiste, bazate pe pedepse și privilegii. Trebuie să folosim modele funcționale de justiție restaurativă sau transformativă, astfel încât să nu avem cu adevărat nevoie de poliție sau închisori. Atâta timp cât suntem dependenți de stat, nu îl vom răsturna niciodată.

Cititorii pot observa că unele dintre cerințele inițiale majore ale unei mișcări de eliberare nu includ acțiuni "violente". Sper că până acum putem renunța cu totul la dihotomia dintre violență și nonviolență. Folosirea violenței nu este o etapă a luptei spre care trebuie să ne îndreptăm și prin care trebuie să trecem pentru a învinge. Nu ajută să izolăm violența. Mai degrabă, trebuie să fim conștienți de anumite tipuri de represiune cu care va trebui probabil să ne confruntăm, de anumite tactici pe care va trebui probabil să le folosim. În fiecare etapă a luptei trebuie să cultivăm un spirit militant. Centrele noastre sociale ar trebui să onoreze activiștii militanți aflați în închisoare sau pe cei uciși de stat; școlile noastre libere ar trebui să predea autoapărarea și istoria luptei. Dacă așteptăm să introducem militantismul până când statul va crește represiunea până la nivelul la care este evident că ne-a declarat război, va fi prea târziu. Cultivarea militantismului ar trebui să meargă mână în mână cu pregătirea și cu acțiunile de informare.

Este periculos să ne izolăm total de o realitate dominantă, grăbindu-ne să adoptăm tactici pe care nimeni altcineva nu le poate înțelege și cu atât mai puțin susține. Oamenii care acționează prematur și se rup de sprijinul popular vor fi ușor de prins pentru guvern.⁷ Acestea fiind spuse, nu putem lăsa ca acțiunile noastre să fie determinate de ceea ce este acceptabil în mainstream. Opiniile curentului dominant sunt condiționate de stat; a face pe plac curentului dominant înseamnă a face pe plac statului. Mai degrabă, trebuie să lucrăm pentru a intensifica militantismul, pentru a educa prin acțiuni exemplare și pentru a crește nivelul de militantism acceptabil (cel puțin pentru segmentele de populație pe care le-am identificat ca potențiali susținători). Radicalii proveniți dintr-un mediu privilegiat au cel mai mult de lucru în această privință, deoarece aceste comunități au cele mai conservatoare reacții față de tacticile militante. Radicalii privilegiați par să fie mai predispuși să se întrebe "Ce ar crede societatea?" ca scuză pentru pasivitatea lor.

Creșterea gradului de acceptare a tacticilor militante nu este o muncă ușoară, trebuie să aducem treptat oamenii să accepte forme mai militante de luptă. Dacă singura alegere pe care o putem oferi este între a arunca bombe și a vota, aproape toți potențialii noștri aliați vor alege votul. Și, deși trebuie depășite mai multe condiționări culturale înainte ca oamenii să accepte și să practice tactici mai periculoase, mai mortale, astfel de tactici nu pot fi plasate în vârful unei ierarhii oarecare. **Fetșizarea violenței nu îmbunătățește eficiența unei mișcări și nici nu îi păstrează calitățile anti-autoritare.**

Din cauza naturii statului, orice luptă de eliberare va deveni probabil, în cele din urmă, o luptă armată. De fapt, multe popoare sunt angajate în lupta armată pentru a se elibera chiar acum, inclusiv irakienii, palestinienii, Ijaw din Nigeria, unele națiuni indigene din America de Sud și Papua Noua Guinee și, într-o măsură mai mică, grupuri anti-autoritare din Grecia, Italia și din alte părți. În timp ce scriu această frază, activiști indigeni, anarhiști și sindicaliști înarmați doar cu cărămizi și bâte țin baricadele din Oaxaca împotriva unui atac militar iminent. Câțiva dintre ei au fost deja uciși și, pe măsură ce armata lovește din nou și din nou, ei trebuie să decidă dacă escaladează tacticile pentru a-și îmbunătăți capacitatea de autoapărare, cu riscul unor consecințe mai grave. Nu voi spune că lupta armată este o

⁷ De exemplu, Armata de Eliberare a Negrilor, una dintre cele mai de succes grupări de gherilă urbană din SUA, a eșuat în mare parte din cauza lipsei unei structuri de sprijin la suprafață, potrivit Jalil Muntaqim, *We Are Our Own Liberators* (Montreal: Abraham Guillen Press, 2002), 37–38. Pe de altă parte, armata de insurgenți anarhiști condusă de Makhno în Ucraina a putut susține un război de gherilă eficient împotriva Armatei Roșii, mult mai numeroasă și mai bine înarmată, atât de mult timp tocmai pentru că s-a bucurat de un mare sprijin din partea țărănimii, care a ascuns și a îngrijit insurgenții răniți, a oferit hrană și provizii și a colectat informații despre pozițiile inamicului. Skirda, *Makhno, Anarchy's Cossack*, 248, 254–255.

necesitate ideologică, dar pentru mulți oameni, în multe locuri, aceasta devine o necesitate pentru a răsturna statul sau pur și simplu pentru a se apăra de el. Ar fi minunat dacă majoritatea oamenilor nu ar trebui să treacă printr-un proces de luptă armată pentru a se elibera și, având în vedere măsura în care economiile și guvernele sunt integrate la nivel global în zilele noastre, o bună parte din guverne s-ar putea prăbuși cu ușurință dacă ar fi deja slăbite de valurile de revoltă globală care se răspândesc. Dar unii oameni vor trebui să experimenteze lupta armată, unii trebuie să o facă chiar acum, și ar fi de neiertat dacă strategia noastră pentru revoluție ar miza pe certitudinea că alți oameni vor muri în conflicte sângeroase în timp ce noi rămânem în siguranță.

Trebuie să acceptăm în mod realist faptul că revoluția este un război social, nu pentru că ne place războiul, ci pentru că recunoaștem că status quo-ul este un război de intensitate redusă, iar contestarea statului duce la o intensificare a acestui război. De asemenea, trebuie să acceptăm că revoluția necesită un conflict interpersonal, deoarece anumite clase de oameni sunt angajați pentru a apăra instituțiile centralizatoare pe care trebuie să le distrugem. Oamenii care continuă să se dezumanizeze ca agenți ai legii și ordinii trebuie înfrânți prin orice mijloace necesare până când nu vor mai putea împiedica realizarea autonomă a nevoilor oamenilor. **Sper că, în timpul acestui proces, putem construi o cultură a respectului pentru dușmanii noștri** (o serie de culturi non-occidentale au arătat că este într-adevăr posibil să respecti o persoană sau un animal pe care trebuie să-l ucizi), ceea ce va ajuta la prevenirea epurărilor sau a unei noi autorități atunci când statul actual a fost învins. De exemplu, ar putea fi considerat acceptabil să ucizi un inamic mai puternic (de exemplu, cineva care trebuie țintit în mod clandestin de teama represaliilor statului), nefavorabil să ucizi pe cineva la fel de puternic (astfel încât ar fi considerat justificat doar de ceilalți în circumstanțe speciale și în legitimă apărare) și de-a dreptul imoral și disprețuitor să ucizi pe cineva mai slab (de exemplu, pe cineva deja învins).

Putem reuși un activism revoluționar fezabil dacă ne străduim să atingem obiective pe termen lung, dar nu trebuie să uităm de victoriile pe termen scurt. Între timp, oamenii trebuie să supraviețuiască și să fie hrăniți. Și trebuie să recunoaștem că lupta violentă împotriva unui inamic extrem de puternic, în care victoria pe termen lung poate părea imposibilă, poate duce la mici victorii pe termen scurt. Pierderea luptelor poate fi mai bună decât să nu lupti deloc; lupta îi împuternicește pe oameni și ne învață că putem lupta. Referindu-se la înfrângerea din bătălia de la Blair Mountain, în timpul războiului minier din 1921 din Virginia de Vest, regizorul John Sayles scrie: "victoria psihologică a acelor zile violente poate că a fost mai importantă. Când un popor colonizat învață că poate riposta împreună, viața nu mai poate fi niciodată atât de confortabilă pentru exploatatorii săi."⁸

Cu o rezistență suficient de îndrăzneță și împuternicită, putem trece dincolo de micile victorii pentru a obține o victorie de durată împotriva statului, a patriarhatului, a capitalismului și a supremației albilor. Revoluția este imperativă, iar revoluția necesită luptă. Există multe forme eficiente de luptă, iar unele dintre aceste metode pot duce la lumile la care visăm. Pentru a găsi una dintre căile potrivite, trebuie să observăm, să evaluăm, să criticăm, să comunicăm și, mai presus de toate, să învățăm prin practică.

⁸ John Sayles, "Foreword," in Lon Savage's *Thunder in the Mountains: The West Virginia Mine War, 1920–21* (Pittsburgh: University of Pittsburgh Press, 1990).

Biblioteca Anarhistă

Peter Gelderloos
Cum Non-violența Protejează Statul
2007

Preluat de pe The Anarchist Library

ro.theanarchistlibrary.org